

Atitudini

*Tabăra Națională de Sculptură Monumentală - România 100
1-31 octombrie 2018, Parcul Municipal Vest*

Am să vă spun câteva povești scurte azi:

Prima. A fost odată ca niciodată un Făt-Frumos iubitor de muzică sentimentală, dornic de a face fapte bune pentru semeni, care să rămână peste timp. Și, dându-se peste cap de trei ori, acum 19 ani, preschimbă aerul unui oraș în muzică folk, la început de octombrie! Și pentru că oamenilor așa de mult le-a plăcut aerul muzical, ei au păstrat festivalul și la fiecare început de octombrie se bucură de unul dintre cele mai frumoase evenimente artistice. File din poveste găsiți dragi cititori și pe site-ul nostru: casadecultura.ro. Uitați-vă și bucurați-vă! A fost odată, ca niciodată, ediția a XIX-a a Festivalului-Concurs Național de Interpretare a Muzicii Folk „Festivalul Castanilor – In memoriam Gabi Dobre”. Să ne vedem cu bine la anul, la cea de-a XX-a ediție, cu multe surprize! Ne puteți, deja, trimite propunerile voastre! Folosiți adresele de mail din revistă!

A doua. Au fost odată ca niciodată șapte Feți-Frumoși care în marmură sculptau și care din dragoste pentru țara lor, România, cu ocazia sărbătoririi Centenarului Marii Uniri a românilor, au acceptat să vină în orașul lui Nenea Iancu și al lui Nichita Stănescu, să sculpteze în marmură opere de artă monumentală, iar, mai apoi, să le dăruiască municipalității ploieștene. La ceasul când veți citi aceste rânduri, cei șapte Feți-Frumoși încă mai lucrează! Puteți merge în Parcul Municipal Vest, să îi vedeți la lucru! Tabăra Națională de Sculptură Monumentală

POVEȘTI...

de Gelu Nicolae Ionescu

„România 100” se desfășoară până la finele lunii octombrie. Ne puteți trimite filmulețe și imagini cu voi și sculptorii pe adresa comunicare@casadecultura.ro, pentru a le urca pe site-ul nostru sau a le posta pe pagina noastră de facebook!

A treia. A început anul școlar 2018-2019 și pentru Universitatea Populăară „Dimitrie Gusti”, care funcționează sub egida Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale”. Universitatea noastră oferă educație non-formală și promovează personalități ale culturii române, dar și tineri artiști și grupuri artistice. File de poveste puteți citi pe site-ul nostru. De asemenea, dacă aveți filmulețe și fotografii, le puteți trimite și noi le vom urca pe site sau la vom posta pe pagina noastră de facebook.

Și o veste bună! Așa cum am promis, revista „Atitudini” va crește și ca număr de pagini și ca valoare. Așteptăm, în continuare, să fiți alături de noi, nu doar citind, ci și venind cu propuneri sau articole! Vă anunțăm că spațiul tipografic s-a mărit din luna aceasta cu 16 pagini, un supliment bine-venit, care va permite o tehnoredactare mai aerisită, mai bogată în ilustrații și, prin urmare, mai atractivă!

Vă invit să fiți parte din poveștile noastre! Ne interesează ideile, dorințele voastre și ne dorim să ni le faceți cunoscute. Promitem să ne asumăm criticile și să punem în aplicare cele mai frumoase idei și propuneri!

La final, darul meu obișnuit sau, poate neobișnuit.

Clipă

*ai să vii cum are să ningă
și-ai să mă iei de mână
cum ninsoarea ia câmpul de orizont!*

Iubesc și toate-mi sunt fântâni!

*Nebunia asta
Numită dragoste
Poate să-mi țină o vreme, sau pentru totdeauna
loc de cer,
fiindcă e mai plină de străluciri de stea, de păsări
de rotunjimi de lună decât însuși cerul!*

*ochii mei te sărută
cu acea privire
de-așteptat ninsoarea
când bat clopotele tăcerii,
în catedrala sufletului
chemându-mă să te regăsesc...*

*ai să vii cum are să ningă
și-ai să mă iei de mână
cum ninsoarea ia câmpul de orizont!*

*La tine mă pot uita.
Dar doar ca la soare. Puțin
Apoi sunt câteva clipe orbit
și dacă aș fi orbit
de strălucirea ta câteva vieți?*

*Ai să mă-mbraci în mătasea umbrei tale
și-am să-ți povestesc
cum mă fascina peștele acela imens
care înota în marea amurgurilor copilăriei*

*am să-ți spun că mi-au rămas în gâtul timpului
corăbiile poposite în strâmtoarea luminii
lunii,
plutind plutirea mătăsi noptilor de dragoste...*

*o să am doar cuvinte viori,
înlemnite de dragul tău
și slefuite de dor,
și-am să-ți aduc buchete de alge cosite de reflux.
și-am să-ți propun să fim
scafandrii ploilor de vară*

*da...
Mă fascina peștele acela imens,
care înota în marea amurgurilor copilăriei!
Îl respiram cu tot cu solzii lui aurii
și-acum parcă-mi înoată-n piept
în gât
în nări, în gură,
în plex.*

*ai să vii cum are să ningă
și-ai să mă iei de mână
cum ninsoarea ia câmpul de orizont!*

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor

coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionscu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Adriana Nicoleta Zamfir

Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Coperta 1: Imagini surprinse în timpul desfășurării Taberei Naționale de Sculptură Monumentală „România 100”

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

O CRIMĂ DESPRE CARE N-A SCRIS NICIUN ZIAR

de Alex Ștefănescu

”Notițele pe care mi le dădea nu le consultam niciodată, mi-ar fi fost imposibil să învăț după o sistematizare a ideilor făcută de altcineva decât de mine.”

Angela B., mare și greoaie la cei 20 de ani ai săi, avea un mers șleampăt și era mereu tristă. La cursuri își lua notițe conștiincioasă și, cu o repeziciune uimitoare, le și transcria pe curat, pentru mine. Îmi era devotată într-un mod ostentativ, care ar fi trebuit să mă sperie, dar pe mine m-a înduioșat tocmai disperarea ei. Voia, cu orice preț, să mă facă să-i dau atenție.

Din bunătate, ca să o răsplătesc pentru zelul ei (de care, de fapt, nu aveam nevoie) am invitat-o la o plimbare prin București. Între niște blocuri am găsit un scrânciob de metal pentru copii și am „dat-o” în acel scrânciob, făcând-o jalnic-fericită. Părul bogat, galben-cenușiu, îi flutura în vânt, iar ochelarii cu multe dioptrii i se aburiseră.

La sfârșit, după ce s-a dat jos din scrânciob, cu mișcări chinuit-alunecătoare, de focă, am îmbrățișat-o și am sărutat-o pe gură. Din punctul meu de vedere era o încheiere. Consideram că o răsplăteam pentru devotamentul ei demonstrativ. Notițele pe care mi le dădea nu le consultam niciodată, mi-ar fi fost imposibil să învăț după o sistematizare a ideilor făcută de altcineva decât de mine. Din punctul ei de vedere, însă, nu era o încheiere, ci un început.

A doua zi a apărut în amfiteatru fardată, surâzătoare, și s-a așezat lângă mine privindu-mă cu subînțeles. I-am explicat că nu trebuie să mai aibă grija mea, fiindcă notițele altuia nu-mi sunt de niciun folos. S-a uitat îngrozită la mine, crezând că greșise cu ceva în ziua precedentă. M-a întrebat când o să mai mergem la plimbare. I-am răspuns dezinvolt, cu o cruzime involuntară: „Niciodată”.

În zilele următoare n-a mai dat pe la cursuri. Iar într-o seară, m-a căutat la cămin sora ei mai mică, Dora B., pe care n-o mai văzusem vreodată. Venea ca mesageră a părinților ei. Mi-a explicat că Angela făcuse o depresie gravă, după ce o părăsisem.

După ce o părăsisem?! Eu știam că nu fusese nimic între noi. Era nevoie de o discuție mai lungă. Am plecat cu Dora de la cămin (unde dialogaserăm stând în picioare, în hol) și am intrat amândoi într-un bar. Muzica era dată la maximum, dar tocmai asta ne ne izola, ca o perdea sonoră, și ne obliga să ne apropiem foarte mult capetele, ca să ne auzim. Dora m-a făcut să înțeleg că sora ei era îndrăgostită nebunește de mine, de multă vreme, și că, în seara în care ne plimbaserăm împreună, se întorsese acasă entuziasmată. Apoi, a doua zi, se prăbușise psihic.

De două zile zăcea pur și simplu în pat, refuza să mănânce și plângea continuu. Părinții ei, disperați, mă rugau să-i fac o vizită, care – mă asigurau ei prin Dora – nu m-ar fi obligat cu nimic.

Dora se deosebea foarte mult de Angela, parcă nu era sora ei. Avea ochii misterios-strălucitori, cu gene lungi, iar obrajii ei erau netezi (deși pistru-

” **Conspirația a trei oameni
mortificați a distrus-o
pe singura ființă vie din
preajma lor.** ”

iați), nu plini de furuncule, ca ai Angelei. Apropierea fețelor noastre mă făcea să simt o dogoare erotică și mă emoționa. Nu mai înțelegeam cuvintele pe care le spunea, ci auzeam un fel de susur melodios. Ne-am aplecat și mai mult unul către celălalt și gurile noastre s-au atins. Buzele ei, cărnoase, fremătânde, s-au unit cu buzele mele, într-un sărut care nu se mai termina.

Tânărul chelner care se ocupa de noi a văzut că suntem amețiți de dragoste și, iremediabil prozaic, a profitat de ocazie și ne-a încărcat nota de plată, până la o sumă exorbitantă. Eu am înțeles ce matrapazlâc făcuse și, cu un aplomb de adolescent promovată de curând ca bărbat, i-am dat, uitându-mă pătrunzător-amenințător în ochii lui, exact suma pe care i-o datoram în realitate. El a luat banii, n-a spus nimic și a plecat repede de lângă noi. Îl speriasse nu privirea mea, ci luciditatea surprinzătoare a cuiva care părea drogat.

Am întâlnit-o pe Dora și în zilele următoare și, cuprinși amândoi de beatitudine, am mers la întâmplare prin parcuri, restaurante și biserici (într-o biserică am rămas și peste noapte, constatând că preotul ne încuiase înăuntru, în timp ce noi ne aflam într-un ungher întunecat). Nu ne mai săturam unul de celălalt. De Angela uitaserăm cu totul.

Până într-o zi, când Dora n-a mai venit la întâlnire. La facultate, Angela, renăscută, mi-a înmănat cu un aer marțial un bilet din partea surorii ei. „Au aflat – îmi scria Dora. N-o să ne mai putem vedea niciodată.”

Am făcut numeroase încercări de-a o revedea. Pe Angela am hotărât să n-o întreb nimic, ca să nu-și închipuie că depind de ea. Dar am urmărit-o discret până acasă și am petrecut în următoarele zile multe ore în preajma casei cu grădină în care locuia. I-am văzut de la distanță – și i-am identificat – pe părinții celor două fete. Am văzut-o – fără să fiu la rândul meu văzut – pe Angela însăși părăsind locuința pentru a merge la facultate. Dar pe Dora, nu.

Treptat, durerea ca de infarct a despărțirii bruște s-a atenuat, iar în cele din urmă s-a stins. Au trecut anii. Aproape bătrân, am avut pe neașteptate prilejul de a afla ce s-a întâmplat în continuare cu Dora, de la un cunoscut al părinților ei. Familia a culpabilizat-o, ca pe o trădătoare. Nu era vorba numai de episodul cu mine, ci de deosebirea flagrantă dintre Dora, care avea vocația bucuriei, și ceilalți trei membri ai familiei ei, sumbri, complexați, imobilizați în propriile lor prejudecăți. Angela a făcut numeroase încercări să se mărite. Se considera, în familie, că ea trebuie să se căsătorească prima, având mai mulți ani decât Dora. Tentativele n-au reușit. Unul dintre bărbații pe care pusese ochii a avut o scurtă aventură nu cu ea, ci cu tot cu sora ei, ca mine. Din această legătură efemeră a rezultat un copil din flori. Atmosfera morală din casă a ajuns de nerăspirat. Solidari împotriva Dorei, cei trei se amestecau mereu în relația dintre ea și copil, acuzând-o că e frivolă și că nu știe să-l crească. Momentele în care ea își strângea fericită copilul la piept îi scoțea din minți. Exasperată, Dora și-a luat copilul și s-a mutat în altă locuință. Dar povestea, oricum tristă, nu s-a încheiat aici. Tatăl, mama și sora ei mai mare au declarat-o nebună și, printr-o acțiune judiciară energică, au deposedat-o de propriul ei copil. Declarată nebună, ea chiar a devenit într-un fel nebună. Conspirația a trei oameni mortificați a distrus-o pe singura ființă vie din preajma lor. Despre această crimă morală petrecută în liniște, lent, de-a lungul mai multor ani, n-a scris niciun ziar.

SCRISORI PENTRU VIITOR (IV)

de Traian D. Lazăr

Gândul întoarcerii pe pământul iubit al patriei.

Capturați/ajunși prizonieri în urma înfrângerilor din prima parte a campaniei armatei române din august-decembrie 1916, ofițerii prizonieri în Bulgaria au făcut și pus în aplicare planuri de evadare. La 19 octombrie 1916, un grup de șapte prizonieri organizați de căpitanul Traian Grigorescu au evadat din lagărul de la Kardjali cu intenția de a ajunge în Grecia. Peripețiile și eșecul evadării reies cu claritate din însemnările participanților la evadare aflate în carnetele depuse de cpt. Grigorescu la SJPhAN.

Sublocotenent I. Bârzan

14 ianuarie 1917 st(il) v(echi)
Tabăra Haskovo

Iubite domnule căpitan,

Voind a scrie în carnetul de față câteva impresii din evadarea încercată de noi (Chipara, N., Robescu Elisei, Ichim Ștefan, Bălănescu Paul, Dumitriu I.) de la Kardjali, la 19 octombrie 1916, gândul mi se îndreaptă în primul rând spre d(umneavoastră).

Ați fost cel mai hotărât. Ați fost omul care ați făcut să se înfăptuiască un gând ce muncea pe mulți din cei care cugetau mai intens la țara noastră.

Nu voi uita niciodată, și merită să fie amintit mereu, sentimentul ce l-am simțit, după ce ne-am văzut liberi, scăpați de paza santinelor bulgare, pe malul Ardei, cu orizonturi largi deschise înaintea noastră.

Căldura aceluia sentiment nu o poate egala decât întoarcerea pe pământul iubit al patriei. Iubită și îndurerată patrie, ce planuri nu făceau îndepărtații tăi fii! Cu ce ardoare au mers ei, 11 ore neîntrerupt, în prima noapte a evadării, pe cele mai periculoase prăpăstii, mărăcinișuri, mocirle, ape, etc., fără altă călăuză în întuneric și

prăpăstii decât instinctul și gândul patriei. Cât frig și foame nu au răbdat ei în celelalte zile și nopți ale fugii, sperând să ajungă la tine, soarele vieții, spre a-ți oferi din nou modestele lor puteri.

Împrejurări contrarii ne-au împiedicat reușita. Necazurile au crescut însutit și au devenit cu atât mai grele cu cât flacăra speranței încetase, pentru moment, de a mai arde.

Mă refer în treacăt la închisoarea de la Egri dere, cu ferestrele fără geamuri, cu gunoiul adunat în ea din vremuri uitate pe care urinau noaptea turcii închiși, căci măria sa jandarmul bulgar nu concepe necesități decât ziua; nesfârșitul șir de turci ce se aduceau în acea închisoare, care nu avea darul de a se lărgi; dormitul cu turcii clae peste grămadă; păduchii turcilor; pântecaria albanezului chiar lângă mine, etc., etc. La întoarcerea spre Kârdjali, ultima trecere a Ardei prin apă, siliți de bruta de jandarm bătrân ce ne escorta, căderea călăului în apă cu cal cu tot. Închisoarea de la Kârdjali, etc.

În mijlocul necazurilor de atunci, a celor ce au urmat și a celor de astăzi, mă întărește gândul că țara are și fii buni, care prin exemplul lor, vor lucra să ajungă la înaltul bine pe care îl doresc.

Trăiască România mare și fericită.

I.Bârzan

Subl(ocotenent) de rezervă în
reg(imentul) 74 I(nfanterie)
Avocat, Constanța

Sublocotenent Chipara D. Nicolae

14 ianuarie 1917
Tabăra Hascovo
Domnule căpitan

Mă simt mândru și fericit de a putea să scriu pe aceste file din carnet(ul) d(umnea) voastră câteva rânduri (mică însemnătatea lor),

mari însă, căci ele redau dragostea și nețarmurita aducere aminte de actul frumos și demn pe care l-ați luat cu ocazia evadării noastre. N-am izbutit de a scăpa de această groaznică mizerie, totuși nu trebuie să disperăm. În curând va veni și ziua mult dorită, când ne vom întâlni în iubita noastră țară mărită, unde vom contribui cu toții pentru binele ei.

Voi mai adăuga încă ceva. Deși noi, cei 7 ne-am sfătuit la actul măreț de a ne întoarce în țară, nu am avut fericirea de a face drumul împreună, că ne-am despărțit în două tabere din împrejurările pe care le cunoașteți.

Spre veșnică aducere aminte

Subl(ocotenent) rezervă Chi-
para D. Nicolae reg(imentul) 34
inf(anterie)

Com(una) Cieracci- Constanța

Căpitan I. Dumitriu

Chascovo

15/28 ianuarie 1917

Conduși am fost de același gând când am plecat din Cârjali în încercarea noastră de libertate.

Primul moment. „Libertatea” însă atât de mică și cu mult fior de frică.

Al II-lea moment. Dorința cea mare de a ajunge la celălalt capăt al drumului nostru. Dar, vai! Ce de obstacole, ce de greutateți. Cât de mult lungeam drumul din cauza ocolirii ce forțat eram siliți să facem.

Al III-lea moment. Lupta între forța morală, care ne îndemna mereu înainte și între forța fizică, care de multe ori nu ne permitea aceasta. Prima a fost aceea care a dublat pe a doua, ca să putem satisface cât mai mult dorința de a ajunge scopul nostru.

Al IV-lea moment. Grija și dorința ce o aveam de a ne întâlni cu grupa ta, iubite frate și camarad, dar pe care nu am putut-o vedea

satisfăcută deoarece am pornit fiecare în 2 direcții diferite.

Al 5-lea moment. Lupta cu capriciile naturii, care a făcut terenul așa de prăpăstios pe locurile unde mergeam, precum și lupta cu intemperiiile pe care însă am învățat mai apoi să le îndurăm, ca și lipsa de hrană.

Al 6-lea moment. Sfârșitul încercărilor cu oarecare speranțe de continuare ... Vai! Neșansă! 2 brute apar în casa turcului unde ne găseam și ...

Al 7-lea moment. Predarea noastră la primărie ... Hidos om a fost unul, umani, drepți, miloși și foarte primitivi toți ceilalți.

Al 8-lea moment. Întoarcerea tristă spre punctul de plecare călări pe catâri.

Al 9-lea moment. Trista și murdara închisoare unde am ispășit încercarea noastră, în timp de 6 zile.

Al 10-lea moment. E reamintirea vecinică a încercării noastre pe care o vroiam să fie îndeplinită. Am povestit-o de multe ori și dacă mi-a folosit la ceva, aceasta este că cunoaștem în mai complet caracterul unui popor pentru care avem aceleași sentimente.

Iată în scurt, ca amintire, încercarea noastră de fugă.

Această nereușită și toate suferințele ce le-am îndurat înainte și după, ne-a arătat în complet ce

înseamnă „libertatea” pe care ți-o doresc atât ție și mie, cât și celorlalți camarazi. Ne-a făcut icoana completă a poporului vecin nouă și ne-a fixat pentru viitor linia de conduită față de ei.

Dacă ai o inimă și un suflet ca al meu, în viitor vei tăcea și vei face așa după cum ai vorbit și discutat cu

Bunul tău prieten

Căpitan I. Dumitriu Reg(imen-
tul) 5 Obuziere
Constanța, str(ada) Gh.G. Can-
tacuzino 14
București, (strada) Țepeș Vodă, 10

Sublocotenent Elisei Robescu

Numai în aceste grele zile ale prizonieratului învățăm a cunoaște libertatea și mizeriile ce îndurăm ne învățăm a ne cunoaște țara, pentru al cărei dor, în zilele de 19-24 octombrie am îndurat chinurile grele în fuga spre libertate cu dorul de a o vedea și a lupta pentru ea. Dar suferințele acelor zile, trăite fără santinele lângă noi par mai ușoare ca suferințele de acum, când fără să fi avut norocul de a scăpa de robie, suferim iarăși mizeriile ei.

Acele zile când împreună am plecat cu dorul spre libertate vor rămâne neșterse în amintirea noastră a celor 7 fugari, dar ca un

punct luminos în negrul timp al prizonieratului.

Subl(ocotenent) Elisei Robescu
Hairanchioi jud(ețul) Constanța
15 ianuarie 1917

Tabăra de prizonieri Hascovo

Elisei Robescu

În amintirea zilelor de 19-22 octombrie 1916 (Kirdjali – Arda – Ciamdere, Bacâlar – Iașilar -) drumul pe care l-am făcut împreună.

Elisei Robescu
Hairanchioi – jud(ețul)
Constanța

Paul Bălănescu

Călirea caracterului o face nu mai suferința și tot această suferință deșteaptă energia morală, atât indivizilor, cât și națiunilor, necesară progresului.

Cel care v-a deschis ușa din beciul lui Acâ și care v-a urmat.

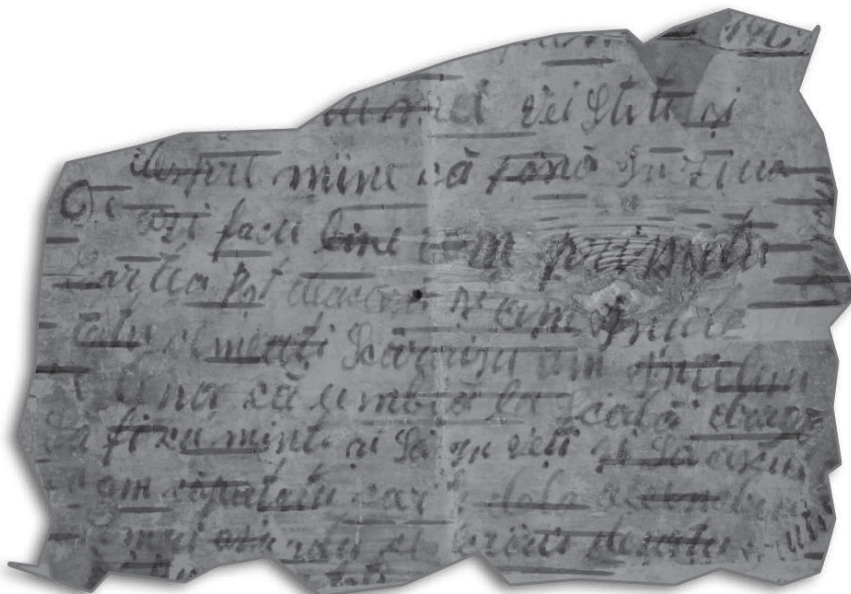
Paul Bălănescu
Învățător, Tohani – Buzău
Kârdjali 3/1 – 1917

Sublocotenent George Narly

D(omnu)lui căpitan Grigorescu
Am regretat mult și m-a durut mult că printre camarazii ce-ați ales pentru evadarea din Kardjali, nu m-ați ales și pe mine. V-aș fi fost de mare sprijin. Ferma mea hotărâre, am credea că ne-ar fi dus la scop sau muream în drum. În nici un caz înapoi nu reveneam.

Dacă am scris aici, am făcut-o ca în cazul unei a II-a încercări, să nu uitați că eu aș fi cel mai indicat.

Sublocot(enent) în rezervă
George Narly
Str(ada) I.C.Brătianu, 35,
Târgoviște.

FOLCLORUL POETIC DESPRE EVENIMENTELE DE LA 1918 (XIII)

de Victor Rusu

Odată ajuns soldat în oastea cea mare a țării, fiul își invocă mama cu un plus „de dor și jale în glas”, cerându-i, „din rărunchi”, sprijinul sau din nevoia irepresibilă de a se confesa, a ușurare și alinare a vieții dure, periculoase, de soldat din linia întâi a frontului: „- Foaie verde matostat,/ Să vii, maică, să mă cați/ Între Olt și-ntre Galați,/ Printre rânduri de soldați,/ Stând în sabie răzmat./ Mă doare, maică, mă doare,/ Mă doare, maică-ntre spete,/ De-o pușcă cu țeva verde”. Sau: „Foaie verde de sacâz,/ Duminică pe la prânz,/ Să te uiți, maică, pe sus/ c-ai vedea vro rândunea,/ Trecând către Brăila,/ Să-mi trimiți haina pe ea,/ Haina și c-o premenea,/ Să mă premenesc cu ea,/ Ș-un dor de la dumneata,/ Eu, maică, te-oi aștepta/ Pe sub poala vântului,/ Pe dunga pământului”...

La primul dintre citate e de remarcat „indicația” pe care i-o dă mamei să-l caute „între Olt și-ntre Carpați”, adică o arie atât de amplă, de vag delimitată, încât sugerează, fără dubii, faptul, că invocarea și chemarea sunt formale, iar cel care le rostește are conștiința clară a unei imposibile întâlniri, dar recurge la cuvintele în care își exprimă dorințele pentru capacitatea lor trainică de a-i ușura dorul aprins de mama sa.

Că acesta este rostul nemărturisit al chemării sale o confirmă și factura pronunțat confesivă, de copil care se plânge mamei de necazurile și suferințele lui, a versurilor „Mă doare, maică, mă doare,/ Mă doare maică,-ntre spete,/ De-o pușcă”... Și mai lămuritoare în ce privește ipostaza înduioșătoare, răscolitoare, a eroului liric, de a vorbi, de fapt, cu mama sa, în gând, imaginar, ca să-și aline, într-un fel, dorul chinuitor de ea, sunt versurile în care, chipurile, îi „indică”

locul de întâlnire, ca în basmele populare, într-un tărâm fantastic, de neatins de către pământeni – „Pe dunga pământului”.

La cel de al doilea citat, iese în relief, chiar de la o primă privire, maniera prin excelență folclorică în care este realizat discursul poetic: se valorifică inteligent virtuțile expresive ale personificării – o pasăre, rândunica, devine un sui-generis curier rapid între cei doi protagoniști și, sub semnul cunoscutei viziuni populare în legătură cu totala implicare și adeziune a elementelor cadrului natural de acțiunile și trăirile eroilor din creațiile anonime, soldatul „înstrăinat” izbutește o impresionantă comunicare imaginată cu mama sa.

La asemenea comunicări imaginare recurg iubitele, „mândruțele” soldaților, precum eroina acestui scurt cântec care apelează la un „cuculeț de la pădure”, în maniera folclorică mai sus expusă, cu rugăminta de a-i duce o scrisoare celui plecat la război: „Foaie verde rug de mure,/ Cuculeț de la pădure,/ Ia și plicul meu cu tine/ Și mi-l du la regiment,/ La puiul pe care l-aștept./ De-l vei găsi adormit,/ Cuce, să nu-i spui nimic./ Să-i pui plicul pe fereastră,/ Când s-o scula să-l citească,/ Lacrimile să-i pornească,/ Cum au pornit și la mine,/ Când m-am despărțit de tine”.

În alte poezii sunt chemate în ajutor stelele, soarele, luna, gestul acesta poetic sugerând, între altele, starea de exasperantă neputință, de „dor dur”, arghezian, a eroului liric: „Foaie verde murele,/ Spală, mândro, rufele/ Căci pleacă catanele./ Spală și batista (un motiv cu o bogată simbolistică în folclorul românesc n.n.) mea,/ Spală-o usuci în dor și jale (s.n.)/ Și să mi-o trim-

ți pe stele,/ Deasupra cazărmii mele”.

Alte motive recurente: murgul lăsat acasă, jugul părăsit pe brazdă, boii înjugați, plugul ruginit: „Numai de-una-mi pare rău:/ Foaie verde colelie,/ Murgul meu cui să rămâie?” Sau: „Murgul meu moare de foame”.

Un loc aparte, substanțial, îl ocupă cântecele de război ce surprind primele contacte ale recrutului cu realitățile vieții de militar și durele ei privațiuni: „- Foaie verde ciupeget,/ Vă rog, domnule sergent,/ Dă-mi (de la pluralul politeții o „rupe” pe singular n.n.) două zile-n conced./ Foaie verde d-avrămeasă,/ Că mi-a venit dor de-acasă,/ De copii și de nevestă./ – Foaie verde foi de păr,/ Nu poci, dragă băiețel,/ Că mi-e timpul de răzbel; / Vine domnul colonel/ Și ne strigă la apel,/ La apel dacă n-ai fi,/ Când oi zice trei sarmale,/ Două zile de-nchisoare!”

O gamă afectivă specială, de o surprinzător de mare amplitudine și complexitate, prezintă cântecele de război dedicate soțiilor de soldați, rămase acasă, „la vatră, cu copilașii pe lângă ea”. Identificăm numeroase versuri ce relevă, la omul din popor al epocii, un veritabil cult al familiei, un respect și o prețuire fără seamăn pentru mama copiilor și „jumătatea” sa mitică: „Foaie verde samulas-tră,/ Decât să-ți moară nevasta,/ Mai bine să-ți arză casa; / Că-n pădure lemne sunt,/ Faci casa numaidacă; / În pădure lemne tai,/ Tu nevastă nu mai ai!”

Icoanei luminoase, de credință și iubire, a mamei i se conferă carate de noblețe în plus, printr-o întregă suită de ipostaze domestice, în care se încearcă, în disperare de cauză, să-i liniștească pe copiii care o întrebă obsesiv și răscolitor unde este tatăl lor, re-

curgând la o înduioșătoare, naivă formă de evaziune din crunta realitate adică la o poveste frumoasă, de „mărire și glorie”, al cărei erou este chiar propriul lor tată, ajuns atât de mare în grad, încât „aliniază sergenți” și să „comandă căpitani”: „Taci cu maica, nu mai plânge/ Că tată-tu-i la București,/ Călărește cai domnești./ Să-l vezi, maică, nu-l cunoști,/ E îmbrăcat în haine verzi./ Pe secții și pe plutoane,/ Sergenții aliniind,/ Căpitani comandând”.

„Plânge frunza și iarba”...

Selecția de texte din colecția de folclor a lui **I. Stănculescu**, originar din comuna Leu, județul Dolj, publicată în volumul III al cărții „Folclor din Oltenia și Muntenia”, Editura pentru Literatură, București, 1968, p. 405-537, conține puține cântece de cătănie și război, dar prezentarea lor și unele informații și opinii despre crearea lor și, mai ales, uimitoarea arie geografică pe care s-au răspândit sunt de un real interes și merită, credem noi, a fi evidențiate.

Folcloristul I. Stănculescu precizează că a cules majoritatea cântecelor sale „de pe o arie teritorială restrânsă, ... din comuna natală Leu și din alte câteva sate apropiate, Chindeni, Bratovoiești și Castranova (satul Puțuri), din județul Dolj”.

În privința originalității cântecelor culese, folcloristul nu se sfiește a-și exprima cu franchețe o opinie foarte onestă și ușor surprinzătoare: „... Cântecele din această colecție nu pot avea, în general, pretenție de originalitate, în sensul de a fi luat naștere în locurile unde au fost culese ... În principiu, este foarte greu, dacă nu imposibil, de a stabili originea, locul de naștere al cântecelor populare. Ele circulă nestânjenite, în spațiu și timp, fără încetare, mai mult sau mai puțin repede și în spații mai mult sau mai puțin întinse, după

gradul de realizare artistică al primei elaborări. Am putut astfel observa cum un cântec popular cules prin 1880, în ținutul Năsăudului, a fost apoi cules din nou prin 1895, într-o variantă prea puțin diferită, la Călărași lângă Dunăre și să-l mai întâlnesc recent într-o altă variantă, în 1963, într-un sat din preajma Craiovei”...

Nu poate să treacă neobservată nici următoarea opinie judicioasă a folcloristului I. Stănculescu: „Ceea ce variază la nesfârșit de la o regiune la alta a țării, adesea chiar cu valoarea unei creații din nou, este forma, mijloacele concrete de exprimare... Varianta, adică forma, elementele concrete noi, prin care se exprimă o idee, un fapt, un sentiment, constituie adevărata originalitate a cântecului popular, după talentul celor ce-l vehiculează”. Din unghiul pătrunzător și ferm al acestei aserțiuni, variantele din colecția lui I. Stănculescu, în raport cu textele cântecelor de cătănie și război din alte colecții, de fapt și acestea, tot variante, prezintă parțial elemente „concrete, noi”, în plus, care să le confere „adevărata originalitate”.

Inedită, „concretă” ni se pare ipostaza recrutului de un indicibil farmec pueril și o dezarmantă candoare, care se „jeluiește” mamei de unele rigori ale vieții de militar, printre care și faptul care te face să zâmbești ușor ironic, ușor trist, dar îngăduitor, cu omenească înțelegere, acordată vârstei pe care o are, că „... doi ofițeri mă luară,/ Și-n cazarmă mă băgară,/ Părul că mi-l retezară (s.n.): „Foaie verde de negară,/ Nu aseară,-alaltăseară,/ Șuieră trenul în gară;/ Nu șuieră de-altceva,/ Șuieră plecarea mea./ N-ajunsei bine la gară,/ Și doi ofițeri mă luară,/ Și-n cazarmă mă băgară,/ Părul că mi-l retezară./ Și-n timp ce ei mă tundeau,/ Pe mama eu o strigam:/ „Vin’, maică, cu șorțulețul,/ De-mi adună părulețul,/ Și mi-l strânge fir cu fir/ Și mi-l fă un trandafir,/

Și mi-l pune la fereastră,/ Cine-o trece să-l privească”.

În spiritul folclorului poetic, mereu subliniat de noi de-a lungul acestui studiu, plecarea soldatului din sat este plânsă, la unison cu rudele acestuia și cei dragi, de întreaga natură, de frunză și iarba: „Frunză verde viorea,/ De călătoria mea/ Plânge și frunza și iarba (s.n.)/ Și sărmana mândruța,/ Că rămâne singurea,/ Pe brațele altora”. Și urmează cunoscutul, frecventul moment al rugăminții fetei și al refuzului de a fi luată de recrut în armată, care, în cazul de față, are originalitatea despre care pomenea I. Stănculescu, dată de promisiunea fantastică a eroului liric de a o metamorfoza, prin puterea și vraja iubirii, în diferite specii de flori, pe care va putea să le poarte cu el: „Ia-mă, neică, și pe mine,/ Să fac armata cu tine./ – Eu, neicuță, te-aș lua,/ Dar armata este grea,/ Sânt arme și tunuri grele/ Și tu nu poți da cu ele;/ Tu cu pușca nu poți da,/ Nici cu sabia tăia./ Taci, mândruțo, nu mai plânge,/ Că te-oi face o viorea,/ Și te-oi purta la manta;/ Că te-oi face-un brebenel/ Și te-oi purta la capel;/ Mi te-oi face o tufănică/ Și te-oi purta la tunică”.

„Cântecele epice și lirice ale rapsozilor despre primul război mondial se constituie, într-adevăr, cum scria valorosul folclorist craiovean Aurelian I. Popescu, într-o sugestivă istorie orală în viziune populară asupra evenimentelor”, dar, în același timp, și o seismogramă de mare finețe a tectonicii emoționale a epocii și, mai ales, a cutremurelor de trăiri și sentimente, care au avut loc în sufletele atât de greu încercate ale bravilor ostași din linia întâi a frontului, ale eroilor neamului românesc.

REGELE FERDINAND ÎN MIJLOCUL OSTAȘILOR (VI)

de Traian D. Lazăr

De la Căiuți, regele și-a continuat drumul spre Pralea, unde se afla comandamentul Diviziei a VI-a, condusă de generalul Arghirescu. În drum, a trecut în revistă trupele cantonate în diferite sate. A sosit la Pralea la ora 17,15. Acolo a vizitat instalațiile de baie și ambulanța. Cu automobilele și călare, Ferdinand și suita s-au deplasat spre poziții. A văzut „cu de-amănuntul adăposturile trupelor și a împărțit decorațiuni”. Și-a continuat drumul călare și pe jos fiind întâmpinat cu urale de trupe, deși se afla aproape de inamic. Ajungând pe o înălțime, însoțit de generalii Averescu și Grigorescu, comandantul sectorului, „s-a urcat pe punctul cel mai înalt, observând de aci pozițiile noastre înaintate și pe ale inamicului”.

La ora 18,30, regele și-a luat rămas bun de la trupe și s-a întors, pe același drum, la Pralea, unde s-a despărțit de ofițerii Diviziei a VI-a mulțumindu-le pentru bunul mers al serviciului, buna stare sanitară și morală a trupelor. La plecarea din Pralea, generalul Grigorescu a mulțumit regelui.

De la Pralea, regele s-a deplasat cu automobilul la Căiuți, unde a ajuns la ora 21. Despărțindu-se de generalii comandanți, a plecat cu trenul spre Bacău, unde a luat masa de seară, „la d-l general Averescu” (ora 23). Aici, generalul Averescu „a mulțumit, în mod respectuos, pentru cinstea mare ce a făcut Armatei a II-a de a vizita trupele de sub comanda sa”¹.

Generalul Averescu ne relatează împrejurările în care l-a invitat pe rege să ia masa la el acasă și cum a decurs masa. În ziua de 23 martie, aflându-se în tren cu maiorul Barbu Știrbey, acesta i-a spus că „Regele se aștepta să fie invitat la mine la dejun. Am spus că nu mi-aș fi putut închipui așa ceva, însă timpul nu este pierdut și dacă M(aiestatea) S(a) voiește, poate lua masa de seară, la trecere, azi (24 martie), prin Bacău”. Regele a pri-

mit, iar Averescu a telefonat acasă pentru pregătiri. „La sfârșitul mesei am ținut un toast prin care mulțumeam Regelui, de înalta cinste ce mi-a făcut și drept recunoștință îi uram realizarea dorințelor și intențiilor exprimate în cuvântările ținute pe front”. În momentul despărțirii, regele i-a spus „că duce cu sine cele mai bune impresii”. „Nu mă îndoiesc că așa este, dar cât vor ține ele? Sunt convins că amicii de la Iași nu dorm”², comentează generalul Averescu referindu-se la rivalitatea sa cu Brătienii/liberalii.

La 24 martie ora 1, regele Ferdinand a plecat cu trenul, din Bacău, spre Iași, unde a ajuns în cursul dimineții.

INSPECȚIA REGELUI FERDINAND LA ȘCOLILE MILITARE (25 ȘI 26 MARTIE 1917)

Retragerea în Moldova a determinat, între altele, și relocarea școlilor militare, licee militare și școli pregătitoare de ofițeri, necesare pentru completarea pierderilor în cadre de comandă sau pentru conducerea noilor unități formate din recruți. Aceste școli au funcționat cu seriile de elevi existente în 1916, care au absolvit în martie 1917. Regele Ferdinand a participat la festivitatea de absolvire a unei școli pregătitoare de ofițeri din Iași.

La 25 martie 1917, ora 10, regele cu principesa Margareta (poate Marioara, n.n.) a plecat cu automobilul pe dealul Șorogari pentru a asista la solemnitatea marcând sfârșitul cursului Școlii pregătitoare de ofițeri de artilerie. Un divizion de artilerie a executat un exercițiu de tragere. Regele a decorat cu Ordinul „Mihai Viteazul” ofițerii ce s-au distins pe câmpul de luptă.

Elevii școlii fiind adunați, colonelul Botez, comandantul școlii a prezentat raportul regelui, care a trecut în revistă pe proaspeții ofi-

Regele Ferdinand al României
sursa foto: www.descopera.ro

țeri, care dobândiseră la absolvirea școlii gradul de locotenent. Regele a ținut o cuvântare în care a precizat că gradul primit le dă dreptul de a porunci. Faceți-vă datoria, i-a îndemnat monarhul.

La ora 11,40 regele și principesa s-au întors la Iași³.

În aceeași zi, la ora 22,30, regele însoțit de adjutantul de serviciu, de Vintilă Brătianu, ministrul de Război, și de generalul Vasilescu Paraschiv, șeful de stat major al părții sedentare a armatei, a plecat cu trenul spre Botoșani.

Sosind în gara Botoșani în dimineața de 26 martie 1917, a fost primit de A(lteța) S(a) R(egală) principele Carol și adjutanții săi, de generalul Iancovescu, comandantul Corpului III Armată, de generalii Tănăsescu, Radian, Castrîș.

Regele a vizitat comandamentul Corpului III Armată. Apoi, însoțit de principele Carol și de suită a plecat cu automobilul pentru a inspecta Școlile militare de Infanterie din Botoșani și Dorohoi și Școala militară de Cavalerie din Botoșani.

Între orele 9-11,40, regele a asistat la executarea de către elevii acestor școli a 3 teme și câteva exerciții tactice. La terminarea exercițiilor, regele a trecut în revistă pe elevi/școlile și a primit defilarea lor. Regele a rămas „deplin mulțumit de rezultatele obținute în mersul instrucției”.

Elevii școlilor au format un carou, iar regele a ținut următoarea cuvântare:

„Am ținut să vă văd pe voi care acum veți părăsi școala pentru a vă duce la trupele la care ați fost împărțiți.

Cu mare plăcere am văzut exercițiile ce ați făcut astăzi, pentru că am putut constata că șederea voastră la școală a dat un rezultat mulțumitor, grație instrucției ce ați căpătat, de la niște ofițeri care, pentru viața voastră militară, au fost niște distinși călăuzitori.

Voi mergeți acuma cu inima plină de vioiciune și de entuziasm pentru a da toate energiile voastre frumoasei cariere militare ce ați ales. De acum înainte vă incumbă de a fi voi înșivă conducători ai soldaților. Veți avea drepturile ce vi le dă gradul vostru, dar alături de aceste drepturi să nu vă uitați niciodată că cine are drepturi are și datorii. Și multiple sunt aceste datorii. Voi trebuie să fiți pentru inferiorii voștri în toate ocaziunile o pildă de exactitudine, o pildă de ascultare, o pildă de vitejie! ...

Duceți-vă acuma și să nu uitați aceia ce ați învățat aicea.

Dar să fiți și voi oameni plini de energie și să vă instruiți soldații după metodele ce ați învățat aci.

Duceți-vă cu bine! ... Fiți tot așa buni viitori ofițeri, după cum ați fost de buni elevi. Și atunci lucrând în acest sens și fiind purtați de un viu patriotism precum și de conștiința datoriei ne vom vedea, pe câmpul de luptă ca biruitori.

Să strigați cu mine:
Trăiască armata!”

Regele Ferdinand a mulțumit comandanților școlilor pentru rezultatele obținute și, la ora 12,30, a părăsit câmpul de exercițiu în uralele ofițerilor și ale elevilor.

La ora 13, regele, prințul moștenitor Carol și suitele au luat dejunul la popota Școlii militare de Infanterie din Botoșani. La ora 16,30, regele, prințul moștenitor Carol și suitele au plecat cu automobilele la Trușești „unde a inspectat Centrul de Instrucție și barăcile unui regiment din apropiere”. Regele a fost mulțumit de exercițiile ce s-au executat la Centrul de Instrucție și

de modul cum erau construite barăcile regimentului.

La ducere și la întoarcere, trupele Diviziei (X din zonă) erau înșirate de-a lungul drumului și au salutat pe rege cu urale nesfârșite. La ora 20,45, regele, prințul moștenitor și suitele au luat masa la comandamentul Corpului III Armată. La ora 22,30, regele a plecat din gara Botoșani spre Iași, unde a sosit la 27 martie ora 8,30⁴.

Ministrul de Război, Vintilă Brătianu a luat măsuri pentru asigurarea funcționării liceelor militare și școlilor pregătitoare de ofițeri cu o nouă serie de elevi. La 13 aprilie 1917, el a emis Ordinul circular nr 1, care prevedea: „Pentru pregătirea de război a viitoarelor serii de candidați de ofițeri de rezervă, vor funcționa următoarele școli militare pregătitoare: Școala de artilerie și geniu la Iași; Școala de cavalerie la Botoșani; Școala de infanterie la Botoșani; Liceul militar la Dorohoi” (în clădirea fostei școli militare pregătitoare de ofițeri). Se preciza că școlile își vor completa efectivele cu elevi dintre subofițeri și soldați⁵.

Ordinul circular nr. 2 al ministrului de Război privea funcționarea Liceului militar din Dorohoi, care cuprindea elevii refugiați de la liceele militare din Craiova, Mănăstirea Dealu, și Iași. Liceul trebuia să înceapă să funcționeze de la 20 aprilie 1917, în cazarma regimentului 29 infanterie Dragoș Vodă. De la 1 septembrie 1917, cursurile trebuiau să decurgă normal conform vechilor prevederi⁶.

10 MAI 1917 „ÎN IAȘII PĂTIMIRII NOASTRE”

Primele semne ale refacerii armatei române au fost percepute de populație în primăvara anului 1917. „De cum a mijit primăvara, după cumplita iarnă în care Moartea a cosit din belșug în lanurile vieții noastre, firavi, dar cu ochii plini de tainice străluciri, apărătorii de ieri și de mâine ai țării au ieșit afară la câmp, departe de saatele și orașele otrăvite de molimi”⁷.

Instrucția sub cerul liber, în aerul purificator, a jucat rolul unui tratament „în vastul sanatoriu al naturii”, a revigorat organismele slăbite de boli și lipsuri. Sunetul goarnelor, cântecele de vitejie (marșurile) ale ostașilor, coloanele în marș, ținuta rândurilor de ostași, fâlfâirea drapelurilor au vestit populației, din zonele unde erau dislocate unitățile militare pentru refacere, că o nouă armată s-a ridicat din dezastre.

Parada militară desfășurată „în Iașii pătimirii noastre”, la 10 mai 1917, cu prilejul zilei naționale/regalității, a semnalat întregii țări refacerea armatei. Ceremonia s-a desfășurat la Șorogari, în câmpul Aviației. „Aci s-a anunțat revista. O revistă militară în felul marilor reviste de la Paris, fără tribune, fără bilete, fără arcuri de triumf”. Pe imensul platou din marginea Iașilor, alături de hangarele aviației se aflau corturile unităților militare, care urmau să defileze, Divizia 2-a și un regiment din Divizia 9-a⁸.

Regina Maria a notat în *Jurnalul de război* începutul festivităților: „Ei bine, pentru noi, 10 Mai a fost o zi emoționantă. La zece, am plecat cu automobilul pe pista de aviație; mai întâi am asistat la o slujbă religioasă, în mijlocul tuturor trupelor, apoi Nando a decorat câțiva ofițeri și soldați...”⁹

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Monitorul Oficial nr 301 din 26 martie/8 aprilie 1917;

² Mareșal Alexandru Averescu, op., cit., p.148;

³ Monitorul Oficial, nr 301 din 26 martie/8 aprilie 1917;

⁴ Monitorul Oficial nr 303 din 29 martie/11 aprilie 1917, pp.8201-8202

⁵ Monitorul Oficial nr 12 din 15/28 aprilie 1917, p.117

⁶ Monitorul Oficial nr 13 din 16/29 aprilie 1917, p.124

⁷ Radu Cosmin, Pagini de pribegie. Exodul, București, Editura librăriei și tipografiei H. Steinberg, 1919, p.277

⁸ Ibidem, p.282

⁹ Maria Regina României, Jurnal de război 1916-1917, Editura Humanitas, 2014, p.483
Maria Regina României, Jurnal de război 1916-1917, Editura Humanitas, 2014, p.483

IONEL BRĂȚIANU – UN MARE PREMIER UNIONIST ȘI PATRIOT ROMÂN (IV)

de Ion Ștefan Baicu

În epocă, o puternică impresie – căzuse ca o lovitură de trăsnet – avea să aibă, în opinia publică, *SCRISOAREA-PROGRAM* din 7 septembrie 1913. publicată de **IONEL BRĂȚIANU** în oficiosul liberal *VICTORUL*; ea va fi acceptată de congresul partidului din 7 octombrie 1913. Opera de reforme a P.N.L. – cea electorală și cea agrară – nu constituia o întreprindere filantropică sau un act de mărinimie, ci una de ordin rațional – scrie, în *op. cit.*, istoricul *ANASTASIE IORDACHE*. Scopul acestor mari reforme consta în întărirea temeliiilor întocmirilor politice și sociale ale poporului român, singurul mijloc prin care masele puteau fi interesate la idealurile naționale și prin care se putea da revendicărilor noastre, pe lângă legitimitatea lor istorică, și un suport moral – va preciza. În 1936, istoricul *CONSTANTIN KIRIȚESCU* în lucrarea *Ion I.C. Brătianu în pregătirea Războiului de Întregire*. La 4 ianuarie 1914, P.N.L. sub conducerea din ce în ce mai autoritară a lui **IONEL BRĂȚIANU**, a revenit la cârma României. Noul cabinet de miniștri, care va echivala cu afirmarea unui fructuos *REGIM POLITIC LIBERAL*, includea personalități de seamă ale timpului – *Ioan Gh. Duca* și *Emil Costinescu* de pildă – în rândul cărora își făcuseră loc. de data aceasta, doi foști tineri generoși socialiști: *Vasile Morțun* la interne și *Alexandru Radovici* din Ploiești la industrie și comerț – arată **Gavriil Preda** și colaboratorii în lucrarea lor din 1999: *LIBERALII*.

Noul regim politic liberal se va întinde până în decembrie 1916 și se va caracteriza astfel: în primul rând, prin încercarea de modificare a *CONSTITUȚIEI* pentru a crea baza legală corespunzătoare adopțării celor două mari reforme: cea

electorală și cea agrară, pe care, însă, le-au obstrucționat puternic reprezentanții conservatorilor în frunte cu energicul, încă. Petre P. Carp. În al doilea rând, se va produce reorientarea politicii externe românești – promotor același *Ionel Brătianu*; cu alte cuvinte, guvernul brătienist va abandona treptat *TRIPLA ALIANȚA* (Germania, Austro-Ungaria și Italia) și se va apropia prudent de *ANTANTA* (Franța, Anglia, Rusia), o alianță ce putea asigura, cum se va vedea, o așa-numită garanție pentru făurirea României Mari. În al treilea rând, se va opta pentru neutralitate după izbucnirea primului război mondial; el, *Ionel Brătianu*, aprecia că România nu putea intra cu ușurință și fără să fi avut maximum de garanții într-un război, în care era în joc existența ei ca stat; de fapt, dacă premierul va ezita să adopte angajamente se explică prin aceea că nu ezita să se țină de ele – se arată în vol. II al lucrării *1918 la ROMÂNII* din 1983. În patrulea rând, după decesul regelui *Carol I* și urcarea pe tron a lui *Ferdinand I*, premierul liberal **Ionel Brătianu** va deveni stăpân absolut pe situație și singur răspunzător pentru soarta României: în adevăr, deși și el era un german, noul rege nu dispunea de puterea de voință a răposatului suveran și, apoi, era ușor influențabil de anturaj – va nota, în *op. cit.*, *CONSTANTIN ARGETOIANU*. În al cincilea rând, guvernul lui *Ionel Brătianu* a adoptat măsuri concrete, deși insuficiente din cauze interne și externe, pentru pregătirea și pentru înzestrarea armatei române de-a lungul întregului an 1915. Acest om – *Ionel Brătianu* – ține, în mâinile sale, frânele celui mai mare partid din țară, iar în cumplitele vremuri de astăzi, el veghează ca

Ionel Brătianu
sursa foto: ro.wikipedia.org

șef de guvern și ca prim sfetnic al țării și al neamului nostru... Nimeni nu-i pricepe gândul și nimeni nu-i poate smulge taina aparentei lui inacțiuni de SFINX – scria liberalul ploieștean și scriitor **Gheorghe Becescu-Silvan** în lucrarea sa cu titlul *Ion I.C. Brătianu și Federația Unionistă în fața actualelor împrejurări*, editată în 1915 la PLOIEȘTI.

În timpul războiului pentru reîntregirea națională, guvernul și toată protipendada s-au refugiat la IAȘI – oraș predestinat să redevină capitală de țară. La data de 11 decembrie 1916 se forma, prin remaniere, un cabinet de uniune națională în frunte cu același proeminent lider al P.N.L.: **IONEL BRĂȚIANU**; în componența lui, pe lângă personalități liberale de seamă, au fost cooptați și reprezentanți ai opoziției: **TAKE IONESCU** și câțiva camarazi ai săi, liderul *Partidului Conservator Democrat* fiind numit, în 1917, în funcția, special creată, de vicepreședinte al *Consiliului de Miniștri*. Se poate aprecia, deci, că, până în ianuarie 1918, în Moldova Liberă a funcționat un *REGIM POLITIC* cu un specific aparte, izvorând din necesități interne și, desigur, cu unele înrâuriri externe: el, în sensul strict de coloratură poli-

tică, era unul *liberalo-conservator* sub conducerea premierului *Ionel Brătianu*: Vezi și manualul *Politologie în compania Muzei Clio*, 2010, de **Ion Șt. BAICU**.

În perioada existenței acestui *regim politic*, șeful guvernului de coaliție împreună cu colegii săi au adoptat o suită de *măsuri benefice* în contextul încrederii nestrămutate în victoria statelor din *ANTANTA* și în realizarea României Mari; de altfel, **Ionel Brătianu** declara: *Până în cele din urmă vom învinge și visul nostru secular se va împlini, dar prețul împlinirii lui este chinul de dureros. Știam că va trebui să plătim unitatea noastră națională cu atâta sânge, nu am crezut, însă, că va trebui să plătim și cu atât noroi* – cf. **IOAN GH. DUCA**, *Amintiri Politice*, vol. II, München, 1981. Când vorbea despre *atât noroi*, premierul se referea la trădarea, prin fugă la inamic, a colonelului Alexandru Sturdza, dar și la Petre P.Carp și la Alexandru Marghiloman, frunțași conservatori, care pactizaseră cu *Puterile Centrale*: Germania și Austro-Ungaria; de asemenea, el avea în vedere, se pare, chiar și atitudinea *antiantantistă* a lui Constantin Stere, care, însă, cum se știe, procedase ca atare, deoarece experiența sa personală îi demonstrase cât de periculoasă putea deveni Rusia Țaristă, chiar dacă ea era atunci una dintre aliatele României – scrie **Gheorghe Marinică**, în 2007, în *Apostolul se-ntoarce din surghiun: în memoriam Constantin STERE*.

La inițiativa lui **Ionel Brătianu**, desigur și sub presiunea evenimentelor curente, parlamentul va lua în dezbatere, în luna martie 1917, realizarea celor două mari *reforme* electorală și agrară. Se va proceda, în prealabil, la revizuirea *CONSTITUȚIEI* în vigoare, fapt realizat prin votul majoritar din parlament în luna iunie 1917: în acest mod va exista baza legală pentru împlinirea reformei agrare, pentru introducerea, în premieră, a votului universal. *Precum încheiase două convenții cu ANTANTA asupra problemelor de ordin extern,*

*Ion Brătianu încheiase una și cu opoziția – conservatoare takistă – reușind astfel adoptarea reformelor. Împrejurările externe facilitau lărgirea cadrului reformelor, care, după terminarea războiului, vor dobândi amploare prin aplicarea lor în viață în România Mare – scrie, în op.cit., istoricul ANASTASIE IORDACHE. Prin urmare, clasa politică, raliată în jurul guvernului Ionel Brătianu – Take Ionescu, în lumina dramaticelor evenimente ale luptei pentru reîntregirea națională, dovedise, în adevăr, o mare capacitate de a-și învinge vechile reticențe: se susține că măreția momentului din iunie 1917 a constat în aceea că tocmai vechea oligarhie fusese cuprinsă de anumite sentimente democratice, având bărbăția, aproape unică, să ne decapităm singuri – pentru generațiile viitoare – în opinia marelui bărbat și om politic TAKE IONESCU – cf. *Putere politică și democrație în România. 1859-1918*, în 1995, a istoricului **Apostol Stan**.*

Într-o perioadă mai scurtă – între 29 noiembrie 1918 și 26 septembrie 1919 – **IONEL BRĂTIANU** se va afla din nou în fruntea unui guvern liberal, din care au făcut parte mai mulți *miniștri fără portofolii* ca reprezentanți ai provinciilor recent unite cu vechea Românie; el, *Ionel Brătianu*, liderul autoritar al P.N.L. și al cabinetelor de miniștri din trecut, fusese și dorit și așteptat să revină la putere în noul stat național unitar român pentru a rezolva marile și spinoasele probleme, ce decurgeau din încheierea războiului și din perspectiva tratatelor de pace de la Paris. În context, **NICOLAE IORGA**, în exces, aprecia că, atunci, *COROANA*, în cap cu regele Ferdinand I, era cică supusă *la orice voință, la orice capriciu al lui Ion Brătianu*; în acele momente, marele istoric nu a ezitat să-l eticheteze pe liderul liberal drept *dictator, vizir și chiar sultan muntean*, ceea ce, să recunoaștem, nu presupunea o analiză istorică lucidă, ci era vorba doar de simple impresii personale și reacții senti-

mentale față de succesele evidente ale unei veritabile personalități de om politic și de stat – scrie istoricul **ANASTASIE IORDACHE** în op. cit. anterior; în realitate, însă, *Ionel Brătianu* exercita un fel aparte de autoritate de ordin moral pe linia conduitei tatălui, care, la timpul său, fusese botezat *Mare Vizir*.

Deosebit de demn și de atașat interesului național avea să fie **Ionel Brătianu** la *Conferința de Pace* de la Paris, unde se va confrunța îndeosebi cu *mareșalul civil al războiului*, denumit *tigrul*, George Clemenceau – premierul Franței; el a *înfruntat – atunci – curajos și mândru trufia mai marilor lumii, care voiau să construiască o Europă postbelică, bazată pe strâmbătate față de ceilalți cobeligeranți* – scrie, în 2007, în *Oameni Politici Români*, istoricul **STELIAN NEAGOE**. În vara anului 1919, *Ionel Brătianu* va contribui, prin forța armatei române, la zdrobirea regimului comunist al lui *Bela Kunn*; într-adevăr, ocuparea Budapestei a constituit punctul terminus al războiului național al României contra guvernului maghiar extremist și, astfel, armata română încheia ultimul capitol al războiului de reîntregire a neamului românesc. *Domnilor, modestia este bună, dar, un popor trebuie să aibă conștiința limpede despre ceea ce el reprezintă pentru ca să aibă conștiința limpede despre ceea ce trebuie să îndeplinească. În trecut a fost românimea în lupte seculare nu numai pentru existența ei, dar și pentru existența și pentru apărarea civilizațiunii lumii... La Nistru și la Tisa s-au oprit curentele de distrugere, care amenințau centrul Europei. Stânca de care, însă, s-au frânt au fost energia și bărbăția poporului român – spunea Ionel Brătianu* la o adunare a românilor ardeleni, unde anunța vestea intrării trupeilor române, în 4 august 1919, în capitala Ungariei: Vezi **George Brătianu** în lucrarea sa din anul 1939 cu titlul *Acțiunea politică și militară a României în 1919*.

MAREȘALI ROMÂNI – LUPTĂTORI PENTRU FĂURIREA ROMÂNIEI MARI: AVERESCU, PREZAN ȘI ANTONESCU (II)

de Ion Ștefan Baicu

3. ION ANTONESCU

General, mareșal, om politic și patriot român, *Ion Antonescu* s-a născut la 2 iunie 1882 într-o familie de militari în orașul Pitești. După studiile primare și gimnaziale în localitatea natală, **ION ANTONESCU** a absolvit școlile militare din Craiova și din Iași, inclusiv *Școala de Cavalerie* din București. Pe când era sublocotenent în *Regimentul I Roșiori*, el s-a distins în timpul războaielor din 1907: în adevăr, aflat la comanda unui detașament militar, care bloca intrarea în orașul Galați, i-a convins, fără să tragă un glonț, pe țărani *atacatori* să nu pătrundă în urbea de pe Dunăre; în context, tânărul ofițer va primi felicitări din partea prințului moștenitor *Ferdinand*, iar în 1908 va fi avansat la gradul de locotenent. În continuare, *Ion Antonescu* a deținut funcții de răspundere în armata română: după absolvirea *Școlii Superioare de Război* cu gradul de căpitan, el va îndeplini misiunile de șef al biroului de operații al *Diviziei I Cavalerie* în timpul războiului balcanic din 1913 și de șef al statului major – era colonel – al grupului de armate *Constantin Prezan* în anii 1916-1918, deci de-a lungul războiului pentru făurirea *României Mari*; el a primit, astfel, cu multă satisfacție, cuvintele de recunoștință ale regelui *Ferdinand I*: *Antonescu, nimeni altul nu poate ști mai bine decât regele tău marile servicii, pe care le-ai adus țării în acest război*. În 1919, *Ion Antonescu* va fi decorat cu ordinul *Mihai Viteazul*; i se recunoșteau, astfel, meritele în înfrângerea *armatei roșii* maghiare și în cucerirea capitalei Budapesta, ceea ce a marcat sfârșitul aventurii *republicii sovietice* din Ungaria în frunte cu *Bela Kun* – emisarul bolșevic al lui *VI. Lenin* – cf. enciclopedia on line **WIKIPEDIA**.

În perioada interbelică, *Ion Antonescu* – poreclit *câinele roșu* pentru duritate și maximă exigență militară – se va afirma și mai mult, deținând importante funcții: comandant al *Școlii Speciale de Cavalerie* de la Târgoviște între 1920 și 1922, ata-

șat militar la Paris și la Londra între 1922 și 1926, comandant al *Școlii Superioare de Război* între 1927 și 1928, șef al *Marelui Stat Major* al armatei române între 1933 și 1934, ministru al apărării naționale între 1937 și 1938; de asemenea, pe parcurs, el fusese avansat până la gradul de general de corp de armată în 16 septembrie 1940 – scrie istoricul **Stelian Neagoe** în 2000, în *Oameni Politici Români*.

În urma unui conflict avut cu regele *Carol II* – îi înaintase un *memoriu vexatoriu* – *Ion Antonescu* a fost destituit din funcția de ministru în guvernul *Goga-Cuza*, impunându-i-se domiciliul forțat la mănăstirea *BISTRIȚA*; se spune că aici l-ar fi vizitat, săptămânal, profesorul de drept *Mihai Antonescu* – un prieten fără grad de rudenie și avocat al generalului într-un proces forțat de... bigamie. Originar din județul Dâmbovița, după studiile liceale, *Mihai Antonescu* a absolvit *Facultatea de Drept*, între anii 1922-1926, obținând și doctoratul în domeniu. În timpul *regimului politic antonescian*, el va ocupa, succesiv, înalte funcții în stat: ministru de justiție, apoi titular la *externe* și la *propagandă națională*; de asemenea, va fi vicepreședinte al *Consiliului de Miniștri* și va fi cunoscut sub diminutivul de *ICĂ* – scrie istoricul **Petre Dogaru**, în 2001, în lucrarea sa cu titlul *Casa Regală*.

La începutul toamnei anului 1940, evenimentele interne, în acord parcă și cu cele externe, s-au precipitat, intrând pe făgașuri chiar explozive. Sub presiunea puternică a manifestațiilor de protest contra odiosului *Dictat de la Viena*, prin care țara pierduse *Ardealul de Nord-Est* în favoarea Ungariei Hortiste cu sprijinul deschis al Germaniei și al Italiei, regele *Carol II*, considerat principalul vinovat de ceea ce se întâmplase, a încredințat, la 4 septembrie 1940, generalului *Ion Antonescu* mandatul de a forma imediat un guvern de *uniune națională*. Cum liderii politici *Iuliu Maniu* și *Dinu Brătianu* au refuzat să ia parte la un *cabinet xenofob*

Mareșalul Ion Antonescu
sursa foto: ro.wikipedia.org

și *progerman*, se va ajunge la colaborarea nefirească dintre generalul *Ion Antonescu* și *Mișcarea Legionară*; în context, la 14 septembrie 1940, România era proclamată *stat național-legionar* cu *Ion Antonescu* în demnitatea de premier și de *conducător al statului* și cu liderul legionar *Horia Sima* ca vicepreședinte al *Consiliului de Miniștri*. Vezi și **IBIDEM** și sinteza din 1998 intitulată *Istoria României*.

Comandantul legionarilor, *Horia Sima*, provenea din județul Făgăraș, unde absolvise cursurile Liceului *Radu Negru* ca șef de promoție. În continuare, el a efectuat studii superioare, între anii 1926 și 1930, la *Facultatea de Litere și de Filosofie* din București; a funcționat, apoi, ca profesor de limba și literatura română în orașul Caransebeș. În 1927, *Horia Sima* a intrat în mișcarea legionară și, la puțină vreme, se va afla deja în grațiile *căpitanului Corneliu Zelea Codreanu*; în context, el va fi numit, în 1936, pe funcția de șef al *Regiunii IX Banat*. După o instruire primită în Germania în spiritul ideologiei naziste, în calitate de *comandant al Mișcării Legionare*, el a trecut, împreună cu ciracii săi, la organizarea, în zilele de 3-6 septembrie 1940, a unor puternice agitații anticarliste; în acest mod, forțând cică *marea schimbare*, legionarii simiști au ajuns la putere în stat alături de generalul filoanglo-francez de odinioară *Ion Antonescu* – cf. enciclopedia

on line **WIKIPEDIA** și *op. cit.* de **PETRE DOGARU**.

Odată ajuns în fruntea statului român, generalul **ION ANTONESCU** a fost nevoit, din varii motive, să accepte colaborarea politică cu legionarii: în primul rând, el nu dispunea de un partid propriu pentru susținere *de jos în sus* a acțiunilor sale; în al doilea rând, democrațiile occidentale, îndeosebi Franța și Anglia, se aflau deja în mari dificultăți având în vedere izbucnirea războiului cu Germania lui Hitler; în al treilea rând, generalul român își va pune speranțele doar în guvernul nazist de la Berlin pentru eliberarea teritoriilor anexate de agresoarea Uniune Sovietică în iunie 1940. *Desigur că, abia instalat la conducerea guvernului român și devenit conducător al statului, în septembrie 1940, Ion Antonescu a făcut cunoscut, fără reținere, că nu avea să recunoască cedările teritoriale din iunie și august 1940: Basarabia, Nordul Bucovinei și Transilvania de Nord-Est. Într-un atare context, generalul Ion Antonescu a explicat că FUSESE FORȚAT DE ÎMPREJURĂRI să orienteze țara spre Berlin, unde, la prima întâlnire cu Adolf Hitler, la 22-23 noiembrie 1940, a atacat Dictatul de la Viena, pentru ca, mai apoi, în primele luni ale anului 1941, să aducă în discuție Basarabia și Nordul Bucovinei; în această privință, în mai-iunie 1941, planurile lui Ion Antonescu s-au conjugat cu acelea ale lui Adolf Hitler, care, încă din decembrie 1940, pregătise o campanie-fulger energetică împotriva U.R.S.S., dar amânată, din diverse rațiuni militare, pentru 22 iunie 1941 – scria reputatul și regretatul istoric Gheorghe Buzatu, în 2004, în evocarea Mareșalului Ion Antonescu – ultimul domn al tuturor Românilor.*

Disponând de puteri depline, de la data de 6 septembrie 1940, generalul **ION ANTONESCU** a preluat majoritatea prerogativelor fostului suveran Carol II – acesta va lua calea exilului - și se va autoproclama drept conducător al statului pe lângă funcția de președinte al Consiliului de Miniștri; el va guverna țara prin decrete-legi, introducând cenzura și adoptând încă două importante decizii: numirea, în fruntea Serviciului Special de Informații, a antilegionarului **EUGEN CRISTESCU** – asul specialist în domeniu; de asemenea, subordonarea monarhiei, tânărul rege Mihai I îndeplinind doar atribuții protocolare și simbolice - notează

istoricul **CRISTIAN TRONCOTĂ**, în 1994, în lucrarea *Un as al Serviciilor Secrete Românești*. Se instaura, așadar, un *regim politic* cu caracter represiv și dictatorial: *regimul politic legionaro-antonescian* pe durata dintre 14 septembrie 1940 și 21-23 ianuarie 1941, care constituia o emanație a *sistemului politic* de atunci, pe de-a întregul totalitar. În istoriografie a apărut recent opinia că, în epocă, ar fi funcționat o *dictatură moderată* având în vedere doi factori ca sprijin: pe de o parte existența unei reale *comunicări* între putere și liderii partidelor din opoziție – cele conduse de către Iuliu Maniu și Dinu Brătianu – iar pe de altă parte regimul politic antonescian, îndeosebi după despărțirea de legionari, nu se putea compara cu agresivitatea forțelor politice ce funcționau deja în Germania, în Italia, în Ungaria și în U.R.S.S. – scrie acad. **FLORIN CONSTANTINIU** în lucrarea din 2003: *O istorie sinceră a Poporului Român*. Este adevărat, dar numai parțial, deoarece nu se pot neglija, totuși, *elementele* privind anularea drepturilor și libertăților cetățenești, lichidarea separării puterilor în stat și a instituțiilor democratice, precum parlamentul, apoi conducerea prin decrete-legi, încurajarea rasismului, îndeosebi, uneori, a antisemitismului, inclusiv a naționalismului extremist, despre care amintesc documentele *EPOCII* – vezi *Politologie în compania Muzei Clio*, în 2012, de **Ion Șt. BAICU**.

În timpul celor patru luni de *guvernare mixtă*, legionaro-antonesciană, dezmățul politico-economic al simiștilor a atins paroxismul: corupția a devenit oficială, legea se aplica doar facultativ, teroarea și haosul erau la ordinea zilei, asasinatelor s-au ținut lanț, culminând cu atrocitățile din închisoarea de la JILAVA și cu lichidarea bestială a profesorilor de mare anvergură intelectuală Nicolae Iorga și Virgil Madgearu. În urma *oribilelor asasinatelor din 26-27 noiembrie de la Jilava, Snagov și Strejnic, care au avut un caracter de război legionar, conflictul dintre conducătorul statului și Horia Sima tindea spre o confruntare deschisă* – notează, în *op. cit.*, istoricul **PETRE DOGARU**; de asemenea: *tensiunea dintre militari și legionari a atins atunci punctul culminant; pe străzile capitalei se puteau observa, în acele zile, mișcări de trupe, iar Ion Antonescu transformase președinția într-o fortărea-*

ță – scrie și **FRANCESCO VEIGA** în *Istoria Gărzii de Fier. 1919-1941* din 1993. În context, se știe, a izbucnit *rebeliunea legionară*, care va dura din 21 până în 23 ianuarie 1941; ea avea să fie zdrobită de către general cu sprijinul efectiv al armatei române și cu asentimentul tacit al Berlinului. La puțină vreme, conducătorul statului român a format un nou *guvern* fără legionari, în care el a inclus militari și tehnicieni de încredere; de precizat aici că acest cabinet de miniștri, în cap cu *conducătorul statului*, va deveni expresia concretă a unui alt *regim politic*, cel *militaro-antonescian*, având un caracter dictatorial, dar, în adevăr, mai moderat în comparație cu fosta *construcție* nefirească cu *Mișcarea Legionară* – consideră unii autori de azi din sfera *ISTORIOGRAFIEI*.

La 27 ianuarie 1941 a avut loc, în adevăr, formarea unui *nou guvern* – cel *militaro-antonescian* – care își va asuma, prin decizia generalului **Ion Antonescu**, ca principal obiectiv, recuperarea grăbnică a teritoriilor românești, anexate de către vecini ai României în urmă cu doar câteva luni de zile. În context, armata română se va integra în operațiunea nazistă cu numele de cod *BARBAROSSA* de invadare a Uniunii Sovietice începând cu data de 22 iunie 1941; se cunoaște vestita sintagmă, rostită atunci de către **Ion Antonescu**: *Ostași, vă ordon, treceți Prutul!*, prin care armata română se angaja în *războiul sfânt, anticomunist, drept și național* – scrie istoricul **GHEORGHE BUZATU**. Mareșalul **Ion Antonescu**, care a făcut pregătiri intense în vederea acestei acțiuni militare, fusese anterior avertizat deschis de către **Adolf Hitler** că Uniunea Sovietică își manifestase deja intenția *de a ocupa Moldova până la Carpați, gurile Dunării și puncte strategice în Dobrogea* – reiese din lucrarea autorului amintit *România și Marile Puteri. 1939-1947* din anul 2003. *România a început lupta împotriva comunismului în anul 1919 – zdrobind republica sovietică ungară - și o va continua întotdeauna sincer și fără vorbe* contra Uniunii Sovietice – va declara ministrul de externe **MIHAI ANTONESCU** în toamna anului 1941 la o reuniune la Berlin – se arăta în 1999 în cartea *Români la Hitler* de istoricul **Ion Calafeteanu**.

SAVANTUL NICOLAE IORGA – LUPTĂTOR PENTRU MAREA UNIRE

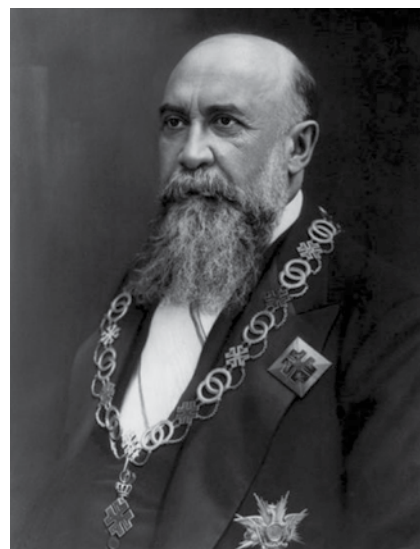
de Ion Ștefan Baicu

NICOLAE IORGA a fost membru titular în 1910 al *Academiei Române*, membru al *Academiei de Științe, Litere și Arte* din LYON, al *Academiei de Științe Politice* din CRACOVIA, al *Academiei din PRA-GA* și membru corespondent al *Academiei de Istorie* din STOCKHOLM, al *Academiei Degli Arcadi* din ROMA, al *Academiei de Istorie* din SANTIAGO de CHILE, al *Academiei Sârbe* din Belgrad, al *Academiei des Inscriptions et Belles Lettres* din Franța, al *Academiei Poloneze* din Varșovia. Savantul de faimă mondială s-a născut în anul 1871 în orașul Botoșani, părinți fiindu-i avocatul aromân *Nicu Iorga* și doamna *Zulnia* din neamul *Arghiropol*. În privința *STUDII-LOR*: el a urmat școala primară și cursul inferior al Liceului *A.Tr. Laurean* de pe plan local; în 1886, eminentul elev se va transfera la cursul superior al *Liceului Național* din Iași, unde i-a avut profesori pe *Alexandru Philippide*, *Vasile Burlă*, *Alexandru Șuțu* și *Alexandru Brandia*, cel din urmă la *ISTORIE*, care, surprins de avalanșa cunoștințelor noului elev, i se va adresa cu admirație: *Bine, foarte bine, frumos, foarte frumos, domnule IORGA, pentru dumneata nu am notă*. Apoteotic a trecut el și examenul de bacalaureat; în 1888, tânărul absolvent se va înscrie la *Facultatea de Litere* din Iași, unde, dovedindu-și din nou calitățile excepționale, va trece toate examenele de-a lungul unui singur an în ciuda opoziției unor profesori, precum *Aron Densușianu* – cf. *Nicolae Iorga – omul și opera*, 1971, de **Nicolae GRIGORAȘ** și **Gheorghe BUZATU**.

În anul 1890, în viața lui *Nicolae Iorga* au survenit două evenimente importante: împreună cu prima lui soție, *Maria Tassu*,

fiica unui magistrat ieșean, el a întreprins o benefică și frumoasă călătorie în țara lui *DANTE*, un minunat prilej de adânci reflecții și de evadare din citit și știut, care era, în toate lucrurile și în toate sufletele ei, *Italia* – după cum își va aminti el ulterior; de asemenea, el avea să susțină examenul de ocupare a catedrei de limba latină de la Liceul *Sf. Petru și Pavel* din orașul Ploiești. Va interveni, însă, un alt succes fericit: obținând o bursă, tânărul licențiat avea să plece în străinătate pentru o utilă specializare; în adevăr, între anii 1890 și 1894, el va urma cursurile de la *École Pratique des Hautes Études* din Paris, apoi va dobândi *doctoratul*, sub îndrumarea profesorului medievalist *Karl Lamprecht*, de la *UNIVERSITATEA* din Leipzig – Germania: tema – *Thomas III, marquis de Saluces* – vezi detalii în *Nicolae Iorga. 1871-1940. Cronologie și bibliografie*, 1976, de **Barbu THEODORESCU**.

Revenit în țară, **Nicolae Iorga**, începând cu 1 noiembrie 1895, în urma unui concurs, va deveni profesor la *Facultatea de Litere* din București, lecția de deschidere a cursului său intitulându-se *Despre utilitatea generală a studiilor istorice*. În continuare, până în momentul istoric al *Marii Uniri a Românilor*, viața și activitatea lui *Nicolae Iorga* vor fi, după cum deja se cunoaște, puternic marcate de inimaginabile decizii și eforturi personale de a se plasa mereu pe primul loc al *creației originale* în sfera istoriografiei și în planul de animator cultural și, în genere, de intelectual; să menționăm aici doar *reșitele* lui mai semnificative: obținerea calităților de profesor universitar și de academician, recăsătoria cu brașoveanca *Ecaterina Bogdan*, publicarea unor

Nicolae Iorga
sursa foto: ro.wikipedia.org

lucrări de mare ținută științifică în țară și în Germania, lansarea revistei *SĂMĂNĂTORUL*, dar și militant vehement în viața politică, editând ziarul *Neamul Românesc* și bucurându-se de alegerea ca *deputat* în parlament din partea populației ținutului Iași; de asemenea, înființarea unei tipografii și a editurii *Datina Românească*, inclusiv inaugurarea, în 1908, a cursurilor *Universității Populare* de la Vălenii de Munte. În anul 1910, în capitală a avut loc congresul de constituire a *Partidului Naționalist Democrat*; în perioada imediat următoare, el va fi numit profesor și la *Școala Superioară de Război*, va lua parte la festivitatea de dezvelire a statuii lui *Al.I. Cuza* în capitala Moldovei și va deveni *deputat de Prahova*, în reședința căreia va fi prezent pentru a ține mai multe conferințe, pe care le va repeta și ca membru de seamă al *Ligii Culturale* – vezi *op. cit.* a lui **Barbu THEODORESCU** și *Nicolae Iorga în viața politică a României*, 1991, de **Petre ȚURLEA**.

În epocă, *Nicolae Iorga* a participat activ la reuniuni internațio-

nale: în anul 1913, pentru întâia oară, el a fost prezent la *Congresul Mondial de Istorie* de la Londra alături de fostul lui conducător de doctorat, germanul *Karl Lamprecht*; în 1914, la inițiativa lui va lua ființă, în capitală, *Institutul de Studii Sud-Est Europene*, iar în noiembrie 1916 se va refugia la Iași, unde, în luna următoare, el va rosti, în fața parlamentului, un discurs emoționant și răsunător: *Vom fi iarăși ce am fost și încă mai mult decât atât* – reamintea el cuvintele domnitorului *Petru Rareș*. În plin război, ca nimeni altul, a elogiât vitejia ostașilor români în luptele de la Oituz, Mărăști și Mărășești din vara anului 1917; de asemenea, se va pronunța împotriva încheierii unei păci separate cu Germania și va expedia un *SALUT*, în 1918, *Marii Adunări Naționale* de la Alba-Iulia, la care i se va răspunde printr-o telegramă: *Ne gândim cu dragoste la pregătorul sufletelor pentru unirea tuturor românilor* – deci *Nicolae Iorga*: cf. **Ion Șt. BAICU** în cârticica din 2001 *Nicolae Iorga – in MEMORIAM*. Vezi și evocarea publicată de către profesorul **Traian D. LAZĂR** în nr. 1-2 pe 2018 al revistei *PRO SAECULUM* din *Focșani*.

La jumătatea lunii decembrie 1918, *Nicolae Iorga* avea să revină din refugiul ieșean la București: își reia activitatea de profesor la universitate, trece la reorganizarea propriului partid politic și se îngrijește de apariția, mai departe, a ziarului *Neamul Românesc*. Deosebit de bogată i-a fost activitatea în primul deceniu al perioadei interbelice: în anul 1919, de pildă, el s-a afirmat ca președinte al *Ligii Culturale* și al *Comisiei Monumentelor Istorice*, ca profesor la *SORBONA*, ca parlamentar și ca lider al *Camerei Deputaților*. În ianuarie 1920, savantul s-a deplasat la Ploiești, unde a prezentat o amplă cuvântare în sala *Liceului Vechi* – nota ziarul *PRAHOVA*; în urma alegerilor generale din mai-iunie, P.N.D. în frunte cu savantul a câștigat zece locuri în *CAMERĂ* și două în *SENAT*, majoritatea aparținând

averescanilor. Între 5 și 15 ianuarie 1921, *Nicolae Iorga* a ținut cele dintâi conferințe și lecții la *Collège de France*, la *École Pratique des Hautes Études* și la celebra *SORBONĂ*; de asemenea, el a cum-părat, în numele statului român, localul pentru viitoarea școală românească de la *Fontenay-aux-Roses* din Franța. În luna iulie 1921, în prezența prințului moștenitor *CAROL* al României, a avut loc re-deschiderea cursurilor de vară de la Vălenii de Munte; din acest moment, *Universitatea Populară* va purta numele marelui său ctitor și îndrumător – *Nicolae Iorga*. Vezi amănunte în **Isabela Sadoveanu**, *Vălenii de Munte – centru de cultură națională*, în publicația *Boabe de Grâu*, an I, 1930 și *Nicolae Iorga – o viață pentru neamul românesc*, 2001, de **Petre ȚURLEA**.

În aprilie 1922, la Craiova, se desfășoară lucrările *Congresului P.N.D.*, care a adoptat un nou *PROGRAM* și a ales, ca președinte, pe *Nicolae Iorga*. Luna august a înregistrat vizita reginei *MARIA* la Vălenii de Munte; în context, suveranei i s-a cerut consimțământul ca noua instituție – *Școala de Misionare* – să poarte numele de *Regina Maria*. În 1923, un important eveniment: a început să apară, pentru multă vreme, buletinul *Mélanges de l'École Roumanie on France*, organ patronat de *Școala Română* din Franța; de asemenea, în aprilie, savantul a luat parte la *Congresul Mondial de Istorie* de la Bruxelles. La Vălenii de Munte, în 15 iulie 1923, a avut loc deschiderea *Cursurilor de Vară* – anunța, atunci, ziarul *PLOIEȘTII*; de asemenea, în 1924, când a fost prezent și regele *Ferdinand*, care, în cuvântul rostit, a apreciat vitejia armatei române pentru făurirea *statului nostru unitar* – cf. *op. cit.* de **Isabela Sadoveanu** și *op. cit.* de **Ion Șt. Baicu** și **Petre Țurlea**.

În anii imediat următori, 1925-1930, **Nicolae Iorga** va conferenția la *Societatea Națiunilor* și va decide fuziunea *P.N.D.* cu *P.N.R.*, rezultând *Partidul Național*, apoi se va deplasa la Belgrad pentru

a participa la un nou *Congres de Bizantinologie* și efectuează vizite benefice în multe orașe ale Europei; de asemenea, între 14 și 19 august 1928, el a fost prezent la *Congresul Mondial de Istorie* de la Oslo, în 1929 a devenit decan al *Facultății de Litere* și, apoi, rector al *UNIVERSITĂȚII* din București. În lunile ianuarie-februarie-martie 1930, împreună cu soția *Ecaterina*, el a efectuat o vizită de succes în S.U.A. la invitația *românilor americani*; la întoarcere a inaugurat *Casa Română* de la Veneția, iar imediat va lua parte la *Congresul Internațional de Istorie* de la Londra. La 15 iulie 1930, la Vălenii de Munte, s-au deschis cursurile *Universității Populare de Vară*; de succes s-a bucurat și prezența principesei *Elena* și a fiului ei, marele voievod *Mihai* de Alba-Iulia – cf. *op. cit.* a lui **Barbu Theodorescu**.

Se cunoaște că în anii 1931-1932, în fruntea țării s-a aflat guvernul *Iorga-Argetoianu*, din care a făcut parte și liderul iorghist ploieștean *Dumitru Munteanu-Râmnic*, profesor la Liceul *Sf. Petru și Pavel*; în istoriografie s-au consemnat deja gravele greutăți cu care s-a confruntat acest cabinet în vremea crizei economice și politico-sociale de la mijlocul perioadei interbelice – pe larg în tratatul *Istoria Românilor*, vol. VIII, 1918-1940, coordonator **Ioan SCURTU**. De-a lungul ultimului deceniu de viață, *Nicolae Iorga* și-a axat activitatea, cu precădere, în domeniul cercetării științifice și publicării unor opere de referință fundamentală. În luna august 1933, savantul român a luat parte la lucrările *Congresului Internațional de Istorie* de la Varșovia; în martie 1934, el va fi prezent la ședința *Comitetului Mondial al Istoricilor* la Paris, iar vara, la cursurile de vară vălenare vor fi în vogă peste 400 de intelectuali din tot cuprinsul țării, printre conferențieri numărându-se: *Elena Văcărescu*, *Pamfil Șeicaru*, *George Brătianu*, *Mihail Manoilescu*, miniștrii liberali *Constantin Angelescu* și *Ion Inculeț*.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

ION CĂNĂVOIU
(08.09.1938 – 22.10.1992)

Cine n-are haz, să-și cumpere!
– Ion Cănavoiu

Ion Cănavoiu s-a născut la 8 septembrie 1938 la Runcu, județul Gorj. În localitatea natală a făcut studiile gimnaziale, apoi a urmat Liceul „Tudor Vladimirescu” la Târgu-Jiu. A urmat Facultatea de Limba și Literatura Română, începută la Cluj Napoca și terminată la București.

A lucrat ca profesor la Osica de Sus, județul Olt. Aici a condus cenaclul literar „Corola” și revista cu același nume. Din anul 1972 a revenit în Târgu-Jiu, mai întâi ca redactor la Întreprinderea Cinematografică Județeană Gorj, apoi consilier al Centrului Județean de Valorificare a Creației Artistice de Masă Gorj.

A fondat revista „Hazul” (1 martie 1990), care continuă să apară cu prilejul „Festivalului Național de Umor Ion Cănavoiu”.

Opera sa include volumul antum „Soare cu dinți” (fabule, 1991) și volumele postume editate de C.J.C.P.C.T.Gorj: „Poezii” (1993), „Cobra regală” (epigrame, 1994), „Sonetele vinului” (1996), „La umbra marilor ninsori” (poezii, 2006), „Uneltele” (epigrame, fabule, poezie umoristică, 2007). Ion Cănavoiu a decedat la 22 octombrie și a fost înmormântat la Osica, Olt, reînhumat în anul 2012 la Târgu-Jiu.

*

Am extras din cărticica de buzunar, *Ceașca de cafea-Nr 167, octombrie 2017* (pag. 20-21), editată la Târgu Jiu, o însemnare despre Ion Cănavoiu, din amintirile scriitorului gorjean, Ion Popescu-Brădiceni: „Ion Cănavoiu-Jan, cum îl alintau cei apropiați- a plecat dintre noi cum fusese o viață întreagă. O viață întreagă? Nu, căci i-a fost

curmată de la jumătate. În zilele ei, trăite sub semnul sacru al poeziei, și-a întâmpinat, în fiecare dimineață, destinul cu râsul în ființă și surâsul pe buze. Dar sinea sa, aceea de mare adâncime, a fost reflexivă, melancolică, îndurerată la modul extatic, de desfășurarea existenței între limite, pentru totdeauna, de neînțeles. Ca poet, Cănavoiu nu este cu nimic mai prejos generației sale care i-a dat literaturii române pe Ion Alexandru, Grigore Hagiu, Petre Stoica, Ion Gheorghe, Nicolae Dragoș, Mircea Ciobanu, Adrian Păunescu, Gheorghe Pituș, Romulus Vulpescu. A urmat traseul cunoașterii imperiului de gândire al lui Lucian Blaga. A eliberat poezia de canoanele ei proletcultiste și, într-o vreme, neosemănătoriste și neopoporaniste. A atins în textele sale intensitatea discursului esențial, în care motivele și temele ce țin de cel mai acut și dramatic impact dintre eul său și supraeul socio-politic, s-au reunit într-o alcătuire nouă, amplă, originală. Ca fabulist, a fost dotat cu perceperea instantanee a contradicției dintre bine și rău, frumos și urât, aparență și esență, cauzalitate și finalitate. Și-a redactat fabulele, cu mijloace specifice speciei, bizuindu-se în primul rând pe bunul său simț și pe înțelepciunea-i preluată din mers de la „bătrânii Cetății”. A sfârșit prin a ajunge el însuși un înțelept. Și tocmai atunci... steaua lui s-a desprins din cer, trecând fulgerător spre infinit”.

*

Un alt scriitor gorjean, Ion Trancău, într-o cronică, intitulată „Ion Cănavoiu-Pentru amintirea lor”, scrie: „Cu Jean Cănavoiu am fost coleg de liceu(...). Ne-am revăzut după un interval de douăzeci și trei de ani, în iarna anului 1979, la serata cenaclului *Columna*. Eram, amândoi, filologi cu studii universitare absolvite la București și cu diploma pentru a funcționa ca profesori în învățământul pre-

universitar. La cenaclul *Columna*, am avut revelația unei trinități de scriitori veritabili: mentorul Titu Rădoi, *magistrul* multora dintre *comuniști*, flancat în prezidiu, de Jean Cănavoiu și Nae Diaconu. Jean se afirmase în domeniul publicisticii, semnând versuri și articole în ziare și reviste importante. Mai târziu, după *Revoluție*, se va impune, antum și postum, ca fabulist, în anul 1991, prin volumul *Soare cu dinți*, ca epigramist prin volumul *Cobra regală*, remarcabil ca autor umoristico-satiric, apoi ca poet meditativ și metafizic, prin volumele *Poezii și Sonetele vinului, alte sonete*. Antologia de Poezii, editată cu aportul exemplar al scriitorului Ion Cepoi în anul 2006, se deschide cu o amplă și pertinentă prefață a criticului Nicolae Dragoș. Sunt evidențiate, printre scrierile poetului Ion Cănavoiu, afinități admirative cu Villon, Esenin și Labiș”.

*

Ca semn de prețuire, pentru cel care a fost Ion Cănavoiu, *Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj*, în parteneriat cu *Biblioteca Județeană „Christian Tell”*, Școala Populară de Artă, *Uniunea Epigramiștilor din România, Asociația Națională a Caricaturiștilor*, organizează, la Târgu Jiu și în comuna natală Runcu, începând cu anul 1993, în luna octombrie, *Festivalului Internațional de Umor „Ion Cănavoiu”*. Parteneri ai evenimentului mai sunt: *Grupul de publicații „Flacăra”, Liga Culturală „Fiii Gorjului”, Consiliul local și Primăria Runcu, Muzeul Județean Gorj și Societatea Umoriștilor Gorjeni*. Manifestarea are următoarele secțiuni: 1. Concurs pentru cea mai bună carte de umor a anului; 2. Epigramă; 3. Fabulă; 4. Proză umoristică scurtă; 5. Parodie/Poezie satirică și 6. Caricatură/Fotografie umoristică. Din anul 1996, Biblioteca comunei Runcu îi poartă numele, iar din anul 2000, la Biblioteca Județeană „Christian Tell”, din

Târgu-Jiu, s-a constituit fondul de carte „Ion Cănașvoiu” cuprinzând volumele ce participă la festivalul de umor amintit.

*

Din opera lui Ion Cănașvoiu am selecționat, pentru cititorii revistei „Atitudini”, următorul grupaj de epigrame.

*

Rătăcire

Poate pare cam obscură,
Însă asta-i teama mea:
Nu de-acela ca mă fură,
Ci de cel ce vrea să-mi dea!

*

Definiție

Epigrama? Proiectil
Pregătit minuțios,
Cu trei versuri de trotil,
Iar al patrulea – focos!

*

Epigrama – gen minor?

Un pixulist cu ifose și ticuri
M-acuză că-mi pierd vremea cu ni-
micuri.

El nu știe că nu-i deloc ușor
Să fii mereu major, în gen... minor!

*

Unor „epigramiști”

Chiar dacă-ades din gură dau,
Pe vorba lor nu pun temeii:
Eu am ce ei doar cred că au
Și-n plus mai am ce... nu au ei.

*

Unui așa-zis umorist

Cică duhul și-ar fi dat...
Însă unii, gură rea,
Spun că nu-i adevărat:
Cum să dea ce nici n-avea?

*

Unui pseudo-umorist

Iată că-i lipsește hazul;
Un catren i-am dedicat,
Dar, când i-a atins obrazul,
„Glonțul” meu a... ricoșat.

*

Acuză

Mi-a reproșat că l-am lovit cândva
Cu-o epigramă. Eu ce să mai zic?
Pe toate muzele-aș putea jura
Convins fiind că n-am lovit... nimic!

*

Esențială

Atenția nu vă rețin,
Dar vă comunic în esență:
Stimez pe cei ce beau puțin
Că sunt sătul de... concurență!

*

Principiu

Prietenii mă-ntreabă ce mai fac
Și le răspund că, în principiu, bine.
Să spun altfel nu că mi-ar fi rușine,
Dar prea nu-mi place să le fiu pe plac.

*

Vremuri

Oricum o dai, oricum o-ntorci,
Se schimbă lumea, vrei – nu vrei.
Ieri pâinea o dădeam la porci
Azi n-o mai dăm, că ne-o iau ei!

*

Socoteală

Am schimbat și ochelarii
Dar satisfăcut tot nu-s.
Numărând parlamentarii,
Sunt mereu câțiva... în plus!

*

Femeia și politica

Și-a impus, cu sânge rece,
În partid, cuvântu-i greu:
„Pe-aici nu se poate trece
Decât peste... trupul meu!”

*

Definiție

Rebusistul, dând de greu,
Zice: „Totuși, am dreptate,
Parlamentu-i un careu
De... cuvinte-ncrușate!”

*

Dilema pământului

Oricum, n-avem mult crezământ,
Dar, după patruzeci de ani,
Ori dăm țăranilor pământ,
Ori dăm pământului țărani!

*

Solidaritate... medicală

Asistenta-i la spital
Cea mai dulce doctorie,
Ai sorbi-o-ntr-un pocal...
Dar ce medic ți-o prescrie?!

*

Unui barman

Când te-au văzut vecinii cu mașină,
Invidioși, au zis: „Pe tescovină!”
Colegii, însă, solitari, te scapă,
Jurând c-ai cumpărat-o doar... pe apă.

*

Unui agronom

Era, la chefurii, nelipsit,
Părtaș sau gazdă.
De-acum, soția, în sfârșit,
L-a dat pe brazdă.

*

Avertisment conducătorilor auto

Când vedeți că-i „singurică”,
Mai ales după-nserare,
Farurile- fază mică...
Însă ochii- fază mare!

*

Soția umoristului

„Ce operă am scris! Nici nu există!”
Îmi zice el cu-o umbră de reproș.
„Dar vezi, soția mea, baschetbalistă,
Aruncă zilnic, tot ce scriu, la... coș!”

*

Unei neveste de ofițer

Dânsul pleacă. După-un ceas
Blocu-i plin de trepidații...
Iar copiii, într-un glas:
„Mamă, mamă, vin... soldații!”

*

Repertoriu

Erau căsătoriți de-un an
Când el jucă în „Don Juan”.
Acum ei joacă deodată
În „Citadela sfărâmată”!

*

Emanciparea elevilor

În parcul public, pe alei,
Se plimbă „notele de trei”,
În timp ce „notele de patru”
Se duc la cinema sau teatru!

*

Noi și Europa

Ne găsirăm, hopa-țopa
Când domol, când răspicat,
Să intrăm în Europa.
Vorba e: în ce-am intrat?

*

Performanță

Doarme-aici, neconsolat,
Un șofer de clasă-naltă:
Într-o clipă-a demarat
Dintr-o lume-n... cealaltă!

*

Rătăcire

S-a pierdut prin munți cu Vlase –
Cazu-i simplu și banal:
Dânsa se orientase
După mușchiul... pectoral.

*

Vitalitate (la munte)

Șchiopătând prin bolovani,
Ba în trei, ba-n patru labe,
Un turist (de-optzeci de ani):
„Nu mă las! Tot merg la... Babe!”

*

Regula și excepția

De bună voie, orice-ar da,
Femeia, dacă te însori,
O dată doar va spune: „DA”,
Iar „Nu” de zeci de mii de ori.

*

Viață grea

Greu e, Doamne, handicapul
Chelului, într-adevăr,
Zilnic îi atârnă capul
Numai de un fir de păr.

*

Epitaful unui funcționar

În tihnitul meu răgaz
Râd cu lacrimi pe obraz,
C-am lăsat în lumea asta:
Soacra, șeful și nevasta.

*

Unui senator care tace

Iată, mi-a căzut o fisă,
Doar pe el nu-l poartă valul
Știe că doar gura-nchisă
Ține bine cașcavalul.

*

Focul sacru

Înzestrat cu o voință rară
Existenței el i-a dat un sens...
Căci a ars mereu, a ars intens
Aprinzând țigară din țigară!

*

Măsură

De-ar fi prins pescarii, iată
Pește cât s-au lăudat,
Ar mai fi-nghetat odată
Chiar Oceanul Înghețat.

*

Ion Cărnăvoiu a scris, nu numai epigrame, ci și poezie umoristică, fabule și articole de presă. În continuare, am selecționat câteva fabule din creația sa.

*

Uneltele

Cum aveți cunoștință,
Ca la orice ședință,
S-a discutat despre indici de plan,
Despre prețul de cost,
Despre economiile pe ultimul an
Și... despre câte vor mai fi fost.
Apoi,
La „punctul doi”,
S-au făcut propuneri „de jos”
Pentru ocuparea unui post... frumos.
Cum discuțiile au rămas indecise,
Cineva ceru cuvântul. Și zise:
– O mai veche povață
Ne-nvață
Să spunem adevărul pe față.
Pe tovarășul Ciocan îl știu:
E bătaș, e zurbagiu.
Chiar ieri, la-ndemnul nu-știu-cui,
L-a bătut pe tovarășul Cui.
Tovarășa Greblă nu are școală
Și-apoi, e... superficială.
Tovarășul Ac are o meteahnă mai
veche:
Le face pe toate după... ureche.
Se-nchipuie de altă teapă
Dar, când nu ești atent, te înțeapă.
Și, ca să n-o mai amân,
Uneori nu-l găsești nici în carul cu fân.

În ceea ce-l privește
Pe tovarășul Clește,
E încăpățânat și greșește.
Trebuie pe altul să-l pui
Să-ndrepte ce-a strâmbat dumnealui.
Tovarășa Foarfece e mai inițiată
Dar... nu-i dintr-o bucată.
Iar tovarășa Sapă
A băgat pe tovarășa Grapă
La... apă.
Propun, în acest scop,
Pe tovarășul Târâncop.
E sobru, e harnic, e bun
Și sănătos... tun!
Știți cine ținea
Această cuvântare abilă?
O... Pilă.

*

Gâștele

În fiecare dimineață,
O găscă cu un glas de precupeață
Lansa tuturor în auz
Un „Gaaa!” ca un fel de obuz
Pornit dintr-o gură de foc.
Și toate găștele îi răspundeau pe loc.
Așa, pe nemâncatele,
Se porneau să țipe cu toatele.
Nici nu se lumina prea bine ograda,
Că dumnealor și începeau... parada
Și tot așa,
Cu ga-ga-ghi și ghi-ga-ga,
Canonada nu se mai termina
Până ce și ultima viețuitoare
Ieșea năucă din ascunzătoare
Și, asemenea unor năluci,
Găini, bibilici, rațe și curci
Zburau peste garduri, peste uluci,
Dispărând, mă rog undeva,
Numai să scape de teribilul lor ghi-ga-ga.
Până când, într-o zi, mâniat,
Curcanul spre găște s-a nfoiat:
– Toantelor! Mai știți și-altceva
Decât ga-ga-ghi, ghi-ga-ga?
Toată ziua faceți prin ogrăzi tărăboi
Și... numai gura-i de voi!
Gâștele l-au ascultat încordate,
Apoi, ca-ntre surate,
Șușotiră,
Se sfătuiră
Și când curcanul ajunsese în dreptu-le,
Îl asaltară toate:
– Ia ascultă, deșteptule!
Te legi de noi așa, din senin?
– Mai bine ai bea mai puțin.
Nu vezi cum ți-a roșit moțul pe frunte?
– Auzi, dragă, cine vrea să ne-nfrunte?!
– Te-nfoi ca un fante prin curte,

Ca un ministru care și-a pierdut
portofoliul...

– Tu știi că noi am salvat Capitoliul?
La această replică „tare”,
Moțul curcanului s-a schimbat la
culoare,
Dar, stăpânindu-se le răspunse:
– Știu, da!
Dar mai știu și-altceva:
Că, de două mii de ani și mai bine,
Capitoliul s-a prăbușit de rușine.

*

„4 + 1”

Această întâmplare bizară
S-a petrecut într-o bucătărie de vară.
Pe o masă cu miros dubios
Patru muște discutau zgomotos.
– Eu am doi ani de Conservator.
Am cântat chiar și-n cor.
– Zadarnic te lauzi, surată,
Muzica ta e de mult demodată.
Astăzi se cântă cu nerv, cu antren:
Un fel de bâzzz! La puterea n.
– Tu vorbești despre muzică, toanto?
Eu am luat în particular lecții de
canto.
– Fetelor, n-are rost
Să discutăm despre cele ce-au fost.
Să ne slujim, mai bine, de situație
Și să alcătuim o formație,
Iar ca impresar
Să-l angajăm pe Bondar.
Are prestanță și se pricepe la... preț.
– De acord, răspunse acesta semeț.
În fața mea orice compozitor se des-
coperă,
Că doar am cântat și la Operă.
– N-o mai face și tu pe nebunul!
Formația se va numi „4+1”.
Când rolurile se-mpărțeau și în toi
Era încă discuția,
I-a pocnit cu năduf un măturoi
Modificând radical distribuția:
Pe o farfurie zăcea-n agonie
Musca de la chitară-armonie.
Lângă ea, la un pas,
Musca de la chitară-bas,
Iar ceva mai încolo
Musca de la chitară-solo,
În timp ce gurista își împărțea amarul
Chiar sub măturoi, cu Bondarul.
Morală întâmplării e rece ca un sloi:
Atenție la... măturoi!

*

continuare în pagina 19

RĂSFOIRI ȘI COMENTARII

de Constantin Tudorache

autorul văzut
de Alexandru Clenciu

În numărul din august al revistei „Atitudini”, am redat un citat rostot de Mihai Viteazul, cules din cartea scriitorului și istoricului Ion C. Petrescu, intitulată „Mihai Viteazul și arta diplomației”. La o recentă întâlnire cu autorul acestei cărți, care pregătește pentru tipar ediția a XI-a, mi-a mai îmbogățit cunoștințele cu unele ziceri ale *Primului domn al tuturor românilor*. Iată, de data aceasta, o sintagmă a marelui viteaz voevod, adresată împăratului Rudolf al II-lea, pentru a-l determina să-i trimită, cât mai rapid, banii promiși ca ajutor în lupta antiotomană: „Banul este nervul războiului”. Conectăm aici o definiție a banului dată de Ștefan Tropcea: *Banul, spune-o zicătoare, / După felul cum e scos, / Ori miroase a sudoare, / Ori e fără de miros*. Și o altă definiție a banului, dată de subsemnatul, la un concurs de epigrame, în anul 2010, când au fost reduse salariile cu 25%: *Că e al săracului, / Sau al creditorului, / Banu-i ochiul dracului, / Când e-n mână „chiorului”*.

Revenim la **Duetul epigrame-lor**. Am selecționat din cartea **Cu viziера ridicată**, scrisă de Nicolae Dragoș, epigrama intitulată **Unei perechi**: *Sunt perechea ideală, / Cum o lume-ntreagă vede: / Mulți îi spun că ea-l înșeală, / El se face că nu crede*. Pe aceeași temă, epigramistul Stelian Ionescu, spune despre **Decizia unui soț înșelat**: *M-a înșelat nevasta, / De-o știe-ntregul sat, / Dar i-o plătesc și pe-asta: / Mă fac că n-am aflat*.

În distihul **Nu-l plângeți pe omul surd!**, Nicolae Dragoș spune:

Viața lui nu-i tocmai rea, / Că n-aude ce n-ar vrea. Completez acest distih cu un catren scris de subsemnatul, intitulat, **Adaptare**: *Ca să nu mă mai deochi / Și să scap de-o boală veche, / M-am deprins s-aud c-un ochi / Și să văd cu o ureche*. Mai redau o epigramă din cartea mea **Antidot pentru tristețe**: *Poți trăi în bună pace, / Cu acei de lângă tine, / Dacă vezi doar ce îți place / Și auzi doar ce-ți convine*.

Același Nicolae Dragoș spune în catrenul **Minunea**: *Pe soclu-ngust, / Înfipt proțap, / Trona un bust / Lipsit de cap*. Cu nuanță asemănătoare, eu am scris următorul catren: *Pe ascetul unei vetre, / Cu joben și cu monoclu, / Unii îl urcau pe soclu, / Alții îl băteau cu pietre*.

În grupajul următor am cules câteva spovedanii. Ion Minulescu, în **Rugă pentru Duminica Florilor**, spune: *Dezleagă-mă părinte de ce-am jurat să fiu / Și iartă-mă că-n viață n-am fost decât ce sânt, / Un cântec prea devreme, sau poate prea târziu, / Un ropot scurt de ploaie și-un mic vârtej de vânt / Dezleagă-mă de vina de-a fi-ncercat să fac / Granit din cărămidă și bronz din bălegar, / Colan de pietre scumpe din sămburi de dovleac / Și-un Pegas cu-aripi duble din clasicul măgar*. Epigramistul sibian, Gheorghe Șchiop, așezat sub patrafir, spune: *Am vrut părinte, de păcate, / De-o fi să mor, să mor sătul, / Îmi iartă cel mai greu din toate: / Că n-am păcătuit destul*. În catrenul, **Doamne, iartă-mă**, eu am făcut următoarea „confesiune”: *Când uneori privesc, la întâmplare, / Păcatele din propria mea sferă, / Pe unele le-aș face-n reluare, / Iar altele le-aș face-n premieră*. Mai redau câteva „spove-

danii” din creația subsemnatului. Prima a fost scrisă pe tema „dinte pentru dinte”: *Să mă ierte Dumnezeu / Că, de când mă știu, părinte, / Am avut și am, mereu, / Contra proștilor un dinte!* Cea de-a doua se află în cartea mea **Antidot pentru tristețe**: *Greșesc părinte, încă de la tâță, / Și te-aș ruga iertare să îmi dai, / Că m-am scumpit adesea la tărăță / Și am furat din sacii cu mălai*. Următoarea, intitulată **Spovedanie** e scrisă mai recent: *De sub aceste preasfințite poale, / Îți spun părinte, și să-mi ierți angoasa, / Că m-am cam dat la fata dumitale / Și am păcătuit cu preoteasa*. Închei cu o excelentă **Spovedanie** scrisă de Gheorghe Suci: *Frumoasa mea cu blonde plete, / Și lungă rochie de fir, / De vrei mărturisiri complete, / Primește-mă sub patrafir*.

Amintesc antologica epigramă **Critică-n pustiu** scrisă de Constantin Sachelaride: *Mai cu vruta, mai cu sila, / Cu povețe, cu precepte, / Mulți au criticat cămila, / Însă n-au putut s-o-ndrepte*. Redau un poem, în vers alb, intitulat **Omenească**, din creația ploieșteanului Corneliu Șerban: *Poartă cămila, / Prin secete, / Doi munți de răbdare în spate*.

Epigramistul Gheorghe Șchiop a scris o epigramă, intitulată **Repudiere?**, în care spune:

E trist c-a fost să fie-așa, / Și-acum, când totul la trecut e, / Un lucru doar te-aș mai ruga: / Ia-ți amintirea ta, și du-te! Față de eleganța lui Gheorghe Șchiop, epigramista Ica Ungureanu, din Buzău, e mai categorică în catrenul **Motaniada**: *Pisicuță sexy, pis / Tu mi-ai tors așa, încât, / Soața când s-a prins mi-a zis: / „Fă-ți bagajele, și... zât!”*

Prezint și câteva epigrame pe tema **Nostalgie**. Prima se intitulează **În Cișmigiu** și este scrisă de Ion Ionescu Quintus: *Același lac, aceleași flori,/ Același nuc, înaltul,/ Doar scumpa care-mi da fiori/ E azi la braț cu altul.* Următoarea **Nostalgie**, aparține lui Eugen Albu: *Ți-aduci aminte cum veneai/ Sub teiul înflorit și des/ Și-atâtea flori tu mi-ai cules.../ C-avem și astăzi pentru ceai? Tot Nostalgie* se intitulează și următoarea epigramă, scrisă de Gheorghe Șchiop: *Îți amintești frumoasă brună,/ Când azi, la braț cu altul treci,/ Că-n urmă cu un an și-o lună/ Am fost căsătoriți pe veci?* Amintesc și cunoscutul catren scris de actorul Nicolae Gărdescu: *Cin'se crede om cuminte,/ Că iubind n-a suferit,/ Ori a suferit și minte,/ Ori se minte c-a iubit!* Nu pot omite excelenta epigramă, intitulată

Schimbare de vis, scrisă de Lucian Mănăilescu: *Întreaga lumii bogăție,/ Cu străluciri de diamant,/ Ți-aș da-o azi când mi-ești soție,/ Ca să-ți mai fiu o zi amant.* Tot de la Lucian Mănăilescu mai redăm epigrama **Ecou de romanță („Îți mai aduci aminte, doamnă!”)**: *Iubită doamnă, câțiva ani/ Mi-ai tot făcut la jurăminte/ Dar a venit un tip cu bani/ Și nu ți-ai mai adus aminte!* Chiar dacă am mai redat-o în revista „Atitudini”, închei acest grupaj cu antologica **Nostalgie** scrisă de ploieșteanul Mircea C. Dinescu: *În seri târzii, la braț pe-alei,/ Noi ne plimbam sub plopi și tei/ Și am fi mers la nesfârșit/ De nu ne-am fi căsătorit.*

Am scris, pentru un recent concurs, această **Eminesciană**: *De treci codri de aramă,/ Și mai um-*

bli pe șosele,/ Nu de gropi să-ți fie teamă/ Ci de cei ce dau în ele. Iată o suprapunere pe aceeași idee, o epigramă intitulată **Încă o certitudine**, din cartea lui Nicolae Dragoș **Cu viziera ridicată**: *Declar deschis și răspicat/ Chiar de rostesc cuvinte grele:/ „-N-avem atâtea gropi în sat,/ Câți ar putea să dea în ele!”*

*

Tot de la Nicolae Dragoș mai redau epigrama **Ziarist norocos**: *Să nu se mire, dar deloc/ Că el, ca ziarist vestit,/ Avu de două ori noroc:/ Și ascultat, și urmărit.* Din cartea lui Ionică Laurian **Pilule Ilauriante**, să citim epigrama **Telefoanelor ieri și azi**: *Că de frică tremurau/ Astăzi nu mai deranjează,/ Aia ni le ascultau,/ Țștia ni le-nregistrează.*

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

urmăre din pagina 17

Corbii

Erau doi corbi prieteni foarte,
Legați pe viață și pe moarte,
În bucurii, ca și-n nevoi.
Deci: Corbul Unu, Corbul Doi,
Un singur cuib, un singur gând:
Să nu se supere nicicând.
Zburau alături prin păduri,
Se înfruptau cu prospături
(O paranteză-mi sare-n cale:
Sunt... hoituri vechi și trufandale),
Tot ciuguleau, după tipic,
Și nu le mirosea nimic.
Când, deodată,-n calea lor
S-a abătut un meteor
Cu trup ca tras printr-un inel,
Cu ochi serafici sub rimel,
Picior subțire, mini-pene,
Un soi modern de... Cosânzene,
Iar pe sub puf purta, cochec,
Doar lucruri fine, din „pachet”.
Ce s-a-ntâmpat? Cum s-a-ntâmpat?
E greu de spus și de aflat,
Dar se repede corb la corb
Și... Corbul Doi rămâne orb.
Din vremea străbunicei Dochii

E-un tâlc și-aici, căci, vorba- ceea,
Cum corb la corb nu-și scoate ochii,
De s-a-ntâmpat, cătați... femeia.

*

Economie

Adresa de la bancă, pe-un ton strict,
Suna ca un verdict:
„Vi se impută suma... (nu se știe)
Pentru consum excesiv de hârtie”.
Directorul citi cu ochii mari,
Cu ochelari și fără ochelari,
Apoi pe colțu-i scris: „Director
adjunct”,
Punând risipei... punct.
Mahmur, adjunctul, încă, după chef,
Scrise și el pe colț: „Contabil șef”.
Acesta – deh! – avea el pâinea și cuțitul,
Dar... era Stan Pățitul
Și-n lipsa oricărui indiciu
Scrise și el: „Șef de serviciu”.
Șeful de serviciu mai adăugă o hârtie
Și le trimise maistrului... vinovat
Cu mențiunea: „Faceți referat”!

*

Primăvară cu... dinți

Iată! Și pe strada mea
Ne... centrală – zice altul,
Cum revine vremea rea,

Cum se-nmoaie iar... asfaltul.
Iată, prind, pe ramuri, viață
Muguri ca sculptați din daltă,
Iar pe stradă se răsfață
Ba o groapă, ba o baltă.
Tineri plini de nerăbdare
Ies de-acum la promenadă,
Dar și-aruncă în spinare
Tot noroiul de pe stradă.
Mai apar și fuste scurte
Și pantofi cu tocul cui
Dar, abia ieșind din curte,
E pantof, dar tocul... nu-i.
Trece-un ins pe lângă tine
Și te umple de noroi
N-ai ce face, că, vezi bine,
Insul poartă... patrujdoi.
Tot stropit, murat, stingher,
Lângă-o baltă văd pe unul
Deh! Mai e câte-un șofer
Care-o face pe nebunul.
Până și pe Strada Mare,
Militarii și civilii
Se întrebă cu mirare:
„Unde, frate, sunt edilii?!”

Istorie Literară

POIANA CÂMPINA, O MĂNĂSTIRE DISPĂRUTĂ (II)

de Constantin Dobrescu

Celelalte mănăstiri așezate metoașe Spitalului Sf. Pantelimon erau Brebu, Cobia (Dîmbovița) Lespezi (Prahova), Cornetul (Argeș), Găiseni (Dîmbovița) Titierei (Vâlcea), Târgșor (Prahova), Măxineni (Râmnicu Sărat și Șerbănești - Romanați).

În timpul războiului ruso-turc-austriac (1787-1791) mănăstirea Poiana a suferit o mare pagubă din pricina armatei turcești condusă de domnul muntean Nicolae Mavragheru.

Acesta cu o parte din armata turcă a pătruns pe Valea Prahovei în sus, unde a avut loc o luptă cu Austriei la Mănăstirea Sinaia.

Trupele însărcinate cu apărarea Văii Prahovei aveau tabăra la Câmpina. În goana lor după jaf turcii au intrat în mănăstirea Poiana, au

prădat-o și au incendiat-o. Mănăstirea Poiana avea o avere însemnată. Astfel pe apa Prahovei chiar lângă mănăstire avea 28 pogoane vie lucrătoare, o cârciumă lângă vie, o brutărie băcănie și abator. Mănăstirea mai avea și o stupină și o mare grădină de legume.

Documentele mănăstirii menționau în anul 1825 că moara mănăstirii aduceau o arendă de 500 taleri pe an.

Ca urmare a legii de secularizare a averilor mănăstirilor din anul 1863, Mănăstirea Poiana a fost transformată în biserică de mir.

În clădirile fostei mănăstiri după primul război mondial se aflau căminele pentru ucenicii de la Atelierele societății „Astra Română” iar din anul 1936 în clădirile din curtea fostei mănăstiri Poiana

a funcționat Școala superioară țărănească a Fundației Culturale Regale „Principele „Carol” iar în fosta livadă a mănăstirii făceau practică elevii acestei școli.

În perioada cât a funcționat mănăstirea 1723-1863 acesta a avut 13 egumeni (stareți)

Deasemenea, mănăstirea posedă și o bogată colecție de cărți bisericești octoide, mineiei, evangheliile achiziționate în perioada 1774-1863 acestea cuprind însemnări interesante privind viața în mănăstire. O nedumerire avem, cum se face că BOR atât de dornică de a umple spațiul mioritic cu mănăstiri și biserici – expresie a dictaturii ortodoxe în societatea românească nu a reînființat acest locaș monahal.

C. HAMANGIU SOLICITĂ ACADEMIEI ROMÂNE SĂ PROPUNĂ PE NICOLAE IORGA CANDIDAT LA PREMIUL NOBEL (II)

de Cătălin Dobrescu

Nu pot însă să mă opresc de a nu trage o concluziune din această manifestare, ca și din acele multe și atât de variate manifestări, care s-au produs de ani pe vechiul continent și în Lumea nouă. Nu pot să analizez rostul acestor manifestațiuni, care dovedesc mândria și recunoștința omenească, dar și științifică totodată, față de geniul creator al lui Nicolae Iorga, fără să mă întreb, fără să caut explicațiunea cauzelor pentru care, cei în drept să propună spre selecționare Institutului NOBEL, pe fiii cei mai buni și mai aleși ai omenirii, nu l-au propus până azi spre premiere?

Inițiativa nu aparține niciodată institutului NOBEL. Ea pornește de la alții, de la cercurile savante, căroro cel propus le aparține. Aceasta presupune deci, o selecționare națională premergătoare selecțiunii cu

caracter general, pe care înalta Instituție suedeză o practică.

Cred, deci, că am lipsit de la datorie față de cugetarea și știința universală care îl revendică în forme atât de strălucite pe Nicolae Iorga, dacă prin mijlocirea cercurilor noastre savante nu l-am propune candidat la premiul NOBEL, pentru literatură. Am născocit totodată și datoria ce o avem față de geniul neamului nostru, de a-l așeza prin reprezentanții săi de seamă, în panteonul ridicat valorilor universale în spațiu de eterne în timp.

Prilejul ni-l oferă ultima lucrare a lui Nicolae Iorga despre care Decanul Delacroix se exprimă astfel în amfiteatrul Sorbonei în discursul omagial:

<Din această vastă lucrare preliminară, se degajează mari sinteze cum nu se mai îndrăznește a se face>

<Marile întreprinderi istorice pe care le vedem apărând de 30 de ani încoace sunt opere colective și mai des colecții de capitole>

<Ori, Iorga vizează în plină măiestrie la istoria activității umane sub toate formele sale: <Essai de la synthese de l'humanité>. Astfel se intitulează cu îndrăzneală ultimul său uvragiu. Aceste mari volume sunt cu totul altceva decât un discurs sonor asupra istoriei universale.

Este un manual uneori prin vigoarea rezumatelor sintetice. Se simte acolo la fiecare pagină istoricul bine informat, care știe lucrurile și a meditat asupra lor, și această carte, cu titlul la început cam neliștitor, apare ca prodigios de interesantă. Împotriva specializării, uneori excesive, care riscă să reducă știința, opera lui Iorga susținută se un simț ascuțit al specialității caută cu îndrăzneală marile linii,

marile ansambluri, marile planuri de umanitate.

Dar dacă această lucrare prilejuiește propunerea, ea nu este singura care să îndreptățească premiarea.

Propunerea trebuie să îmbrățișeze întreaga operă a lui Nicolae Iorga, astfel cum ea a fost purtată în cele patru colțuri ale lumii, pe paginile tipărite în aproape toate limbile europene.

Onoarea și sarcina de a face propunerea nu poate reveni decât Academiei Române. Prin însuși statutul organic al premiului Nobel, ea este singura care ar putea avea curajul, puterea, autoritatea și competența să dea fizionomia întreagă și nealterată a operei înfăptuită de Nicolae Iorga. Cel mai înalt așezământ de cultură al românismului este singurul chemat să evalueze realizările de geniu ale marelui savant.

Harnic și meticolos, colegul dv. d. Ștefan Mețea a urmărit opera lui Nicolae Iorga și până în Iunie 1951, când dânsul a împlinit 60 de ani, a ajuns la emoționanta cifră de 1559 lucrări, fără ca în acest număr să cuprindă, – după însăși mărturisirea bibliografului, – miile de articole cu caracter literar, cultural și politic cari am îmbogățit paginile publicațiilor periodice.

Vastitatea operei lui Nicolae Iorga care se impune dintr-odată prin acest semn exterior al numărului, dovedește de la prima trecere în revistă și o varietate atât de pronunțată încât poate fi cu drept cuvânt privită ca o sinteză de gândire ce trece nu numai de hotarul minții unui om, ci și de acela al unei întregi generații.

Dar nu numai uriașă prin vastitatea și genială prin varietatea ei este opera lui Nicolae Iorga. Ea se încheagă în jurul unei cugetări adânci, a unui raționament, care oscilează între polii de o valabilitate clasică nediscutată, a unei neîngrădite înțelegeri a fenomenului și evenimentului, a unei finețe stabilite și intuitive de pătrundere a adevărului.

Nu am pretențiunea ca să analizez aici această operă de anahoret al muncii și de virtuos al cugetării, după cum nu am nici pretențiunea de a formula vreun îndemn, de a schița măcar un sfat.

Totuși, opera aceasta, după părerea mea, trebuie analizată în întregime, cu prilejul propunerii

pentru premiul NOBEL, pentru că ansamblul ei, oferă un element nou și preșios, față de fiecare lucrare în parte.

Istoricul vede în Nicolae Iorga, un cercetător asiduu și înfrigorat, umblând din arhivă în arhivă, ștergând praful vremurilor de pe foliantele bătrâne, un călător neobosit și neliniștit, care din inscripție în inscripție, din monument în monument, pe care-l descifrează și al cărui sens îl caută, își poartă râvna de a grupa material cât mai mult pentru a da științei istorice o bază cât mai reală, cât mai îndepărtată de domeniul ipotezei.

Cercetătorul nu se oprește la aceste colecțiuni, care fie că sunt intitulate <studii și documente> (23 volume), <Notes et Extraits> (5 volume), <Inscripții din bisericile din România> sau >Narațiunile străine cu privire la viața și domnia lui Despot Vodă>, fie oricum altfel, pentru că sunt atât de numeroase, încât cele enunțate, nici nu pot constitui la dreptul vorbind, o dreaptă exemplificare, formează pentru dânsul canavaua, pe care va țese mai întâi subtile lucrări de analiză istorică, și apoi acele mari lucrări de sinteză cum ar fi printre multe altele: <<Istoria românilor>>, <Istoria Imperiului Otoman>, aceasta în limba germană despre care a vorbit Delacroix, și care sunt atât de mult admirate.

Istoricul rămâne înmărmurit în fața acestei activități uriașe, care în genere în domeniul științei istorice se cunoaște divizată în compartimentele a trei competențe diferite.

Pe lângă aceasta, istoricul constată la Nicolae Iorga, tendința de a reînvia stările trecutului, prezentând alături de faptele de arme și de viață Domnitorilor, conținutul vieții sociale, din care cele două preocupări istorice obișnuite nu sunt decât o frântură. Viața pacifică și evoluțiunea ei, iată ce găsește istoricul, în operele sale asupra istoriei artei a bisericii, a comerțului, a literaturii a presei, a armatelor etc.

Literatul, descoperă în opera lui Nicolae Iorga inspirațiune și fantezia poetului de rasă, iar filozoful un sistem de cugetare, original și personal.

În sfârșit, cercetătorul vremurilor de față, vede în opera lui Nicolae Iorga, un înțelegător spectator al evenimentelor un talmăci-

tor desăvârșit al cursului vremii, pe care-l dublează un ziarist de cea mai autentică rasă și un orator politic fascinant.

Dar dacă, vom căuta să pătrundem sensul acestei activități variate, resortul unei desfășurări atât de imense de energie creatoare, atunci vom găsi ceea ce constituie adevăratul pedestal al gloriei, care îl înconjoară.

Nicolae Iorga își pune opera sa științifică-obiectivă, în slujba unui ideal. El tinde să așeze în cadrul vieții europene, individualitatea românească limpezind în acest scop pașii acelui trecut, pe care vicisitudinile vremurilor, împilările și subjugările de variate forme, i-au amortizat, până într'atât, încât generațiunea generoasă, care a durat Regatul, se lasă condusă de credința falsă, că în realitățile autohtone îndepărtează poporul roman de civilizațiunea europeană, Nicolae Iorga tinde la o cristalizare a sufletului românesc, pe calea unui conținut de tradiții și realități istorice, înnodând astfel firul care dintotdeauna așezase poporul nostru pe planul European de viață.

Cultura epocilor trecute devine în opera marelui Dascăl, o justificare netăgăduită la dreptul nostru de viață independentă și creatoare în comunitatea culturală europeană.

Marele savant devine astfel mentorul societății românești de azi, conducătorul ei spiritual. El creează ritmul sufletesc al vremurilor de azi, el dă sufletul României întregite.

Demn și științific numai Academia Română are putință să prezinte aprecierii înaltului for, care decerne premiul Nobel, comoara de nestemate închisă în această operă.

Mă gândesc cu sinceră și adevărată bucurie la importanta sarcina, ce Academia Română și-o va lua și la recunoștință, ce o va recolta, pentru darul ce-l va face tuturor aceluia, care simt românește, înfățișând personalitatea care reprezintă chintesenta genului românesc și cea mai sublimă întruchipare a energiei spirituale, care trăiește în acest popor.

C. Hamangiu
Membru onorar al
Academiei Române

ISTORIE COMUNITARĂ REGĂSITĂ ÎN PĂULEȘTI ȘI PLOIEȘTI (II)

de Constantin Ilie

Casa Ștefan Z. Ghiculescu din Ploiești, operă arhitecturală a profesorului-arhitect **Toma T. Socolescu**, a fost realizată între anii 1927-1928, concomitent cu amenajarea conacului de la Păulești. Despre această locuință am scris câteva rânduri, în anul 2010, citez: „În exterior, se observă multe amenajări arhitecturale, stâlpi cu capitelluri sculptate, animale exotice, vase pentru flori...etc.” (foto 1, 2, 3). Crocodilul din curtea casei Ghiculescu (foto 4), este similar cu cel existent în fosta curte a comandoului.

Sub vitregia vremurilor, Conacul Socolescu a fost confiscat abuziv în vinerea Paștelui din anul 1952. Profesorul arhitect Toma T. Socolescu a fost evacuat și a trăit încă opt ani în București, în casa comandoului Matei Vasilescu. Aici a decedat la 14 octombrie 1960, fiind înmormântat la Cimitirul Bellu. Amenajările ornamentele exterioare, ale parcului conacului, despre care am scris în numărul anterior al revistei au fost distruse sau dispărute una după alta, în anii 1952-2000. Dintre ele au fost recuperate, cele redescoperite în fosta curte a comandoului Matei Vasilescu și fântâna arteziană din curtea primăriei, toate în Păulești-Ph.

Conacul fost o perioadă lungă folosit de CAP-ul din Păulești și restituit

moștenitorilor cu întârziere în stare degradată. Moștenitorii l-au înstrăinat celor care l-au dorit, autoritățile neexercitându-și dreptul de preemțiune, deși clădirea este înscrisă în Lista Monumentelor Istorice cu indicativul PH-II-m-B-16570.

După cumpărare, noii proprietari au început un proces de restaurare oprit din cauze necunoscute. Acum, în mare parte este acoperit cu iedera, degradarea clădirii continuând cu accelerație.

Considerând că obiectele regăsite în fosta curte a comandoului erau o parte importantă a conacului și reprezintă o valoare istorică, cel puțin pentru istoria comunitară, am revenit în aceeași curte, la 12 noiembrie 2017, însoțit de primarul comunei, căruia i le-am prezentat în detaliu.

Nu știu când și cum obiectele existente în curtea conacului în anii '30-'50, au ajuns în fosta curte a cuscrului său, comandorul Matei Vasilescu. Pot fi documente în arhive, vârstnicii din Păulești pot povesti, în arhiva mea am fotografiile obiectelor regăsite, dar nu le pot publica fără consimțământul actualilor proprietari ai curții. Felicitări celor care le-au recuperat și le-au păstrat în curtea lor, timp de peste 50 ani, dar făcând parte din istoria locală

obiectele foste pe teritoriul Conacului Socolescu nu mai pot fi ascunse.

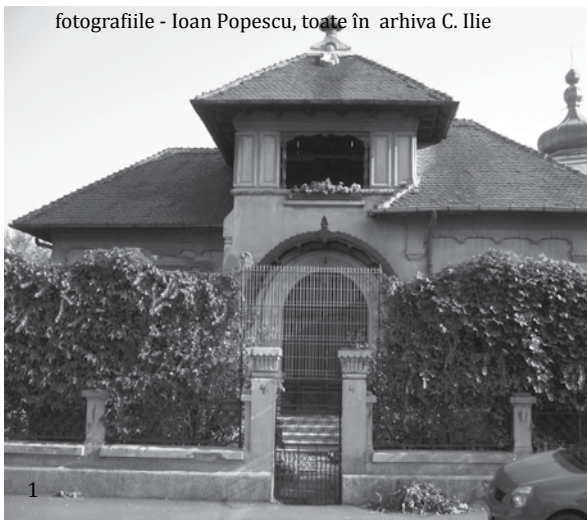
Deși de la vizită mea a trecut aproape un an, nu știu să se fi făcut ceva pentru ca aceste obiecte să fie văzute, într-un fel sau altul, de întreaga comunitate. Semnalează pericolul ca și ele să aibă soarta conacului, să fie înstrăinate în mediul privat sau să continue degradarea începută în actualul amplasament. La regăsire deja un stâlpișor era rupt în două iar ogarul avariata.

Propun autorităților sesizate trei soluții: recuperarea legală a originalelor de la deținători, copierea prin mulaj a unora dintre ele din actualul amplasament și fotografierea profesională în amplasament.

Din punctul meu de vedere ogarul, crocodilul, și o broască, identică cu cea de la Casa Ghiculescu, ar putea mobila interesant spațiul exterior din fața Casei de Cultură aflată pe teritoriul fostului conac, restul reabilitate și păstrate pentru viitorul muzeu comunitar. Până atunci fotografiile lor și ale conacului înrămate pot împodobi pereții holurilor clădirii după ce deținătorii își vor da consimțământul.

E o istorie regăsită care merită păstrată.

fotografiile - Ioan Popescu, toate în arhiva C. Ilie

CONTROVERSA SHAKESPEARE-IANĂ

de Constantin Dobrescu

Cu foarte mult timp în urmă în lumea istoricilor a început o dezbatere cu privire la enigma lui Shakespeare. Au fost tipărite numeroase lucrări critice, comentarii, studii bio și bibliografice asupra vieții, existenței sau inexistenței și operei marelui creator Shakespeare, dacă acesta a fost sau nu autorul pieselor, sonetelor ce i se atribuie.

O mare editură din Franța a retipărit cele două volume apărute în anul 1919 sub titlul: „*Sub masca lui Wiliam Shakespeare: Wiliam Stanley al șaselea conte Dreby*”, în care se încearcă să se demonstreze că întreaga operă shakespeareiană nu este opera actorului de la Stratford.

Volumele publicate sub semnătura profesorului Abel Lefranc nu au făcut lumină, totuși unghiul sub care este pusă în discuție problema a reușit să tulbure convingerile unui mare număr de specialiști. Un mare grup (70) de profesori de limba și literatura engleză au adoptat după lungi dezbateri la Filadelfia concluziile lui Lefranc asupra pieselor Visul unei nopți de vară și Chinurile iubirii. Cine ar fi putut scrie piesele atribuite marelui Will?

Lefranc face o paralelă între opera lui W. Shakespeare și viața lui William Stanley Derby concluzionând că piesele sunt reflexul vieții contelui.

În sprijinul acestei afirmații sunt aduse și două scrisori ale unui agent al partidului catolic Georges Femier către corespondenții catolici din Veneția și Anvers din care se și citează: „*Contele de Dreby se ocupă numai cu scrierea de comedii pentru comedienii publici*”.

Chiar dacă nu sunt acceptate în întregime concluziile profesorului Abel Lefranc teza sa anti – stradfordistă nu poate să nu fixeze atenția prin bogatele argumente aduse.

În discuție de aduce și descoperirea de la British Museum a unei părți (417 rânduri) duntr-un manuscris pe care experții îl atribuie lui Shakespeare, scrisul fiind exact cu semnăturile cunoscute ale marelui Will.

Apărătorii marelui autor dramatic au sărbătorit la timp victoria importante descoperiri.

Imediat A. Lefranc subliniază că, încă din 1916 a fost publicată o lucrare Shakespeare's Handwriting (Scrierea lui Shakespeare) de Edward Mounde-Thompson în legătură cu manuscrisul dar acesta nu este în sprijinul tezei lor.

Toate formele cunoscute ale scriului lui Shakespeare se reduc nu-

mai la cele trei semnături ale testamentului.

Dar, chiar și aceste trei semnături sunt trei feluri de scris și trei feluri de ortografii ceea ce întărește convingerea că două din cele trei nu sunt autentice; una este precedată de cuvintele «*by me*» (de mine).

De reținut este și lucrarea lui Celestin Demblon: «*Lord Rutland și Shakespeare*» care vine în sprijinul ideilor profesorului Lefranc de la College de France.

În «*Revue Mondiale*» Georges Maurevert cunoscut prin lucrarea sa asupra plagiatelor publică un studiu documentat «*Eseu pentru explicarea rațională a enigmei lui Shakespeare*». Studiul se bazează pe o serioasă analiză cronologică și concluzia este că „*William Shakespeare este totalul adițiunii a nenumăratei colaborări printre care a sa apare ca a unui animator*”. În orice caz nu poate fi vorba aici de Bacon nici de Lord Rutland nici de W. Stanley.

«*E cu puțință – zice Mourevert – ca Francisc Bacon, Baron de Verulam, conte de Saint Albane, mare cancelar al Angliei, filozoful lui «Novum Organum» și «Instauratio Magna» a patruzeci de volume unele mai serioase ca altele și care reprezintă suma cunoștințelor acestei epoci, e cu puțință ca acest personaj, a tot puternic și de cel mai înalt intelect, să se coboare și să «cârpească» vechi drame sau farse, să fure situații, mii de versuri și cuvinte de peste tot, să desbrace fără scrupule vechii literatori și poetaștri ca Greene, Fletcher, Wilkins sau Marlowe și să primească observațiile și sfaturile actorilor de bălciu? ... Nu, singur un om de o extracție simplă ca Shakespeare, un actor de instrucție mijlocie neștiind decât puțină latinească și mai puțină greacă – după spusa admiratorului și rivalului său Ben Janson – însă dar cititor, autodidact înverșunat, posedând o uimitoare ușurință de lucru, de asimilare și observație, înzestrat pe deasupra cu un incontestabil geniu poetic – dovadă Sonatele lui – numai el poate să fie autorul (în colaborare) minunatei opere semnate numai cu numele lui.*»

Prin anii 1930 în disputa Shakespeareiană intră și un tânăr istoric italian Santi Paladin, care a încercat să dovedească că Shakespeare a fost de origine italiană și că s-a numit Nicola Angelo. Polemica încinsă în privința originii italiene a lui Shakespeare aduc multe lucruri noi asupra vieții

acestuia. El pornește de la o operă a lui Angelo care prezintă asemănări izbitoare cu Hamlet. Pornind de la această asemănare, istoricul italian începe să studieze atent viața scriitorului italian necunoscut, concluzionând că Nicola Angelo a fost urmărit în Italia de Inchiziție și în 1582 fuge în Anglia unde devine prietenul și arhivarul lordului Peambrak. La Londra, Nicola Angelo își schimbă numele în cel de Angelo Florio și a locuit la un scoțian care s-a numit Shakespeare.

Santi Paladin afirmă că Angelo Florio și-a ales numele de Shakespeare ca pseudonim literar.

Mai departe Paladin afirmă că persoana căreia Shakespeare i-a dedicat cunoscutele sale sonate este lordul Peambrak al cărui nume de botez este William Herbert.

Ultima dovadă a istoricului italian este împrejurarea că Shakespeare a încetat să creeze tocmai în timpul când Nicola Angelo a murit adică în 1616.

Lucrarea lui Paladin a produs ostilitate în rândurile adeptilor lui Shakespeare, care declară că istoricul italian greșește în privința morții lui Angelo care ar fi trăit încă nouă ani după moartea lui Shakespeare și că a devenit profesor la Universitatea din Oxford și s-a ocupat cu filozofia nu cu literatura.

Întreaga dispută reamintește polemica din jurul problemei shakespeareiene din secolul XIX-lea, care nu a dus la nici un rezultat.

Lupta dintre «ortodocșii» stradfordiști și «ateii» anti stradfordiști nu se va stinge decât atunci când o întâmplare binecuvântată și nediscutabilă, autentică o va curma punând în lumină adevărul care, fie pe Will sau Stanley nu va adăuga nimic operelor care înfruntă judecata nemiloasă a vremii.

De menționat că odată cu prilejul festivității de la Stratford on Avon organizate cu ocazia aniversării nașterii lui William Shakespeare, România a fost reprezentată de Dimitrie Dimăncescu consilier de presă care în numele lui Vasile Grigorcea ministrul României a desfășurat tricolorul românesc pe alea Stindardelor din orașul natal al marelui poet dramaturg englez. Interesul purtat în trecut acestei festivități de către reprezentanții României ne-a câștigat pe Alea Stindardelor locul cinci, drapelul României fălăind mereu după drapelele Angliei, Ordinul Sf. Gheorghe, Statelor Unite și Elveției.

VASILE ALECSANDRI (VIAȚA ȘI OPERA SA)

de Constantin Dobrescu

Într-o seară de iulie, în munții Băcăului unde părinții i se refugiaseră sătui de jafurile și măcelurile grecilor eteriști îmbătați de dorul liberării Greciei se nascu poetul Alecsandri. El se nascu într-o trăsură mare brașovenească, care servea de adăpost familiei sale acolo unde poposea.

Poetul era vornicul Alecsandri și al Elenei Cazani de neam italian. Educația a început-o în casa părintească cu călugărul Gherman și a continuat-o apoi la pension francez la Iași unde își va lua bacalaureatul, va încerca pe rând chimia, medicina, dreptul, ingineria, dar niciuna din aceste științe nu-l atrag. Cât a fost la Paris a citit mult și mai ales scrierile lui Lamartine, Chateaubriand, J.J. Rousseau. Dorul de țară îl face ca în 1839 să se întoarcă în Moldova la Mirceștii lui drag. Cât a fost la Paris a legat prietenii cu I. Ghica, Costache Negri, Al. I. Cuza.

În 1840 este numit director al teatrului, va întreprinde călătorii în Orient și Italia. În timpul revoluției pașoptiste, poetul se va implica cu ardoare. Va scrie Deșteptarea României care va fi tipărită pe foi volante și răspândită la Iași unde va înflăcăra populația. Poezia va fi retipărită în nemțește și franceză în Gazeta din Brașov. Pentru moldoveni ea cuprindea o frază foarte aspră: Până când să sufere ca boii? El este cel care va formula la hotelul Regensburg programul de revendicări al mișcării revoluționare. Care va fi înaintată domnitorului care nefiind de acord cu aceste revendicări care supărau Rusia trece la represiune. Toți participanții la revoluție „bonjuriștii” au fost prinși și bătuți la pielea goală și după aceea trimiși la graniță în surghiun. Numai de Vasile Alecsandri nu s-au atins sbirii domnești, ocolindu-l așa cum el însuși spunea undeva „Pe mine m-au cruțat de hatârul lui tă-tână-meu, vornicul care era și om de încredere al lui Vodă”. Într-un roman neterminat Alecsandri povestește scena ieșirii din Iași cu ajutorul surorii sale. Se oprește din fugă abia în munți la Hangu la cnezii Cantacuzini, care erau supuși ruși ce a văzut

el la Hangu a povestit într-un episod din 1848. La Hangu va scrie Alecsandri Sentinela Română un poem care reflectă sentimentele ce l-au animat pe el și tovarășii săi în revoluție.

Deoarece la Hangu nu se simțea în siguranță putând fi trădat, poetul va trece în Ardeal la Tulgheș și apoi la Brașov unde se va întâlni cu Barițiu.

Legăturile ardelenilor cu refugiații din Moldova și Muntenia și mai ales corespondența lor cu țara începuseră a îngrijora pe sași și unguri. Comandantul militar al Brașovului i-a chemat pe refugiații din Moldova și le-a cerut să părăsească Ardealul.

Drumul de la Brașov pe sub munți prin sate cu furci înălțate de unguri pentru români până ce trecuseră frontiera în Bucovina a fost firește cu fiori și teamă.

Liniștiți emigranții vor respira aerul libertății abia la Cernăuți în casele Hurmuzăchenilor și la Moșia lor Cernăuca. Aici își cristalizează crezul politic al dacoromânismului. Aici va scrie Alecsandri broșura program. În numele Moldovei în calitate de secretar al Comitetului revoluționar moldovean.

Apoi va pleca în Apus pentru a informa politicienii și cărturarii de acolo despre situația din țările române și pentru întări legăturile cu emigranții răspândiți aiurea. Se va achita cu cinste de toate însărcinările primite, se va reîntoarce în Moldova ca membru al Divanului Ad-hoc și ministru de externe, va intra în vârtejul luptelor politice și va îndemna pe toți la lupta pentru unire. A luptat pentru emancipare socială cerând desființarea „sclaviei cea neagră a țiganilor” și „robia cea albă a românilor”, numai cu un lucru n-a fost de acord, cu împământenirea evreilor.

Refuzând domnia, pleacă iar pe la curțile străine pentru a vesti urcarea pe tron a lui Cuza. Vorbi atât de bine în favoarea României că va câștiga bunăvoința și simpatia tuturor. Ba Napoleon al III-lea pe lângă sfaturi îi va da și 10.000 de puști. Va mai îndeplini misiuni diplomatice în Occident fiind primit de regele Victor Emanuel la Torino. Va avea întrevederi cu Camilo Cavour și alții.

Sfârșind misiunile politice în străinătate, Alecsandri se retrage din viața politică și se va ocupa numai de literatură. Acum începe să cânte natura în «Pasteluri» care apar în «Convorbiri literare». Venind războiul pentru neatârnamare din 1877 el nu se simte obosit și din nou cântă și slăvește faptele Românilor în «Ostașii Noștri», care îl acoperă de glorie. Își va spori gloria la concursul de la Montpellier când va fi premiat pentru poemul său «Cântecul Gintei latine» (1878). **Acest cântec l-a consacrat ca apostol al Latinității.**

O altă perioadă a vieții sale a fost colaborarea la revista «Convorbiri literare» încă din 1867. De la Mircești se interesează de toate manifestările culturale ale românilor de pretutindeni, va avea cuvinte de simpatie față de poetul basarabean Stamati. A fost președinte de onoare al Junimii. Mult timp s-a crezut că «bardul de la Mircești» nu l-a cunoscut și apreciat pe Eminescu, el care îl ajutase pe Ionescu de la Brad pe N. Bălcescu și care s-a implicat în toate mișcările politice și literare ale vremii. E adevărat s-au întâlnit la «Junimea» dar nu au fost prezentați unul altuia.

Eminescu nici nu se gândea ca să fie ajutat de Alecsandri «boerul poet» – nici de a-i deveni prieten – era o distanță socială care-i despărțea. Totuși Alecsandri – după cum îi scrie Eminescu iubitei sale Veronica Micle a primit de la acesta suma de 200 lei. «Banii au sosit la timp și din ei îți trimit 100 pentru că mi-ai scris că ai nevoie. Nu știu de unde a aflat adresa mea și pentru ce mi-a trimis suma». Mai departe Eminescu relatează mirat «Eu nu cunosc personal pe d. Alecsandri, l-am văzut la Junimea fără ca cineva să mă prezinte. De altfel nici nu se putea – eu sunt încă un începător față de marele poet. Ce frumos bărbat și ce impresie plăcută mi-a lăsat în suflet. Nu știu pentru ce mi-a trimis banii, o fi aflând că sunt la strâmtoare, căci nu cred că el să mă fi apreciat sigur, ori d. Negruzzi o fi vorbit despre mine, ori d. Maiorescu,

continuare în pagina următoare

UN OM AL CETĂȚII, PROF. STOICA A. TEODORESCU (1887-1973) (III)

de Constantin Dobrescu

Cercetările efectuate din primăriile din Câmpina, Telega și Ploiești precum și în cea a prefecturii și a arhivele liceelor, „Sfinții Petru și Pavel” și „Despina Doamna” au stat la baza câtorva lucrări de mari proporții.

Așa a fost Monografia Orașului Câmpina, bine primită de istoricii vremii, despre care N. Iorga scria „Lucrare foarte bine făcută, începe prin considerații asupra condițiilor geografice; ele sunt cu totul nouă și foarte folositoare.... Un număr de documente încheie lucrarea, scrisă pe îndelete, cu iubire și literar”. Un an mai târziu a elaborat a doua lucrare de mari proporții „Monografia Comunei Telega”, publicată tot la Câmpina cu aceeași serioasă și erudită documentare. După o cercetare de aproape un deceniu, profesorul a publicat o altă lucrare, Istoricul liceului „Sfinții Petru și Pavel”, care surprinde pe baza documentelor din arhivă, istoria acestui liceu.

Din cercetările sale au mai rezultat două sinteze „Istoria meșteșugului și comerțului în Prahova” și „Istoricul liceului Despina Doamna” rămase nepublicate și o alta de mici proporții depre începutul învățământului prahovean.

Întreaga operă științifică a profesorului se constituie într-o convingătoare pledoarie pentru rolul arhivelor în cultură prahoveană.

Stoica Teodorescu în calitate de director al liceului „Sfinții Petru și Pavel” a făcut parte din Comitetul de organizare a sărbătoririi profesorului Aurelian Moșoiu în ziua de 28 Mai 1937 cu prilejul pensionării acestuia.

Cu această ocazie, Stoica Teodorescu i-a înmănat sărbătoritului o frumoasă statueta reprezentând „GLORIA” pe care erau gravate cuvintele „Corpul profesoral al liceului Sfinții Petru și Pavel din Ploiești, Domnului profesor Aurelian Moșoiu, îndrumător spre glorie prin muncă”. În perioada cât a fost profesor la Câmpina, profesorul Stoica Teodorescu s-a implicat în înființarea bibliotecii gimnaziului cu donațiile elevilor și bani donați de Comitetul școlar și care număra la finalul anului școlar 1919-1920 peste 1088 de volume de literatură și știință și două reviste „Educația” și „Răsăritul”.

Despre viață și activitatea profesorului Stoica Teodorescu au fost publicate în perioada interbelică două monografii, una semnată de

colegul său Ioan Ludescu și alta datorată lui Ion Dumitrache – Godeni.

Pentru activitatea sa științifică și mai ales didactică, profesorul a fost distins în anul 1967 cu titlul de PROFESOR EMERIT.

Epigoni cu puternice reminiscențe bolșevice au făcut eforturi de a fi uitat acest emblematic istoric și profesor de excepție.

Din nefericire numele profesorului nu a fost acordat de municipalitatea din Ploiești, unei străzi (bine că au alții, fără merite) la fel și la Câmpina.

Nu are nici măcar un modest bust chiar din ipsos. Bine că unii epigoni s-au învrednicit să-i ridice un bust unei dascălițe bolșevice fără operă (Vasiliu Aspasia). Ar fi momentul acum ca cei în cauză să-i scoată din neuitare personalitatea.

P. S. Mă așteptam ca în anul Centenarului cei care se ocupă de destinele societății „Cultul Eroilor” din Prahova să fi publicat lucrări științifice, profesioniste, privind cadrele didactice, preoții, medicii etc. care au servit țara sub drapel și au făcut suprema jertfă.

în tot cazul să aștept să văd care e destinația lor».

Interesant este că în scrisorile către Iacob Negruzzi, poetul nicio dată nu întreba de unul singur: de Eminescu. Care să fi fost explicația acestei indiferențe voite parcă, pe care Alecsandri o manifestă de la început față de poetul care-i închinase cele mai frumoase versuri din câte îi fuseseră scrise de cineva.

«Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tânăr și fericte,

Ce din frunze îți doinește, ce cu fluietul îți zice,

Ce cu basmul povestește - veselul Alecsandri,

Ce-nșirând mărgăritare pe a stele blondă rază,

Acum secolii străbate, o minune luminoasă,

Acum râde printre lacrimi când o cântă pe Dridri.»

Poate deosebirea prea mare de temperament, poate teama de a nu emite o judecată greșită.

La 2 august 1890 poetul se stinge în cuibul de la Mircești pe care atât de mult l-a cântat și iubit. În domeniul cultural Alecsandri a avut o contribuție imensă și în acest sens își are în istoria noastră modernă un singur echivalent deopotrivă de vast: Nicolae Iorga după cum afirmă Mihail Sebastian.

Academia Română va aduce în 1928 un pios omagiu memoriei «nemuritorului poet» Vasile Alecsandri. La ședința solemnă pentru cinstirea poetului va participa familia regală, Patriarhul Miron I. Nistor, N. Iorga, D. Gusti, I. Petrovici, I. Bianu, L. Rebreanu, C. Rădulescu – Motru, O. Goga, Emil Racoviță ș.a. Paralel cu această comemorare, rămășițele pământești ale poetului vor fi trecute în mausoleul de lângă lunca nemuritoare unde «bate vânt de primăvară».

Așa a fost comemorat cântărețul lui «Dan căpitan de plai», a «Marioarei florioarei» și a «Liei Ciocârliei».

AVANGARDA SAU RADICALIZAREA CONȘTIINȚEI DE SINE A MODERNITĂȚII

de Mădălina Paula Ștefan

Arta suprarealistă operează astfel cu joncțiunea dintre cuvânt și act, scriitură și pictură, ceea ce e asemănător și ceea ce e deosebit, căci „Totul ne îndeamnă să credem că există un anumit punct al spiritului de unde viața și moartea, realul și imaginarul, comunicabilul și incomunicabilul, susul și josul încetează a mai fi percepute contradictoriu”. (Început la „Al doilea Manifest”).

Dar suprarealismul nu se afirmă doar ca o metodă literară sau ca o direcție; el devine un mod de a fi, instrument capabil să exprime noua viziune asupra lumii. Spiritul inovator, căutarea de teritorii virgine, intuirea prezenței misterioaselor forțe din microcosmosul psihoidului uman îl îndreptățesc pe Breton să afirme că „fiecare artist trebuie să pornească singur în căutarea lânii de aur.” Cu toate acestea, suprarealismul are adesea un caracter colectiv, iar descoperirile lui sunt rezultatul unui efort de grup.

Forța motrice a suprarealismului nu a fost doar dorința de libertate nelimitată, moștenită de la Dadaism, ci și, evident, tezele publicate de Sigmund Freud cu privire la psihanaliză. În „Manifestul suprarealismului”, Breton aduce, de altfel, un omagiu creatorului psihanalizei și al teoriei subconștientului. Suprarealismul elogiază visările nocturne și puterea imaginației, iar subconștientul este cel care va oferi artei suprarealiste materia primă necesară creației. Revelarea universului viselor într-un univers real (adică dimensiunea „suprareală”) este facilitate de tehnica de creație care constă în evitarea reflecției raționale, așa cum sunt scrisul automat sau ședințele de hipnoză.

La revoluția artistică, suprarealiștii adaugă revoluția politică și socială. „Noi, tinerii, mărturisește Max Ernst, ne-am întors din război abrutizați; revolta noastră și protestul necesitau un mod de a se

manifesta. Firesc, acestea au luat forma unui atac îndreptat asupra bazelor societății care a provocat acest război, atentatul împotriva limbii, sintaxei, logicii, literaturii, picturii etc.” Ei se pronunță împotriva colonianismului și fascismului, sprijină comunismul, dar angajarea politică devine o sursă de conflicte și dispute. În timpul celui de-al doilea război mondial, mulți suprarealiști vor căuta adăpost în Statele Unite, ceea ce va determina însemințarea noilor idei artistice și dincolo de ocean. Vor reveni la Paris, dar fiecare separat și nu vor mai exista niciodată ca grupare unitară. Numai Breton, care în anul 1957 va numi suprarealismul „magia regăsită”, va încerca să demonstreze în publicații și interviuri, că mișcarea create de el a rezistat probei timpului. Și într-adevăr, suprarealismul nu s-a pierdut cu arme și bagaje în lupte intestinale, deși a fost, ca toate „-ismele”, fascinate de celebritatea scandalului, excomunicându-și periodic membrii. Breton, supraviețuitor al primei generații, fidel devisei „Poezia, iubirea, libertatea”, i-a așteptat mereu pe noii sosiți, dar și pe noii dezertori.

Suprarealismul a rezistat ca o sinteză istorică de mare stil între realitate și idee și spațiul imaginarului. Ca realitatea istorică, este rezultatul aventurii unei mișcări poetice și artistice în general. Ca idee, a dobândit consistența unui concept filosofic -rezolvarea antinomiilor rațiunii. Iar imaginarul său ar putea fi definit ca imaginație în act. Sau, cum sintetizează metaforizând Georges Sebbag, „conjuncție a scriiturii și inconștientului, a revoltei și a iubirii, a cotidianului și utopiei, suprarealismul se prezintă ca un tot, un obiect plin de promisiuni care intrigă și pe care a-l fragmenta ar fi o dovadă de rea-voință”.

Suprarealismul a depășit repede granițele literaturii, cuprinzând și alte domenii ale artei, în special pictura. Breton însuși începe să fie interesat de noua plastică atunci când zărește de la fereastra autobuzului, în expoziția organizată de o galerie pariziană, tabloul lui Giorgio de Chirico, „Creier de copil”. Pânza îl fascinează. După război cunoscându-l pe Duchamp, Picabia, Max Ernst, Mason și Miro, câștigat definitive de discursul plastic, va pune, în 1924, artiștilor acestui domeniu o întrebare fundamentală: „Este, oare, posibilă pictura suprarealistă?” Enunțul bretonian e un pretext și o provocare. Lumea noii picturi îi va răspunde prin expoziții care confirmă nașterea unei estetici inedite, „a schimbării veșnice.”

Metamorphosis of Narcissus
sursa foto: en.wikipedia.org

POEZIA IULIEI DRAGOMIR (II)

de Ion Bălu

3. Structura triotonică a iubirii

Versurile întregului volum sunt subordonate unor trăiri complexe, numite în psihologia modernă „structura triotonică a iubirii”. Vocea lirică își exprimă, fără complexe, pasiunea, năzuind spre realizarea componentelor cognitive ale relației: iubirea, fidelitatea și permanentizarea. Prin organizarea și funcționarea limbajului, funcția poetică atrage atenția asupra limbajului, iar funcția metalingvistică accentuează componentele discursului liric. Amândouă adâncesc trăirile afective și, printr-un întreg proces de individualitate, măresc potențialul de resurse sufletești ale vocii lirice.

Dominantă rămâne persoana întâi singular. Absent fizic, bărbatul trăiește exclusiv prin glasul tinerei îndrăgostite. O prezență statornic exclusivă: „... tu mă ții cu toate respirațiile în palmă!” (**Darul**) prezentă în întreaga ei faptură: „Îmi amintesc în fiecare clipă de tine” (**Amintiri**). Pentru fericire, este de ajuns o singură ființă: „un om care să ne oxigeneze timpul” (**Fericire**).

Reluarea anaforică, de-a lungul canalului textual a expresiei verbale „ține-mă” se transformă într-un climax ascendent, modalitate a gradației poetice: „Ține-mă de mână, de tâmplă...” Ține-mă cu inima îndeosebi, „așa voi rămâne lipită de tine până la contopire”; „Ține-mă cu privirea în care înfloresc frumusețea lumii...”, „- Tu, să mă ții de mână în orice anotimp!...” (**Încătușare**). Prezența ta - adaugă vocea lirică - „răsare peste zare, / în orice parte îmi îndrept privirea” (**Nevoia de tine**).

Iubirea a declanșat latentă înzestrare creatoare a tinerei: „M-am îndrăgostit de tine / și dintr-o dată / în mijlocul pieptului a răsărit o întindere nesfârșită / și trupul se făcu creion să scrie nemărginirea”. Cunoașterea și afectivitatea se întrepătrund în atracția interpersonală: „...ne-am ales unul pe altul /.../ firesc, fără justificări” - mărturisește îndrăgostita - „am ieșit din mine însămi, irezistibilă eliberare de suflet” și „m-am transformat în poezie.”

Lăsarea înserării intonează „muzica unui surâs / și sunetele selenare se unesc în toate / sub cheia dezlegărilor de inhibiții, / se unduiesc înflăcărate, eliberând cântecul despuiat al inimii.” (**Soarele înserării**).

În acest context, imaginația, aptitudinea de a forma și activa imaginile mentale, se îmbină cu greutatea redactării, în funcția de fluiditatea ideilor: „Și totuși vedeam limpede, dincolo de

granițe / Vedeam în visul netrăit posibilități.” În ciuda tuturor greutăților - suspină vocea lirică - „prezentă fără tăgadă în călătoria inimii, / Călăream pe șaua imaginației”. Pe traiectoria viselor, se deplasează inspirația. „Pe ea o caut și mă găsec, / Hrănindu-se din sunetul clipei, e trează oricând și oriunde. / Pleacă și totuși rămâne. Vine și totuși e acolo!” (**Muza**).

Vocea lirică intuește apropierea dintre cuvinte și propria-i făptură: „Îmi nasc cuvintele și cuvintele mă nasc pe mine. / Îmi nasc dragostea și dragostea mă dăruiește frenetic vieții.” Ideea revine sinonimic în **Renaștere**: „Mi se întâmplă să mă găsec inundată de imagini... / În travaliul perpetuu al nașterii, prin dragoste, / îmi reconfigurez Dumnezeu existența.” În **Visualizare**, surprinde „câii de foc” ai imaginației creatoare, alergând peste câmpul privirii, / călărind depărtarea pe un gând. Apoi, „m-au năpădit cuvintele, șerpundu-se pe gâtul inimii / ștrangulând cu uimire cărarea... / Se suprapuneau și imaginile. / Din surpriză, venea chipul aureolat de iluzii, din realitate, adevărul întrupat în gesturi.” (**O altă față a existenței**).

4. Întoarcerea spre sine

Meditația asupra propriilor trăiri sufletești formează substanța multor poeme, construite prin reluarea anaforică a expresiei „când plouă”, alcătuită din reiterarea adverbului relativ „când” și persoana a treia a verbului intransitiv „a ploua”. Meditația în singularitate asupra propriilor sentimente se decantează în **Binecuvântare**: „Când plouă mă retrag pe canapeaua conștiinței, / îmi întind inima peste brațele adevărului / și stau la taclale cu sufletul meu, în căutare de odihnă și sens”. Clipele de reflecție sunt un prilej de a regândi făptura bărbatului: „Când plouă, fac pace cu mine, / mângâi urmele trecerilor și îmbrățișez binecuvântările, / pe tine mai ales, tu, care îmi faci viața atât de frumoasă!

Pe similare structuri anaforice sunt construite poemele **În orice timp, oriunde**, edificat pe reiterarea adverbului „azi” și **Când tac**. Alteori, structura anaforică este reluată prin metafrază, dar păstrând topica inițială, așa cum procedează în **Gândul dimineții**. Unde verbul însoțit de un substantiv ce impune ideea de necesitate este continuat printr-o propoziție structurată în numele unui verb cu pronumele reflexiv în acuzativ, sinonimic reluat la

persoana întâi singular: Toate imediat urmate de o propoziție anaforică prin care vocea poetică detaliază semnificația întâiului vers: „Simt nevoia să mă atingi, să te simt cumva...” „Simt nevoia să ne atingem cumva, / să mă ții de mână la marginea spațiului...” „Simt nevoia să mă atingi... / să ni se stingă sufletul în întinderea splendorilor...”

Visul unei femei sintetizează aspirațiile cu valoare generalizată ale tinerei femei. Un prezent iterativ al cărui sens este modelat prin determinare temporală. Din acest motiv, vocea poetică imprimă timpului prezent și o valoare imperativă: „Fă-mă să vi-sez...” „Ia-mă în brațe...” „Ține-mă de mână...” „Cuprinde-mă când respir...” „sărută-mă pe fiecare petec de piele...” „iar dimineața, când deschid privirea, fii lângă mine cald, curtenitor...”

Construite pe efectul de familiaritate, textele intensifică sentimentul de atracție pentru celălalt. Trăirile sufletești nu sunt numai emoționale. Sunt, în același timp, deosebit de puternice. Îndrăgostită. tână străbate spațiul unui proces de interiorizare. Versurile toate se subordonează componentei cognitive cu intenția nu numai de a păstra relația existentă, dar și de a o permanentiza: „M-am îndrăgostit de tine / și dintr-o dată, în mijlocul pieptului, a răsărit o întindere nesfârșită / și timpul se făcu creion să scrie nemărginirea...” (**Poezia**).

Numeroase poeme: **Dor** („mi-e atât de dor că mă doare ropotul ploii, / mă doare aerul în care deschid ochii...”), **Prezența** („mi-e dor de tine tot timpul...”), **Esențe**, **Leagănul Iubirii**, **Soarele Înserării**, **Tu, cel mai aproape de mine** și numeroase altele se decantează în emoționante trăiri interioare.

Prin limbaj, structuri ideatice, prin funcția referențială, inseparabilă de activitatea discursivă, Iulia Dragomir a construit o reprezentare personalizată a unei fermecătoare lumi interioare. Poemele dezvăluie un proces de gândire deschis, „așa cum visul este o enigmă, mereu semnificativă, niciodată epuizabilă.”¹

Note:

¹ G. Călinescu, *Adevărul literar și artistic*, XV, nr. 795, 1 martie 1936, Cronica literară.

LEGENDA – SEGMENT SEMNIFICATIV AL LITERATURII POPULARE (IV)

de Adriana Nicoleta Zamfir

„Dați-mi basme și istorii cavalești, căci în ele se află materie pentru tot ce e mare și frumos” – Schiller

După modul lor de construire, legendele se clasifică în următoarele tipuri pozitionale:

a) tipul comentator – se caracterizează printr-o expunere redusă a faptelor, explicația poate lipsi, narațiunea se desfășoară linear, în etape mici. Pe acest tipar sunt construite cele mai multe dintre legendele istorice.¹ În depănarea acestora nu se simte nici un fel de gradație, faptele succedându-se simplu, șirul peripețiilor putând fi lung sau scurt, după voie, moartea eroului, cel mai adesea numai anunțată, indică sfârșitul narațiunii.

Adesea partea narativă poate lipsi, legenda reducându-se la un mănunchi descriptiv al aspectelor caracteristice.²

b) tipul explicativ – cuprinde legendele mai dezvoltate, cu toate că unele sunt uniepisodice, în care deznodământul catastrofal înscrie și punctul culminant al narațiunii. Acțiunea se desfășoară lin, pentru ca dintr-o dată să intervină factorul, de obicei neprevăzut, care aduce cu sine întreruperea firului. Finalul dramatic este așteptat ca o consecință firească, nu mai constituie o surpriză. Narațiunea este dispusă în două unități inegale, prima expune antecedentele, înșirând aspecte obișnuite, petrecute în viața de zi cu zi, care au rolul de a pregăti finalul, iar cea de-a doua, mai scurtă, începe cu devierea de la firul cotidian, fie prin încălcarea unei interdicții, fie prin apariția neprevăzută a ființei malefice sau a vreunei catastrofe dezlănțuite de vreun demiurg drept pedeapsă perpetuă sau de alt opozant. Ea termină prin a consemna ciudățenia explicată de legendă: „de atunci...”³

Mai puține legende se încadrează într-un al treilea tip compozițional, alcătuit de obicei din trei episoade destul de scurte. Cel dintâi înfățișează starea personajului, de obicei precară, indicând de la sine nevoia de a

ieși din impas, al doilea cuprinde rezolvarea crizei prin intervenția unui factor supranatural, starea de acum a personajului contrastând cu cea din episodul inițial, iar al treilea episod arată consecințele, pedeapsa, care în legendă durează veșnic.

Astfel este legenda lui Beneș care, sărac fiind, dorește să aibă traiul domnilor. Odată veni la el un domn, care nu era altul decât diavolul, și îi oferă un trai îmbelșugat dacă se va vinde lui. Beneș se învoiește împreună cu soția și semnează contractul. Coliba se transformă într-un castel frumos, iar ei duc un trai ieșit în comun, doar mâncând, bând, plimbându-se și lăfăindu-se în de toate. După două sute de ani, când contractul expiră, dispăre castelul cu Beneș și cu soția acestuia. După un timp, ciobanii zăresc o crăpătură mare în munte și-i văd pe Baneș și pe soția lui care săpau cu o lopată, iar când el voia să se odihnească, dracul „iera înapoia lui c-on scorbas cu care îl îmblătea”. Și acum el se căia amarnic de ceea ce a făcut, urmând să facă „muncă silnică pe vesii vesilor” (O. Bîrlea, *Antologie III*, 232-234)⁴. În acest tip se integrează de obicei legendele despre descinderi pe celălalt tărâm sau răpiri despre ființele fantastice.

Potrivit celui mai bun cunoscător al acestei categorii a prozei populare, Tony Brill, principalele tipuri tematice ale legendei sunt clasificate și definite astfel:

a) Legendele etiologice – au în centrul atenției crearea și organizarea lumii;

b) Legendele mitologice – se referă la aparițiile, existențele și lucrurile supranaturale, înfățișându-ne o lume de fantasmă;

c) Legendele religioase – ne înfățișează figurile biblice, sfinții și sărbătorirea lor, obiceiuri și sărbători legate de alte zile precise, ca și sărbătorirea unora dintre zilele săptămânii;

d) Legendele istorice și tradiții – care au făcut obiectul unor discuții

aprinse și îndelungate – au ca obiect fapte și întâmplări relativ-reale sau doar imaginate, dar centrate în jurul unor evenimente ori personaje atestate istoric.

Acestei specii a prozei populare – legenda – i s-a acordat un spațiu binemeritat într-un capitol consacrat.

Vom prezenta mai departe câteva dintre categoriile prozei populare, mai bine constituite în folclorul european și, în același timp, bine reprezentate și în cultura populară românească, atât ca repertoriu tematic și circulație, cât și în ceea ce privește aderența publicului folcloric la ele.

Basmul

Basmul ocupă un loc însemnat în folclorul românesc. „Basmul – scrie George Călinescu – este o operă de creație literară cu o geneză specială, o oglindire a vieții în moduri fabuloase (...) un gen vast, depășind cu mult romanul, fiind mitologie, etică, știință, observație morală.”⁵

Poveștile populare sunt literatura narativă a maselor, ele purtând peste veacuri, de la o generație la alta, zburând prin aer, vechi tradiții populare. S-au îmbogățit cu imagini din realitățile locale, și-au îmbogățit mereu forța de a izvorî noi imagini poetice.

Multe veacuri, poveștile poporului român au circulat doar prin viu grai, nestânjenite, între Țara Românească, Moldova și Transilvania, contribuind la păstrarea unității de limbă și la unificarea aceluiași năzuințe spre mai bine ale maselor populare.

Inițial, basmul a avut o funcție cultică, funcție care, în unele cazuri, se păstrează până în zilele noastre în câteva dintre regiunile țării. Funcția cultică se bazează pe credința de nestrămutat a celor mai vechi în puterea cuvântului, în forța lui benefică. Aceasta o întâlnim mult mai vizibil în descântece. În urmă cu câteva decenii, în Bucovina și în Mara-

mureș, se credea că ciobanul care va spune, în fiecare seară câte o poveste diferită, în perioada când oile au devenit gestante și până la nașterea întâiului miel, atunci oaia va face un miel năzdrăvan care va ști „tot ce ai să poți“. De asemenea, ciobanul care va spune în aceeași perioadă, în fiecare seară și dimineață Povestea Maicii Precista va avea un miel năzdrăvan care îl va preveni pe stăpân în legăturile cu toate primejdiile ce îl așteaptă.⁶ Acestea ne trimt, așa cum am mai specificat, la motivul oii năzdrăvane din *Miorița*.

Și femeia care va spune aceeași poveste va avea un fiu năzdrăvan. Condiția ca povestea să fie primită este aceea ca povestitorul să fi fost „holtei curați și fete curate“.

Un alt exemplu: să se spună în fiecare seară câte trei povești, iar casa în care se va întâmpla acest lucru va fi apărată de duhuri rele.⁷

Într-o poveste era vorba despre un om care nu găzduia pe nimeni până nu-și plătea masul printr-o poveste. Într-o seară de iarnă au venit trei drumeți, unul dintre ei nevrând să spună nici o poveste, pe motiv că nu știa nici una. Alungat de gazda supărată, a încercat pe la alte case, observând că acestea erau păzite de pare de foc în felurite culori, care alergau în jurul casei și nulăsau pe nimeni să se apropie. Unde nu erau aceste pare de foc, casele erau pline de oameni răi și păcate grozave. Întors a povestit întâmplarea, iar gazda l-a lămurit: parele de foc erau poveștile ce s-au spus în acea seară în felurite case, fiecare poveste fiind o faptă bună, apărând de rău casa în care ea a fost spusă.⁸

O dată cu evoluția mentalității colective, credința în forța cuvântului s-a totcit, funcția cultică a povestitorului și a poveștilor dispărând treptat. Locul i-a fost luat de funcția didactică, de aceea de petrecere în mod plăcut a timpului, de aceea de distracție și, mai apoi, de funcția estetică.

Cu o vechime respectabilă (prima atestare datând din secolul al XIII-lea înainte de Hristos), basmul mai păstrează încă în alcătuirea sa urmele credințelor, ale obiceiurilor și ale mentalităților arhaice. Pe măsură ce a început să fie publicat, circulația orală a basmului s-a restrâns, acum

apărând basmul auzit cândva și „scris pentru a fi citit“. O nouă etapă urmează: a basmului cult.⁹

Basmul cunoaște trei tipuri principale:

- a) Basmul fantastic;
- b) Basmul nuvelistic;
- c) Basmul cu și despre animale

Basmul fantastic are o vechime apreciabilă, fiind mai „nou“ decât basmul cu și despre animale. S-a constituit ca gen într-o cultură mai evoluată, preluând însă valori ale culturii primitive. Elementul miraculos, factorul supranatural predomină. El nu cunoaște nici o îngrădire, puterea de reprezentare a numeroaselor aspecte de viață ale complexului social-economic nefiind limitată decât de felul în care acestea se oglindesc în mentalitatea colectivității respective și de talentul povestitorului sau al creatorilor populari.

Basmul fantastic a exercitat o mare atracție asupra ascultătorilor din toate mediile folclorice și asupra păturii intelectuale deopotrivă, fantasticul popular fiind foarte apreciat. Aproximarea scriitorilor de basmul fantastic este evidentă.

După opinia lui Hasdeu, deosebirea dintre basm și nuvelă (sau roman) constă în natura deosebită a realităților ce se răsfâng în cele două categorii: nuvela sau alegoric, realitatea vegherii în timp ce basmul, tot în mod alegoric, realitatea visului. Atât în basm, cât și în vis, totul capătă forme hiperbolice, spațiul și timpul se șterg, zborul devine un mijloc de locomoție la îndemână, metamorfozele sunt ceva normal. Concluzia este că basmul nu s-a născut într-o epocă sau într-o țară oarecare, ci pretutindeni, o dată cu nașterea omenirii, pentru că toți oamenii au visat, visează și vor visa cât va exista omenirea.

Ceea ce caracterizează basmul ca operă de artă este o lume cu totul aparte, concepută în coordonatele unui univers fantastic, opusă cotidianului, o lume în care voința omului nu cunoaște limite, în care nu există contrarii care să nu poată fi rezolvați. Basmul pornește de la realitate,

dar se desprinde de ea, trecând în supraréal, unde imaginează nu o lume a visului, ci o lume a dorințelor omului, de fapt o transpunere în această lume cu ajutorul fanteziei. Este o lume opusă realității cotidiene nu prin personaje și întâmplări (care pot fi și verosimile), ci prin atmosfera ei interioară, prin esența ei. Având însușiri care îl deosebesc de alte specii ale literaturii populare, el dă o mare libertate povestitorului să îndeplinească fantezia cu realitatea, folosind tradiția folclorică. În basmele populare, cele două planuri, real și fantastic, se întrepătrund, iar personajele și situațiile ireale sunt aduse la nivelul posibilului fără ca povestea să capete aspect de absurditate.

Un număr mare de basme fantastice, mai ales așa-numitele basme eroice au o structură construită pe străvechi mituri de inițiere. În aceste rituri, protagonistul era izolat de colectivitate, dar și de spațiul colectivității, dus în pădure, într-un spațiu secret, anume amenajat, inaccesibil celor care nu erau supuși ritului. Mai întâi el face o călătorie spre un alt spațiu decât cel al existenței preinițiatice. În acest spațiu el era supus unor reguli precise, unor restricții și probe de dificultate fizică, morală și de pricepere. Respectarea acestor reguli și trecerea probelor au semnificația unor transformări esențiale ale statutului individual. El revenea apoi în spațiul colectivității, fiind integrat în sistemul de comportament și activitate specifică vârstei mature, în sistemul relațiilor matrimoniale și secretele societății bărbaților.

continuare în numărul viitor

Note:

¹ Alexandru Dobre, *op.cit.*, p. 46

² Ovidiu Bîrlea, *op.cit.*, p. 56

³ Alexandru Dobre, *op.cit.*, p. 47.

⁴ Ovidiu Bîrlea, *op.cit.*, p. 59.

⁵ *Istoria literaturii române*, p. 79.

⁶ Alexandru Dobre, *op.cit.*, p. 49

⁷ *Ibidem*

⁸ Ovidiu Papadima, *op.cit.*, p. 644

⁹ Alexandru Dobre, *op.cit.*, p. 50

BUSTUL EROULUI AVIATOR LOÇOTENENT GHEORGHE MOCIORNIȚĂ (VI)

de Marin Alexandru

Am anunțat succesul la sfârșit de an, ARPIA-sediul central, gen. rtg. Iosif Rus, scriitorului cpt. c-dor. rtg. Mircea Constantinescu-președinte ARPIA București, pe sora eroului, Marietta Mociorniță, și pe ceilalți colegi și aviatori. Au trecut sărbătorile de iarnă și revelionul, îndreptând gândurile și emoțiile noastre la realizarea acestei opere de artă, la Băicoi, dar și gândurile noastre la pregătirile în vederea dezvelirii bustului metalic. Domnul profesor sculptor Dumitru Gheorghe m-a asigurat că va fi terminat la timp. În cadrul pregătirilor pentru erou, am inclus și faptul ca în județul Prahova să se constituie un Comitet Consultativ Militar care să desemneze Eroul Județean al anului, iar pentru anul 2015 a fost desemnat Eroul Aviator lt. Gheorghe Mociorniță, din județului Prahova, care a participat la eliberarea a trei țări. Această propunere a fost înregistrată la CJ Prahova cu nr. 23160/17.dec.2014 și făcută împreună cu col. rtg. Chiper Constantin. Tot împreună am propus ca eroul prahovean să fie "avansat în grad" post mortem la gradul de locotenent, însă acesta se executase la 10.XI.1944 și a fost respinsă. În organizarea a acestui eveniment deosebit, dezvelirea bustului primului erou aviator prahovean, a fost realizat cu fonduri aduse de președintele CJ Prahova, Mircea Cosma. O importanță deosebită documentaristică de la Arhivele Militare, are generalul rtg. Iosif Rus, începând chiar cu studiul, precum e situații militare și de pe front, de la Muzeul de Aviație, precum și cu

prezența membrilor ARPIA București la dezvelire-15 membri, dar și evocarea activității eroului la dezvelire. Eu nu aveam acces la Arhivele Militare, mai ales în străinătate. Primarul orașului Băicoi, un foarte bun și priceput gospodar, a făcut toate eforturile ca festivitatea din ziua de 21 aprilie 2015 să fie ca la carte, cât mai bine organizată și adusă la cunoștința publicului din Băicoi: reprezentanți ai instituțiilor, licee, școli, ai Consiliului Orășenesc, vechi și actuali aviatori etc. A fost prezentă fanfara Consiliului Județean Prahova, au participat și oameni din împrejurimi. Un sobor de șase preoți a ținut o slujbă religioasă impresionantă. Bustul Eroului Aviator lt. Gheorghe Mociorniță a fost dezvelit de cel care a condus și a făcut tot posibilul pentru realizarea acestuia, primarul orașului, ing. Ciprian Stătescu. După acest moment istoric, aviatori de frunte au vorbit despre faptele de vitejie ale lui „Gellu”, iitor „As” al aviației, doborând 3 avioane de bombardament americane. Enumerând participanți de valoare, au fost rostite nume ca: gen. rtg. Iosif Rus, gen. rtg. Obreja Petre, col. rtg. profesor mereorologie cu studii superioare, col. rtg. Gheorghe Stefan și al lui Nicolae Ceaușescu scriitorul cărții despre erou, c-dor Mircea Constantinescu etc., dar și sora eroului, Marietta Mociorniță, gen. rez. președinte ANCMRRPh. Constantin Mălăescu, membrii As. Aero Show și Fil. ARPIA Ploiești, prof. ing. Gheorghe Coman-ARPA Breaza cu aeomodelele avioanelor lui Vlaicu șamd. Nu a lipsit nici reprezentantul Instituției Prefectului, doamna Ioana Mădălina Lupea, pe atunci subprefect. După intonarea imnului de stat al României și începerea festivității au luat cuvântul și au vorbit despre erou următorii: ing. Ciprian Stătescu, gen. rtg. Iosif Rus, prof. univ. Marietta Mociorniță etc.

Au fost prezenți la fața locului și reprezentanți media. Înainte de încheierea festivității s-au oferit pliante cu informații despre eroul aviator, viața și activitatea lui, alte materiale de informare, s-au făcut poze înainte și după dezvelirea bustului, s-au ridicat baloane colorate.

În încheierea frumoasei și istorice dezveliri a acestui bust, ca la orice festivitate a aviatorilor, și-au etalat virtuțile de aviator, priceperea și îndemânarea, dar și curajul de neegalat, formații de avioane de la Academia Piloților Civili-Strejnicu-PL., Aeroclubul „Ghe. Bănciulescu” Ploiești, IACARI Bănești-Urleta, elicopteristi, planoriști, lansări de parașutști, aeomodeliști, care s-au întrecut în figuri acrobatice de înaltă clasă, smulgând ropote de aplauze și îndelungi, astfel făcând o extraordinară demonstrație aviatică. La sfârșitul festivității doamna Marietta Mociorniță cu soțul și rudele au invitat pe cei care au participat, la o masă de pomenire. Glorie acestui erou și patriot.

Dumnezeu să-l ierte!

Bustul eroului aviator Gheorghe Mociorniță,
în fața Primăriei Băicoi /
sursa foto: www.aviatiamagazin.com

FESTIVALUL „CONȘTIINȚA”, EDIȚIA A VI-A

de Elena Trifan

În perioada 7-12 octombrie 2018, din inițiativa și sub coordonarea preotului dr. Claudiu Băzăvan de la Biserica „Eroilor – Înălțarea Domnului,” la Ploiești s-a desfășurat cea de-a VI-a ediție a Festivalului „Conștiința”.

Festivalul a început pe data de 7 octombrie cu un spectacol susținut la Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești de către Formația ART Academy, coord. prof. Robert Marcaș.

Luni, 8 octombrie, în Sala de lectură a Bibliotecii Județene „Nicolae Iorga” psihoterapeutul Eugenia Popovici a susținut conferința cu tema „Starea românească a existenței” prin care a oferit o analiză psihologică a poporului român privit de-a lungul mai multor perioade istorice: interbelică, comunism și postcomunism, cât și în corelație cu psihologia altor popoare.

De asemenea, a prezentat profilul psiho-cultural al poporului român sub raport cognitiv, comportamental și emoțional, evidențiind punctele tari și punctele slabe.

Concluzia a fost că poporul român are un potențial psihologic valoros, dar care este blocat și insuficient valorificat, conștient că nu este acolo unde și-ar dori să fie.

Mărti, 9 octombrie, la Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești scriitoarea Cătălina Ene Onea a lansat cartea „Intercooltoral” apărută recent la Editura Conștiința Cărții din Ploiești.

Personalitatea autoarei, cât și cartea au fost prezentate de actrița Raluca Zamfirescu, Claudiu Dociu, Vlad Mateescu, directorul Filarmonicii din Ploiești, preot. dr. Claudiu Băzăvan, preot Mihai Băzăvan.

Actrița Raluca Zamfirescu a apreciat frumusețea sufletului Cătălinei prezent în carte, tenacitatea cu care aceasta și-a construit visul vieții. Ne-a atras atenția că avem obligația morală de a o sprijini.

Preotul Claudiu Băzăvan consideră cartea un adevărat ghid cultural care te invită să dansezi în ritm de pian, samba, vioară, te conduce în muzee de artă, la vizionări de filme. De asemenea, a afirmat că în calitate de editor a apreciat corectitudinea scrisului Cătălinei și standardele de editare cerute de aceasta.

Claudius Dociu a considerat cartea un puzzle în care autoarea a reușit să prezinte atractiv orice subiect, o călătorie culturală care inspiră alte călătorii.

Părintele Mihai Băzăvan, duhovnicul Cludiei Ene Onea, a apreciat perseverența autoarei și și-a exprimat bucuria că această carte este dedicată Ploieștilui și ploieștenilor.

Vorbind despre propria creație Cătălina Ene Onea a afirmat că a încercat prin ceea ce a scris să

creeze o punte între culturile română, germană și spaniolă.

Și-a ales subiectele din perspectivă interculturală și și-a propus să le prezinte într-o formă cool pe înțelesul tuturor.

Actrița Raluca Zamfirescu a citit fragmente în proză și poezii din creația autoarei. Daniel Dumitrașcu a interpretat piese muzicale la pian.

Festivitatea s-a încheiat cu un dialog între autoare și participanți.

Miercuri, 10 octombrie, la Biserica „Eroilor – Înălțarea Domnului” din Ploiești, Pavel Chirilă a susținut conferința „Asaltul asupra familiei creștine”.

Pavel Chirilă, este medic și teolog, unul din inițiatorii Referendumului pentru definirea căsătoriei în Constituție.

A considerat că acest lucru este necesar, deoarece pe plan mondial se duce o luptă pentru distrugerea identității de gen a ființei umane, cea care îl apropie pe om de Dumnezeu, suntem creștini și morală creștină cere să nu cădem în ispita practicării și acceptării în planul legislativ a căsătoriei între persoane de același sex, ceea ce ar însemna o legiferare a păcatului, anumite boli sunt foarte frecvente în rândul homosexualilor.

Joi, 11 octombrie, prof.univ.dr. Georgeta Filitti, la Muzeul de Istorie și Arheologie, a susținut conferința cu tema „A fost odată...o Regină” dedicată reginei Maria a României. A evidențiat personalitatea puternică a reginei, insistând asupra faptului că deși străină de țară prin origine, a devenit o bună româncă, reușind să cunoască foarte bine țara și să lupte pentru binele ei.

Au fost menționate, în mod deosebit, operele de binefacere ale reginei, ajutorul acordat soldaților în vreme de război, tratativele duse pentru formarea României Mari. Nu a fost trecută cu vederea nici relația ei defectuoasă cu fiul cel mare, regele Carol al II-lea.

Festivalul s-a încheiat pe data de 12 octombrie cu un concert dedicat Centenarului Marii Uniri, susținut la Biserica „Eroilor – Înălțarea Domnului” de către Corul Trandafirul prahovean, coordonat de prof. Cristina Stănescu.

de Constantin Dobrescu

CAFENEUA LITERARĂ

nr. 6/184 iunie 2018

Iată încă un municipiu ca aplecare spre cultură, este vorba de Pitești.

În acest oraș, constat că revista de care ocupăm este a treia.

Cafeneaua literară a fost fondată în anul 2003 îi este editată de Centrul Cultural Pitești.

Destinele revistei sunt conduse de Virgil Diaconu poartă un dialog cu criticul Adrian Dinu Rachieru despre poezie și viața literară contemporană.

Ana Dobre se ocupă de opera poetică a basarabeanului Leo Butnaru; iar Virgil Diaconu ne prezintă opera poetică a lui Jean Cohen.

În continuare revista cuprinde poezie de bună calitate semnată de Ion Lazău, Veronica Bălaj, Denisa Popescu, etc.

BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC

nr. 6 (81) iunie 2018

Din acest interesant număr ne reține atenția textul lui Marian NENCESCU despre diplomatul Vasile Alecsandri în slujba idealului național.

Titus Vîjeu la rubrica sa despre laureații Premiului Nobel ne prezintă două medalioane privind doi laureați ai premiului Nobel pentru literatură atribuit în anul 1966 lui Nelly SACHS (1881-1970) și scriitorul evreu S. Z. Agnon

(1888-1970). Prin laurearea lui S. V. Agnon și Nelly SACHS în 1966 la exact două decenii de la Constituirea Tribunalului Internațional de la NURNBERG, juriul NOBEL realiza o reparație morală față de fiii unui popor greu încercat în întreaga sa istorie și mai cu seamă în istoria sa recentă în care, cum frumos scria la un moment dat Nelly SACHS „până și craterile și secatele mări selenare de lacrimi se umplu. ...Revista publică în paginile sale cu ocazia bicentenarului Vasile Alecsandri (1818-2018) un set din cele mai frumoase poezii ale poetului.

Revista are o bogată rubrică în care sunt prezentate unele reviste de cultură care apar diferite zone ale țării.

CANDID STOICA în textul său ZARAZA via Răzvan Mazilu la Ploiești menționează că Teatrul de Estradă din Ploiești rupe gura târgului cu ZARAZA.

Zaraza a devenit celebră prin interpretarea lui Cristian VASILE. Scriitorul Mircea CĂRTĂRESCU a dus la rafinament legenda ZARAZEI care era o femeie frumoasă fiind ucisă a fost incinerată, iar urma cu cenușa ei ar fi fost furată de CRISTIAN VASILE, care în amintirea iubirii lor a înghițit câte o linguriță din ea în fiecare zi timp de un an.

Vasile Cristian în anul 1961 era angajat regizor tehnic la Teatrul de Stat din Piatra Neamț.

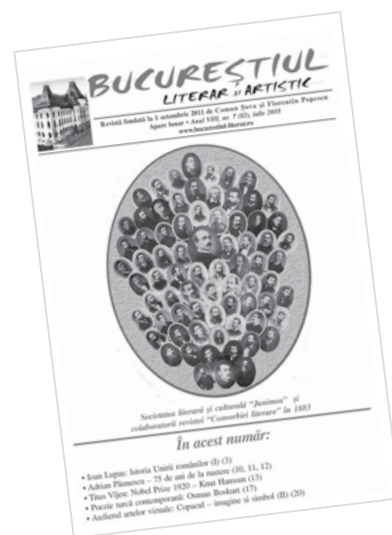
La rubrica Atelierul Artelor Vizuale ni se prezintă o parte din creațiile copiilor participanți la Tabăra organizată de pictorul Gheorghe DICAN la Râmnicu Vâlcea având ca tematică Copacul-imagie și simbol.

BUCUREȘTIUL LITERAR ȘI ARTISTIC

nr. 7 (82) iulie 2018

Din acest interesant număr ne reține atenția nota Romaniței-Maria Șnițel intitulată Henri Mathias Berthelot omagiat al Academiei. Această omagiere a marelui prieten al românilor a avut loc în pre-

zența membrilor corpului didactic, academicieni a invitatului special prof. univ. Jean Claude Dubois nepotul Generalului H. M. Berthelot care i-a revenit profesorului univ. Jean-Noel Brandhome de la Universitatea din Strasbourg, istoric al Marelui Război, autor al unei biografii a generalului. Semnatarul acestor rânduri care l-a cunoscut personal pe acest istoric, în calitate de secretar al Societății „Amicii FRANȚEI-General Berthelot” Ploiești îi transmite pe această cale felicitările și sentimentele sale prietenești.

MAREA DRAGOSTE

nr. 140, iunie-iulie 2018

Din dorința de a afla ce lectură așazisa lume bună adică sferdocta dar cu bani, am luat decizia să îmi arunc ochii și asupra unor reviste elegante ce-i drept, dar anostă în privința conținutului.

Uite așa se prostește tineretul nostru cu visuri de parvenire.

În numărul de care mă ocup, țatele cu o spoială de cultură care apreciază că e de bon ton să invite tot ce vine din afară de interesantul text al lui Alex Ștefănescu despre amintirile acestuia privind înfîlnirile cu fosta soție a lui Marin Preda, Aurora Carmen.

Iată pe ce se consumă hârtia, în timp ce istorici în anul Centenarului

nu au bani să publice lucruri inedite despre eroismul neamului românesc în timpul Marelui Război.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 38, 24 august 2018

Despre aniversarea a 70 de ani de viață a filozofului Andrei PLEȘU idealul tinerilor după decembrie 89, ne prezintă texte evocatoare Marius Constantinescu, Sorin Lavric, Nicolae Manolescu, Cristian PĂTRĂȘCONIU și Răzvan VONCU. Ovidiu PECICAN ne evocă în textul său un cărturar moldovean și anume Eustratie logofătul.

Gabriel DIMISIANU publică două scrisori din anul 1991 primite de acesta de la prietenul său Mircea Iorgulescu (1943-2011) refugiat în Franța cu puțin timp de prăbușirea comunismului în țară. Remarcile mele acide se adresează celor care sunt ploieșteni și prahoveni get beget care sunt interesați de tot ce este legat de melea-gurile prahovene. Asta am vrut să spun și mă întorc la Andrei Pleșu prietenul meu și coleg de facultate Dan SCOROȘANU din comuna PÂRSCOV-fost primar PSD și stâlp de bază al comunității locale, îmi spunea cu ocazia vizitelor mele la Pârscov, mai ales când vizitam Casa memorială Vasile Voiculescu că Andrei Pleșu a învățat câteva clase primare la Pârscov unde tatăl acesteia era medic ba, mai mult mi-a arătat și niște fotografii interesante.

ROMÂNIA LITERARĂ

nr. 39, 31 august 2018

Istoricul literar Nicolae Scurtu introduce în circuitul publicistic trei scrisori din perioada

1925-1926 trimise de Ioachim Miloia (1897-1940) prozatorului Cezar Petrescu. Ioachim MILOAIA este întâiul traducător în italiană al operei lui Cezar Petrescu.

Răzvan Voncu prezintă în textul său lucrarea lui VICTOR DURMEA despre filozoful Constantin Stere care a fost publicată în acest an la editarea ieșeană Timpul. Șochea-

ză numele publicistului rus N. N. DURNOVO aflat la baza unui dife-rend între N. Iorga și C. Stere în legătură cu viitoarele alianțe ale României în preajma Primului Război Mondial.

În amintirea lui Dumitru Fărcaș revista publică o emoționantă evocare semnată de Petru POANTA.

Angela MITCHIEVICI realizează un demers detectivistic în opera literară a lui Mateiu Caragiale.

Diplomatul Nicolae MAREȘ abordează în textul său opera și activitatea lui Stanislaw LUKASIK reprezentant al romanisticii din Polonia în perioada interbelică.

Foarte interesant și profund este eseul lui George VOLCEANOV despre Shakespeare autorul a două versiuni distincte ale piesei Regele Lear.

TRIBUNA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

nr. 1454-1455

27 august – 9 septembrie 2018

Din această interesantă revistă care încearcă să arate starea învățămîntului românesc în perioada actuală ne reține atenția câteva texte.

Astfel se arată ca o problemă cronică a învățămîntului românesc este lipsa de legătură între ce se învață la școală și ce se cere în viață, în mediul socio-economic.

Răzvan BOBULESCU președinte de onoare Alma Mater în calitate de invitat al TRIBUNEI face apel la

metodele dure ale lui VLAD ȚEPEȘ pentru a îndrepta situația din țară. Părerea mea ca istoric este că numai FRICA îl face pe om responsabil nu vorbele frumoase.

Suntem informați că a trecut la cele sfinte academicianul Marius SAVA reputat lingvist vicepreședinte al Academiei Române (2006-2014) și director al Institutului de lingvistică Iorgu Iordan-Al. Rosetti vreme de 20 de ani.

Foarte interesant este textul privind Simpozionul de la Câmpulung Muscel desfășurat de Sf. Ilie ocrotitorul orașului. Simpozionul intitulat „Slove Muscelene” organizat de Biblioteca Municipală „Ion BARBU” a avut ca scop promovarea patrimoniului cultural literar și artistic al acestor locuri încărcate de istorie.

La această manifestare științifică de prestigiu, au participat directori ai marilor biblioteci județene, universitare etc.

Constat cu tristețe că de la această manifestare a strălucit prin neparticipare Biblioteca „Nicolae Iorga” din Ploiești.

Păcat, se dovedește încă odată ceea ce spunem de ceva timp, Conducerea instituției ploieștene nu are valoare și nu se bucură de prestigiu științific și profesional în marea familie a bibliotecilor din țară.

Până nu se termină cu nepotismul și toate criteriile de promovare perimate nu se vor îndrepta lucrurile. Conducerea bibliotecii putea trimite măcar ca simplu spectator pe prietenul nostru BOBIȚĂ S. Apropo de ce oare nu mai apare „GAZETA Cărților.”

Oare nu ați fost mulțumiți de serviciile distinsului specialist M. C.? De ce ești rău măi BOBIȚĂ și îi faci greutăți șefei tale distinse tocmai acum când se apropie evaluarea? Te-ai săturat cumva de managementul ei profesional și vrei să îi iei locul?

de Marian Chirulescu

- *** – trimestrul IV – Cristofor Columb a descoperit America (1492);
- *** – octombrie – Se înființează Uniunea Compozitorilor din România – Filiala Ploiești (1949);
- *** – octombrie – A apărut revista „Manuscriptum” (1970, București);
- **01.10.** – Ziua Internațională a Muzicii; Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice; Ziua Mondială a Habitatului;
- **01.10.** – 140 de ani de la nașterea eseistului Vasile Demetrius (1878 – 1942);
- **01.10.** – Se naște scriitorul Ion Stratan (1955 – 2005, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”;
- **02.10.** – 165 de ani de la nașterea compozitorului Ciprian Porumbescu (1853) și 135 de ani de la moartea sa (06. 06. 1883);
- **02.10.** – 90 de ani de la nașterea scriitorului Vasile Mănuceanu (1928, **Ploiești**);
- **02.10.** – Se naște scriitorul Miron Radu Paraschivescu (1911 – 1971);
- **02.10.** – Se naște actorul, profesorul și omul de cultură Ion (Nelu) Stan (1934, **Ploiești**);
- **02.10.** – Se naște interpretul de muzică ușoară Dan Spătaru (1939 – 2002);
- **03/15.10** – 125 ani de la nașterea regelui Carol al II-lea al României (1893, **Sinaia**) și 65 de ani de la moartea sa (03. 04. 1953);
- **03.10.** – Ziua Națională a Germania (în urma reunificării din 1990);
- **04.10.** – Ziua Internațională a Protecției Animalelor (înstituită în 1931), în memoria protectorului acestora, Sf. Francisc de Assisi, întemeietorul Ordinului Franciscanilor (canonizat pe 04. 10. 1228);
- **04.10.** – 145 de ani de la nașterea matematicianului Gheorghe Țițeica (1873-1939);
- **04.10.** – 135 de ani de la nașterea omului politic Nicolae Titulescu (n. 1883 – m. 1941);
- **04.10.** – Se naște prof. Gh. Milica (1914 – 1982, **Ploiești**);
- **04.10.** – 85 de ani de la nașterea scriitorului Gheorghe Astaloș (n. 1933);
- **04.10.** – 85 de ani de la nașterea profesorului și publicistului Matei Stăncioiu (1933 -2001);
- **04.10.** – 75 de ani de la nașterea actorului Florian Pitiș (1943 – 2007);
- **04.10.** – Se naște poetul și criticul literar economist Nicolae Dorel Trifu (n. 1945, sat Țintea, PH);
- **04.10.** – Uniunea Sovietică a lansat în spațiu primul satelit artificial al Pământului – „Sputnik” (1957). Săptămâna Mondială a Spațiului;
- **04.10.** – Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei a aprobat aderarea României ca membru cu drepturi depline al organismului european (1993);
- **05.10.** – Ziua Mondială a Profesorilor (UNESCO);
- **05.10.** – Se naște poetul Ștefan Petică (1877 – 1904);
- **05.10.** – Se naște poetul ing. Codruț Ion Radi (1957, **Sinaia**);
- **05.10.** – Se naște lector univ. dr. și sportiva Mirela Dulgheru (1966, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”;
- **06.10.** – Se naște arhitectul Le Corbusier (1887 – 1965);
- **06.10.** – Se naște Petre Țuțea (1902 – 1991);
- **06.10.** – Se naște acad. Mihai Corneliu Drăgănescu (n. 1929, sat **Făget**, PH);
- **06.10.** – Se naște dramaturgul și actorul Paul Ioachim (1930, com. **Baba Ana**, PH);
- **06.10.** – Se naște poetul și editorul Traian Tr. Cepoiu (1951, com. **Cerașu**, PH);
- **07.10.** – 320 ani de la Decizia Sinodului de la Alba Iulia de unire a Mitropoliei Ortodoxe cu Biserica Romei (1698);
- **07.10.** – 135 de ani de când s-a inaugurat Castelul Peleş **Sinaia** (1883);
- **07.10.** – Se naște prof. Constantin M. Râpeanu (1897, com. **Starchiojd** – 1978, **Ploiești**);
- **07.10.** – Se naște scriitorul Zaharia Stancu (1902 – 1974)
- **07.10.** – Se naște poetul ing. Valentin Popescu (1951, Șirna, PH);
- **07.10.** – Se naște dr. în teologie și ing. Gabriel Memelis (n. 1967, **Ploiești**);
- **08.10.** – 215 ani de la moartea poetului Vittorio Alfieri (1749 – 1803);
- **08.10.** – Armata Română victorioasă în Războiul de Independență își face intrarea triumfală în București (1878);
- **08.10.** – 95 de ani de la nașterea violonistului Ion Voicu (1923 – 1997);
- **08.10.** – Se naște prof. univ. dr. în istorie Ion Șt. Baicu (n. 1934), cu activitate în **Ploiești**;
- **08.10.** – 75 de ani de la nașterea bibliografului Marian Chirulescu (n. 1943), cu activitate în **Ploiești**;
- **08.10.** – Se naște Costin Tuchilă (n. 1954, **Ploiești**), publicist, critic literar și muzical;
- **08.10.** – Se inaugurează pentru public Muzeul Petrolului din Ploiești (1961);
- **09.10.** – Ziua Națională a Holocaustului;
- **09.10.** – S-a născut filologul Constantin Marius Săineanu (1869, Ploiești – 1947);
- **09.10.** – Se naște pictorița scenograf Ruxandra Leopoldina Bârsan (1949, **Câmpina**);
- **10.10.** – Ziua Mondială a Sănătății Mintale;
- **10.10.** – 205 de ani de la nașterea compozitorului Giuseppe Verdi (1813 – 1901);
- **10.10.** – 80 de ani de la nașterea dr. în filologie Constantin Manolache (1938, **Ogretin-Drajna**, PH);
- **10.10.** – 50 de ani de la apariția revistei „România literară” (1968);
- **10.10.** – Se naște istoricul și dr. în Drept și Litere Dan Cernovodeanu (1921, **Ploiești** – 1999);
- **10.10.** – Se naște poeta Mariana Costescu (1942, **Ploiești**);
- **10.10.** – Se naște poeta Victoria Stoicescu (1946, **Vălenii de Munte**);
- **11.10.** – Se naște poetul Leonida Secrețeanu (1914, com. **Drăgănești**, Ph – m. 03. 06. 1978, **Ploiești**);
- **11.10.** – 55 de ani de la moartea cântăreței franceze Edith Piaf (1915 – 1963);
- **11.10.** – Se naște istoricul Hadrian Daicoviciu (1932 – 1984);
- **11.10.** – 80 de ani de când s-a născut regizorul de film Dan Pița (1938);
- **11.10.** – Se naște poetul Dan David (David Constantinoiu) (n. 1952, com. Berteia, PH – m. 1990);
- **12.10.** – Se inaugurează „Monumentul Vânătorilor” din **Ploiești**, ridicat în amintirea eroilor prahoveni din Războiul de Independență (1897);

- **12.10.** – 90 de ani de la nașterea prof. univ. dr. ing. Nicolae Posea (n. 1928), cu activitate în **Ploiești**;
- **12.10.** – Se naște tenorul Luciano Pavarotti (1935 – 2008);
- **13/25.10.** – 160 de ani de la nașterea avocatului și omului politic Dumitru (Take) Ionescu (n. 1858, **Ploiești** – m. 1922, Roma);
- **13.10.** – Se naște poetul Emil Z. Bărbulescu (1897 – 1926);
- **13.10.** – 120 de ani de la nașterea scriitorului George Mihail Zamfirescu (1898-1939);
- **13.10.** – Regizorul Lucian Pintilie a primit, pentru filmul „Terminus Paradis”, Premiul Special al juriului la Festivalul Internațional de Film de la Veneția (1998);
- **14.10.** – Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor Naturale;
- **14.10.** – 185 de ani de la nașterea omului de afaceri și a omului politic ploieștean Gheorghe (Ghiță) Ioan (Ioanescu) (1833) și 120 ani de la moartea sa (1898);
- **14.10.** – 130 de ani de la nașterea scriitoarei Katherine Mansfield (1888) (Anglia) și 90 de ani de la moartea sa (09. 01. 1923);
- **14.10.** – 110 ani de când s-a născut scriitorul Nicolae Rădulescu-Lemnar (n. 1908, com. **Sălciile**, PH – m. 2007, **Ploiești**), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”;
- **14.10.** – Se naște scriitorul Alexandru Predescu (1912, **Plopeni**, PH);
- **14.10.** – S-a născut compozitorul și violonistul Grigore Nica (1936, **Ploiești**);
- **15/28.10.** – 100 de ani de la moartea istoricului Constantin I. Giurescu (1875-1918);
- **15.10.** – La Alba Iulia a avut loc încoronarea regelui Ferdinand I și a Reginei Maria (1922);
- **16.10.** – Ziua Mondială a Alimentației (FAO);
- **16.10.** – 465 de ani de la moartea pictorului Lucas Cranach „Cel Bătrân” (1472 – 1553);
- **16.10.** – 130 de ani de la nașterea scriitorului Eugene O’Neill (SUA); (1888) și 65 de ani de la moartea sa (27. 11. 1953);
- **16.10.** – 80 de ani de la nașterea interpretei Gabi Luncă (n. 1938, com. **Vărbilău**, Ph);
- **16.10.** – Se naște dr. în biologie Emilia Elena Iancu (1946, **Albești**, PH);
- **17.10.** – 150 de ani de la nașterea matematicianului Gheorghe Țițeica (1868 – 5. 02. 1939);
- **17.10.** – Se naște scriitoarea Aida Vrioni (n. 1886, **Ploiești** – m. 1954);
- **17.10.** – 95 de ani de la nașterea scriitorului Constantin Bărbuceanu (1923, **Ceptura**, PH – 1997);
- **18.10.** – Se naște filozoful Petre P. Negulescu (n. 1870, **Ploiești** – m. 1951);
- **18.10.** – Se naște scriitorul George Ranetti (1875, **Mizil** – 1928);
- **18.10.** – Se naște publicistul Toma Culcea (1900, com. **Puchenii Mici**, PH – m. 1972);
- **18.10.** – Se naște scriitorul Mihail Sebastian (1907 – 1990);
- **18.10.** – Se naște dirijorul Horia Andreescu (n. 1946), cu activitate în **Ploiești**;
- **19.10.** – 100 de ani de când s-a născut Simion Mehedinți creatorul școlii românești de geografie (1868 – 1962);
- **19.10.** – 95 de ani de la nașterea medicului și polisportivului Emil Vlaiculescu (n. 1923, com. Podenii Noi, PH – 2010), cu activitate în Ploiești;
- **19.10.** – Se naște pictorița Mihaela Nica-Crăciun (1934, Ploiești);
- **19.10.** – Se naște poetul Nicolae Petrescu Redi (1951, sat **Puchenii Moșneni**, PH), profesor de istorie;
- **19.10.** – Se naște ziarista Luiza Camelia Pintilie-Rădulescu (n. 1962, sat **Sfârleanca**, PH);
- **20.10/02.11.** – S-a născut poetul Cincinat Pavelescu (1872 -1934);
- **20.10.** – Se naște lingvistul Alexandru Rosetti (1895 – 1990);
- **20.10.** – Se naște profesorul univ. dr. ing. Nicolae Napoleon Antonescu (n. 1934), cu activitate în **Ploiești**;
- **20.10.** – S-a născut sculptorul Justin Bratu (1935);
- **20.10.** – Se naște dirijorul și compozitorul Gheorghe C. Ionescu (n. 1920, sat **Bughea**, PH – m. 1999);
- **20.10.** – Se naște scriitorul Ioan Grigorescu (1930, **Ploiești**-2011), „Cetățean de Onoare al Municipiului **Ploiești**”;
- **21.10.** – Fernando Magellan descoperă strâmtoarea Țara de Foc și America de Sud (1520);
- **21.10.** – Se naște poetul S. T. Coleridge (1772 – 1834);
- **21.10.** – 185 de ani de la nașterea chimistului Alfred Nobel (Suedia) (1833-1896);
- **21.10.** – Se naște poetul Teodor Poiană (1931, **Poiana Țapului**, PH);
- **22.10.** – 200 de ani de la nașterea scriitorului Charles-Marie-René Leconte de Lisle (1818 – 1894);
- **22.10.** – Se naște matematicianul și epigramistul Ion Grigore (n. 1907 sat **Tătărani**, DB – m. 1990), cu activitate în **Ploiești**;
- **22.10.** – Se naște poetul Nicolae Stanciu (n. 1940, com. **Brazi**, Ph);
- **22.10.** – 75 de ani de la nașterea actriței de film Catherine Deneuve (1943);
- **22.10.** – 45 de ani de la nașterea dr. în filologie Loredana Mihailă (1973, Ploiești);
- **23.10.** – 60 de ani de la nașterea poetului și publicistului Lucian Vasilescu (n. 1958, **Ploiești**);
- **23.10.** – Se naște pictorița Georgeta Năpăruș Grigorescu (1930, **Comarnic**);
- **23.10.** – Se naște profesoara de română și omul de presă Gabriela Teodorescu (1937);
- **24.10.** – 370 de ani de la Pacea de la Westphalia, marcând sfârșitul „Războiului de 30 de ani” (1648);
- **24.10.** – 165 de la nașterea mitropolitului Pimen Georgescu (Petre C. Baicu) (n. 1853, **Provița de Sus**, PH – m. 1934);
- **24.10.** – 155 de ani de la moartea poetului pașoptis Andrei Mureșanu (1816 – 1863);
- **24.10.** – Se înființează Societatea de sport, Prahova (1904);
- **24.10.** – S-a născut poetul Gheorghe Andrei (1937, com. Sângeru, jud. Ph);
- **24.10.** – S-a născut arheologul Dan Lichiardopol (1946 – 2006, **Ploiești**);
- **24.10.** – 70 de ani de la moartea compozitorului Franz Lehár (1870-1948);
- **24.10.** – Ziua Națiunilor Unite;
- **24-30.10.** – Săptămâna Dezarmării;
- **25.10.** – 180 de ani de la nașterea compozitorului Georges Bizet (Franța) (1838 – 1875);
- **25.10/ 06.11.** – 125 de ani de la moartea compozitorului P. I. Ceaiikovski (1840 – 1893);
- **25.10.** – Se naște Mihai I, rege al României (n. 1921, **Sinaia**);
- **25.10.** – La Opera Română din București are loc premiera operei bufe „O noapte furtunoasă” de Paul Constantinescu, pe un libret de I. L. Caragiale (1935);
- **25.10.** – Se naște graficianul Vintilă Făcăianu (1936 – 1983, **Ploiești**);
- **26.10.** – 345 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cantemir (1673) și 295 de ani de la moartea sa (21. 08. 1723);

- **26.10.** – 175 de ani de la nașterea scriitorului Grigore H. Granda (1843 – 1897);
- **26.10.** – 150 de ani de la nașterea conf. univ. , matematicianul Andrei Gh. Ioachimescu (1868, **Ploiești**) și 75 de ani de la moartea sa (1943).;
- **26.10.** – 85 de ani de la nașterea criticului și istoricului literar, prof. univ. dr. Ion Bălu (n. 1933, com. **Poiana Câmpina**, PH);
- **26.10.** – Se naște prof. Ioan Gherasim-Gorjanu (1800 – 1857 sau 1867);
- **26.10.** – Este întemeiat primul spital din **Ploiești**, prin donația clucerului Gheorghe Boldescu (1831);
- **26.10.** – Se naște istoricul și folcloristul Grigore C. Tocilescu (n. 1850, **Mizil** – m. 1909);
- **26.10.** – Se naște prof. și publicistul Dumitru Munteanu Râmnic (1876 -1952), cu activitate în **Ploiești**;
- **26.10.** – Se naște scriitorul Nikos Kazantzakis (1885 – 1957);
- **26.10.** – S-a născut scriitorul și farmacistul Virgil Bostănar (1921 – 1996, **Ploiești**);
- **26.10.** – Se naște istoricul prof. Matei D. Savu (n. 1937, com. Șirna, PH);
- **27.10.** – Ziua Mondială a Patrimoniului Audiovizual;
- **27.10.** – Cristofor Columb descoperă Cuba (1492);
- **27.10.** – Se naște compozitorul și violonistul Niccolò Paganini (1782 – 1840);
- **27.10.** – 160 de ani de la sfințirea lăcașului din cărămidă al Bisericii „Sf. Ștefan” din **Ploiești** (1858);
- **27.10.** – 80 de ani de la inaugurarea „Coloanei fără sfârșit” sculptată de Constantin Brâncuși (Târgu Jiu, 1938);
- **27.10.** – S-a născut scriitorul și profesorul Zaharia Antinescu, cetățean notabil al **Ploieștiului** (1826 -1902) (**Ploiești**);
- **27.10.** – S-a născut pictorița Margareta Barteș (1911);
- **27.10.** – Se naște compozitoarea și dirijoaarea de cor Fiorela-Georgeta Tică (1939), cu activitate în **Ploiești**;
- **27.10.** – Se naște poetul Silvian David (n. 1989, **Ploiești**);
- **28.10.** – 330 de ani de la începutul domniei lui Constantin Brâncoveanu în Țara Românească (1688 – 1714);
- **28.10/ 10.11.** – 200 de ani de la nașterea scriitorului rus Ivan Sergheevici Turgheniev (1818) și 135 de ani de la moartea sa (22. 08. / 03. 09. 1883);
- **28.10.** – 95 de ani de la nașterea criticului literar Mihail Petroveanu (1923–1977);
- **28.10.** – 80 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului Leonida Constantin Brezeanu (n. 1938, com. **Teișani**, PH);
- **28.10.** – Se inaugurează Statuia Libertății din New York (1886);
- 28. 10. – Se naște profesorul, omul de cultură și publicistul Mihai I. Apostol (n. 1929 – 2009, **Ploiești**);
- **29.10.** – 155 de ani de la fondarea Organizației Internaționale „ Crucea Roșie” (Geneva, 1863) ;
- **29.10.** – Se naște Mihail Sorbul, dramaturg (1885 – 1966);
- **29.10.** – S-a născut istoricul Vlad Georgescu (1937 – 1988);
- **30.10/11.11.** – Se naște scriitorul F. M. Dostoievski (1821 – 1881);
- **30.10.** – 160 de ani de la nașterea scriitorului Duiliu Zamfirescu (1858 – 1922);
- **30.10.** – 75 de ani de la nașterea poetului Aurel M. Buricea (n. 1943);
- **31.10.** – Se naște pictorul olandez Jan Vermeer (1632 – 1675);
- **31.10/ 12.11.** – 185 de ani de la nașterea compozitorului Alexandr Borodin (1833 – 1887);
- **31.10.** – 65 de ani de la moartea scriitorului Petre Dulfu (1856 – 1953);
- **31.10** – Se înființează cea mai veche instituție de cultură din România, Societatea Culturală „Ateneul Român”, la București (1865);
- **31.10.** – S-a născut pictorița Coca Mețianu (1910, **Câmpina**)

CUPRINS

Editorial, <i>Gelu Nicolae Ionescu</i>	cop. 2
O crimă despre care n-a scris niciun ziar, <i>Alex Ștefănescu</i>	1
Scrisori pentru viitor (IV), <i>Traian D. Lazăr</i>	3
Folclorul poetic despre evenimentele de la 1918 (XIII), <i>Victor Rusu</i>	5
Regele Ferdinand în mijlocul ostașilor (VI), <i>Traian D. Lazăr</i>	7
Ionel Brătianu – un mare premier unionist și patriot român (IV), <i>Ion Șt. Baicu</i>	9
Mareșali români - luptători pentru făurirea României Mari: Averescu, Prezan și Antonescu (II), <i>Ion Șt. Baicu</i>	11
Savantul Nicolae Iorga - luptător pentru Marea Unire, <i>Ion Șt. Baicu</i>	13
Galeria marilor epigramiști: Ion Cănașvoiu, <i>C. Tudorache</i>	15
Răsfoiri și comentarii, <i>C. Tudorache</i>	18
Poiana Câmpina o mănăstire dispărută (II), <i>C. Dobrescu</i>	20
C. Hamangiu solicită Academiei Române să propună pe N. Iorga candidat la Premiul Nobel (II), <i>C. Dobrescu</i>	20
Istorie comunitară regăsită în Păulești și Ploiești (II), <i>Constantin Ilie</i>	22
Controversa Shakespeare-iană, <i>C. Dobrescu</i>	23
Vasile Alecsandri, <i>C. Dobrescu</i>	24
Un om al cetății - prof. Stoica A. Teodorescu (1887-1973) (III), <i>C. Dobrescu</i>	25
Avangarda sau radicalizarea conștiinței de sine a modernității, <i>Mădălina Paula Ștefan</i>	26
Poezia Iuliei Dragomir (II), <i>I. Bălu</i>	27
Legenda – segment semnificativ al literaturii populare (IV), <i>Adriana Nicoleta Zamfir</i>	28
Bustul eroului aviator lt. Gh. Mociorniță, <i>Marin Alexandru (VI)</i>	30
Festivalul „Conștiința”, <i>Elena Trifan</i>	31
Parada revistelor, <i>C. Dobrescu</i>	32
Evenimente culturale, <i>M. Chirulescu</i>	34
Evenimente-Consemnări.....	cop. 3

Supliment „Atitudini”

Interviu cu Zoia Alecu, <i>Ana Zett</i>	2
Interviu cu Mircea Baniciu, <i>Ana Zett</i>	3
Interviu cu Bobo Burlăcianu, <i>Ana Zett</i>	4
Concursul național de proză scurtă „I.L. Caragiale” – <i>Iorga Iulian, Stan Maria Magdalena, Arcip Denisa, Radu Diana Gabriela</i>	5, 6, 8, 12
Nicolae Mareș - Mihai Eminescu în limba polonă (II), <i>Elena Trifan</i>	15
Adio, <i>Emilia Petrescu</i>	16

PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI
PLOIEȘTI

CASA DE CULTURĂ
"ION LUCA CARAGIALE"
A MUNICIPIULUI PLOIEȘTI

Atitudini

SUPLIMENT

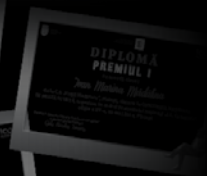
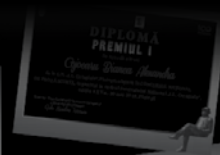
- se distribuie numai împreună cu Revista „Atitudini” -

*„Festivalul Castanilor - In memoriam Gabi Dobre, editia a XIX-a
- Interviu -*

Sorin Petculescu
sorinpetculescu.ro

Concursul National de Proză Scurtă „I.L. Caragiale”, editia a XV-a

INTERVIU CU ZOIA ALECU

realizat de Ana Zett

Zoia Alecu / foto de Sorin Petculescu

În perioada 5-6 octombrie 2018, Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, în parteneriat cu Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești, au organizat cea de-a XIX-a ediție a „Festivalului Castanilor - In memoriam Gabi Dobre”.

Zoia Alecu este o cântăreață, cantautoare, compozitoare și textieră română de muzică folk și rock. S-a lansat în anul 1973 ca artistă solo, fiind una dintre primele cantautoare din muzica folk autohtonă. Începând cu 1986 se alătură grupului Sfinx, continuându-și apoi activitatea alături de Sfinx Experience. Din anul 2006 a revenit pe scenă ca artistă solo, lansând până în prezent patru albume de autor.

Zoia Alecu a avut amabilitatea ca să ne acorde un interviu după recitalul susținut în cadrul Festivalului, vineri 5 octombrie 2018.

Ce înseamnă experiența de artist solo?

Este o experiență pe care eu o am de o viață. Anul acesta, în noiembrie voi aniversa 45 de ani de carieră artistică. M-am lansat cu foarte multă vreme în urmă. Am cântat din '73 până în '86, când am plecat cu Sfinx Experience peste hotare. Am cântat totdeauna singură, tot folk. M-am reapucat de cântat folk în 2006. Nu am stat niciodată deoparte să pot spune: „Vai, Zoia Alecu a încetat din viață! N-a mai cântat!”. Nu. Tot aceasta am făcut, numai că am făcut în diverse situații, în altfel de genuri muzicale: am cântat pop-rock cu Sfinx Experience, am cântat folk, uneori și din folclor! Numai trăznăi!

Înainte de aceste trăznăi, care a fost momentul ce v-a făcut să evoluati ca artist și v-a marcat ca om?

Îmi aduc aminte din 1974 când am avut un concert undeva la Iași, într-o sală a sporturilor arhiplina. Eram cu Cenaclul Amfiteatrul artelor. Spectacolul deja începuse în jurul orei 17, iar rândul meu a venit

tocmai pe la ora 00.00... Publicul, oricât ar fi fost el de tânăr și lipsit de alte întâmplări artistice, era nerăbdător să intre formația FFN - o trupă de pop foarte iubită de către tineret la vremea aceea. Ei chiar aveau piese bune. Când am fost anunțată de Mihai Tatulici, prezentator al evenimentului, am fost primită după o mie și unu de folkiști cu huiduieli... Departe de a mă fi speriat, am încercat să mă duc până la microfon, dar nu prea s-a putut din cauza huiduielilor care se tot înteteau. M-am întors puțin, m-am enervat și am zis „Eu nu ies din scenă!”. M-am dus și m-am proțăpăit în fața microfonului, apoi am făcut semn omului de la sunet. Am început să cânt, iar în clipa aceea s-a făcut o liniște mormântală. Am cântat o singură piesă care se numea „Bocet” - compusă de mine. Când am terminat piesa, am ieșit. Deși trebuia să am un recital, am ieșit din scenă și m-am dus la cabină - era într-o sală de sport - unde m-am întins pe o capră și mi-am pus mâinile sub cap. Îi uzeam bătând din mâini și din picioare. M-am uitat la ceas „Cât m-au huiduit ei pe mine?” Cinci minute. „Ei, cinci minute să bată din palme dacă vor să mă întorc”. A venit Mihai Tatulici după mine... nimic! După cinci minute, m-am întors și le-am spus: „Vă mai cânt o strofă și un refren pentru că v-ați chinuit să bateți din palme cinci minute. Și eu m-am chinuit să vă ascult huiduielile cinci minute!”

După fapta și răsplată!

Da! Acesta a fost primul meu triumf asupra unui public „Dacă nu mă vreți, eu vă vreau!”

Vorbind de întâmplări, ce vă aduce întotdeauna zâmbetul pe buze?

Absolut orice! Chiar și o floare, o glumă bună, un zâmbet venit din partea cuiva! Dacă tu te uiți la mine zâmbind, eu nu am să mă uit urât!

Vă mulțumesc!

INTERVIU CU MIRCEA BANICIU

realizat de Ana Zett

În perioada 5-6 octombrie 2018, Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, în parteneriat cu Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești, au organizat cea de-a XIX-a ediție a „Festivalului Castanilor - In memoriam Gabi Dobre”.

Mircea Baniciu este un cântăreț și chitarist român. S-a remarcat în muzica românească la începutul anilor '70 când a devenit solist vocal al formației rock Phoenix. După fuga colegilor săi din țară în 1977, începe o carieră solo, timp în care scoate pe piață un EP și 4 albume. În 1992 a fondat trupa Pasărea Colibri, alături de Florian Pittis, Mircea Vintilă și Vlady Cnejevici, cu care a cântat zece ani, răstimp în care au apărut pe piață 5 albume și un DVD. În 2002 revine în trupa Phoenix cu ocazia concertului aniversar Phoenix 40 de ani. În toamna anului 2007 părăsește din nou Phoenix pentru a-și continua cariera solo.

Mircea Baniciu a avut amabilitatea ca să ne acorde un interviu după recitalul susținut în cadrul Festivalului, vineri 5 octombrie 2018.

Mircea Baniciu / foto de Sorin Petculescu

Când muzica a devenit o prioritate pentru dvs?

Legătura cu muzica a fost primul spectacol important pe care l-am avut într-un club în București unde sonorizarea era a celor de la Phoenix, iar succesul de atunci a determinat intrarea mea ca solist vocal în Phoenix, cea mai tare trupă a anilor '70.

Cum e emoția pe scenă pentru dumneavoastră?

Emoția este atunci când sunt pe scenă și nu știu versurile sau nu sunt sigur pe piesă. Altfel nu am emoții. Simt bucurie și starea de a fi acolo.

Ce le spuneți tinerilor din ziua de astăzi?

Să-și urmeze cursul normal, să facă tot mai mult ceea ce le place în viață. Dacă nu faci ce-ți place, nu e bine!

Ați avut vreun concert care nu a decurs întocmai? O experiență amuzantă?

Mai multe chiar! Cu Phoenix au fost o grămadă: se stricau cablurile, pedala. La un moment dat, aveam boxele de voci și difuzoarele legate în serie, iar din cauză că nu erau originale, erau rebobinate, ieșeau des din funcțiune. Atunci, inginerul de sunet punea câte un bec să le repună în serie, iar când ziceai „Unu!”, imediat se aprindea becul unde nu era difuzorul pus. La noi s-au ars o mulțime de difuzoare încât boxele făceau mai multă lumină decât sunet!

Vă mulțumesc!

INTERVIU CU BOBO BURLĂCIANU

realizat de Ana Zett

Bobo Burlăcianu / foto de Sorin Petculescu

În perioada 5-6 octombrie 2018, Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, în parteneriat cu Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești, au organizat cea de-a XIX-a ediție a „Festivalului Castanilor - In memoriam Gabi Dobre”.

Bobo Burlăcianu este un interpret și compozitor român, membru fondator al formațiilor „Fără Zahăr” și „The Bread Pits”. În 2004 o cunoaște pe Ada Milea, cu care va colabora în spectacolele-concert „Quijote”, adaptare după Miguel de Cervantes, „Nașul” după N.V.Gogol, „Deliruri” după poeme de Ion Mureșan, „Alcool” după poeme de Ion Mureșan, „Insula” după Gellu Naum și „Cântece de iarnă”.

În 2007 debutează ca și compozitor de muzică de spectacol cu piesa de teatru „With a little help from my friends” de Maria Manolescu, în regia lui Radu Apostol, la Teatrul Național Iași.

În 2012 înființează formația de rock alternativ The Bread Pits.

Bobo Burlăcianu a avut amabilitatea ca să ne acorde un interviu după recitalul susținut în cadrul Festivalului, vineri 5 octombrie 2018.

Care este cel mai bizar mod în care ți-a venit o idee pentru un cântec?

Greu de zis, Nu știu să definesc bizar. În general când mă gândesc la cântece, le iau din mine, din ce simt eu, din ceea ce mă preocupă, mă pasionează sau mă deranjează, care-mi plac. Este întotdeauna un gând înainte.

Cum era Bobo Burlăcianu cel de 17 ani?

La 17 ani m-am apucat de chitară. Jucam baschet. Ascultam muzică electronică. Îmi plăcea foarte mult natura. De aceea am și dat la Facultatea de Biologie din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași. Iubeam...

Apropo de iubire, spune-ne despre una dintre cele mai frumoase zile din viața ta, despre o zi în care ai deschis ochii și te-ai minunat.

Copilul face aceasta, se minunează neîncetat. Da. Există și sunt micile momente de bucurie ale vieții. Eu am început să vânez astfel de momente după ce am citit o carte care se numește „Eleganța ariciului”. La un moment dat, eram înainte de concert, stăteam afară și am văzut doi copii amărâți care se distrau de mama focului numai învârtindu-se în jurul unui stâlp de fier luminat. Era și frumoasă ca imagine. Era noapte. Era sărmani. Nu știau de capul lor, dar ei erau fericiți. Nu mai conta altceva. E o frântură care mie mi s-a părut fericită.

Un cuvânt a cărui rezonanță te atrage?

Primul gând e „barabulă” - care e cuvântul pentru cartofi la noi, în Moldova.

Îți mulțumesc!

CONCURSUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ „I.L. CARAGIALE”

EDIȚIA A XV-A

Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a organizat, în perioada 1-14 mai 2018, cea de-a XV-a ediție a Concursului Național de Proză Scurtă „I.L. Caragiale”, competiție adresată liceenilor înscriși la cursuri de zi. În cadrul acestui concurs, juriul, compus din prof. Mădălina Paula Ștefan – președinte, prof. referent Gelu Nicolae Ionescu și prof. Iulia Dragomir – membri, a decis acordarea următoarelor premii: MARELE PREMIU: Zett Ana, C.N. „Mihai Viteazul”, Ploiești; PREMIUL I (ex-aequo): Cojocaru Bianca Alexandra, C.N. „I.L. Caragiale”, Ploiești, Ivan Marina Mădălina, C.E. „Virgil Madgearu” Ploiești, și Țibuleac Alina Violeta, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; PREMIUL AL II-LEA (ex-aequo): Mogoș Daria Ana-Maria, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești, și Podărelu Miriam, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; PREMIUL AL III-LEA: Iorga Iulian, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; MENȚIUNE I: Stan Maria-Magdalena, C.E. „Virgil Madgearu”, Ploiești; MENȚIUNE II (ex-aequo): Arcip Denisa, C.N. „Petru Rareș”, Suceava, și Radu Diana Gabriela, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești. Sponsorii evenimentului au fost APA NOVA și CORA, cărora le mulțumim.

P r e m i u l I I I

IORGA IULIAN

- Scoala de proveniență: Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, Ploiești
- Clasa a 12
- Vârsta: 18 ani

Visul

O zi obișnuită de marți, venisem de la școală, îmi facusem toate pregătirile pentru a doua zi. După puțin timp eram gata de culcare. Apoi, după ceva timp am cazut într-un somn adânc pot să spun. Mă trezesc într-o altă lume într-o lume străveche unde se dădeau lupte în numele binelui și răului. Acolo existau foarte mulți oameni răi care încercau să înrobească toți oamenii, dar eu eram acolo ca să-i opresc. Lângă mine se aflau și niște prieteni bravi care îmi spuneau că au încercat de foarte mult timp să mă gasească și anume un secol, erau nemuritori. Aceștia se numeau John, vrăjitorul de Prim ordin și Sophie, Marea Preoteasă care avea să mă protejeze mereu de toți dușmanii mei. Am acceptat teoria lor, crezându-i pe cuvânt și anume: eu eram un erou menit să salveze lumea de vremurile grele, de toți inamicii luminii, și mi-am luat misiunea în serios. Nu a durat prea mult timp și am aflat că de niște simple arme depindea viața a milioane de oameni. Trebuia să luăm niște arme foarte puternice din mâna celor răi numite Șoptitori. Acestea conțineau înăuntrul lor anumite sunete extrem de puternice, care odată declanșate omorau oamenii pe o rază de o leghe. Aflând pe unde se aduceau

aceste arme am așteptat transportul care trebuia să treacă prin munți. Până la urmă transportul sosise, dar era și foarte bine pazit de soldații coordonați de Marco, cel care era cel mai puternic inamic al binelui, adică al nostru. Am văzut că nu putem să mergem și să atacăm pur și simplu, deoarece categoric nu am fi câștigat. Marco avea sute de oameni la comanda lui. Ce să facem? ... am avut eu o idee, să-i urmărim și când s-or odihni să furăm lada în care țineau armele. Când toți au adormit așa am și făcut, am furat lada fugind cât ne țineau picioarele. Fugind cu ea am detonat o Șoptitoare, eram foarte speriat neștiind ce să fac. John ne a salvat făcând un farmec de asurzire pentru toate ființele pe o distanță foarte mare, și așa arma nu a putut să ne afecteze. Eram foarte bucuroși pentru că îndeplinisem misiunea, am distrus aceste arme deoarece noi eram niște oameni foarte buni, încercam numai să alungăm răul din lume. Acum ne îndreptam spre o altă problemă, dar deodată am simțit că sunt tras din aceasta lume fără voia mea... era mama mea ... încerca să mă trezească pentru că întârziam la școală ... am tras concluzia că am avut doar un vis. Iar după am zis... „așteptați-mă prieteni, o să mai vin și la noapte!”

M e n ț i u n e a I

STAN MARIA-MAGDALENA

- Data și locul nașterii: 11 august 2001, Ploiești
- Colegiu Economic „Virgil Madgearu” Ploiești
- Experiență: Voluntar „11 Even Experiences”, Coordonator voluntari Asociația „Valex”, Voluntar Asociația „H.A.I. cu noi”, Voluntar Asociația „Start Now”, Voluntar Asociația „Bucurie în mișcare”, Voluntar „Organizația Națională Cercetașii României”,
- 2017- Redactor-colaborator la " Info Ploiești City " (site on-line) .
- Noiembrie 2017-Am fost desemnată „Ambasadorul Culturii al lunii noiembrie” din partea Asociației „Start Now”, în cadrul evenimentului „Bucuria Alergării, Bucuria Cititului”
- Decembrie 2017 – Debut literar „ Antologie Lirică ”, Volumul XVII , Editura Amarol 2017
- Decembrie 2017- Am obținut titlul de „Invitatul anului 2017” în cadrul emisiunii " Generația lui John " .
- Ianuarie 2018 - Mi-au fost publicate poezii în „Revista Ecreator”
- Ianuarie 2018 - „Ziarul Santinela Prahova”, publicație on-line , redactor-colaborator , moderator
- Ianuarie 2018 – Redactor-colaborator „Orizonturile Bucuriei”- revistă pentru copii
- Ianuarie 2018 - Textier melodii
- Februarie 2018 - Cursant „Academia Britanică de Afaceri și Comunicare”, Jurnalism și Comunicare Media
- Februarie 2018- Mi-au fost publicate poezii în „Antologie Lirică” Volumul XVIII și Volumul XIX, Editura Amarol 2018
- Martie 2018 - Mi-au fost publicate poezii în „Antologie Lirică” Volumul XX, Editura Amarol 2018
- Mai 2018 - Mi-a fost publicat propriul volum de poezii „Nu-mi frângeți aripile de copil!”
- Limbi străine: nivel mediu scris/ vorbit, Franceză-nivel mediu scris/ vorbit

Învingătoarea

*Bătăile puternice ale clopote-
lor o trezi din meditație.*

*Pe pardoseala minții sale se
zvârcoleau gânduri negre care îi
provoca dureri cumplite ce îi bi-
ciuiau fiecare părțică a corpului
și îi săgetau mișelește aorta.*

*Fanta de lumină ce răzbătea
prin vitralii se coborî pe ea ca un
semn Dumnezeiesc.*

*Copleșită de durere, chinuită
de remușcări, se refugiase în Casa
Domnului, tărâmul sacru de recu-
legere și speranță. Se cufundase
într-o lungă rugăciune pentru a
trece cu bine peste hopul din viața
ei: operația.*

*De când aflase că are cancer,
mai precis cu trei luni în urmă,
viața ei devenise un calvar. Tot
universul i s-a dat peste cap. O
întrebare sfâșietoare nu-i dădea
pace: Ce se va întâmpla cu cei trei
copii ai ei?*

*Soțul o părăsise cu un an în
urmă, fără să-i pese că ea va ră-
mâne singură să crească trei su-
flețele nevinovate.*

*Pentru Elena, copiii erau
chintesența vieții, menirea ei pe
pământ. Zâmbetele lor ștregă-
rești, râsetele cristaline, fericirea
copilărească ce le lumina chipu-
rile, i-au dat puterea să lupte și
să treacă mai ușor peste necazul
care s-a abătut asupra ei.*

*Copiii erau prea mici pentru
a înțelege că tatăl lor i-a părăsit
fără remușcări. Ionuț are 7 ani,
Irina 5 ani iar mezina, Diana, are
3 anișori.*

*Viața lor a fost frumoasă și
armonioasă până când Elena a
simțit că ceva rău se întâmplă cu
soțul ei. Devenise distant și nepă-
sător atât cu ea, cât și cu copiii.
Începuse să lipsească nopțile de
acasă fără nici o justificare până
când, într-o seară, i-a spus Elenei
că îi părăsește motivând că s-a*

*îndrăgostit de o altă femeie. Și-a
îmbrățișat copiii cu răceala unui
iceberg, i-a strâns mâna Elenei ca
și când o cunoștea din vedere și
dus a fost. De atunci, nu l-a mai
văzut.*

*Lovitura a fost puternică pen-
tru ea. Rămasă singură, la doar
33 de ani, cu trei copii mici, a tre-
buit să își continue drumul pe că-
rarea vieții cu demnitate.*

*La început o durea sufletul
când trebuia să răspundă tirului
de întrebări de genul:*

*- Unde e tati? Când vine acasă?
E supărat pe noi? Am făcut ceva
rău?*

*Fiecare întrebare era ca un
pumnat înfipt în inima ei rănită și
slăbită dar, printre lacrimi și sus-
pine, le spunea:*

*- Puiuții mei dragi, tati nu s-a
supărat pe voi. Cum ar putea ci-
neva să se supere pe niște îngerași
atât de frumoși și de cumiți ca
voi? Nu, iubiiții mamei! Tati a ple-
cat departe cu serviciul. Nu știu
când se va întoarce acasă. Dar vă
spun cu siguranță că tati vă iu-
bește foarte mult.*

*La început, povestea se repeta
în fiecare seară. După ce îi бага
pe copii la culcare, se refugia în
camera ei și își dădea frâu liber
trăirilor și sentimentelor. Lacri-
mile fierbinți se prăvăleau pe
obrajii ei îmbujorați și adormea
tristă și deznădăjduită.*

*Treptat, copiii nu au mai între-
bat de tatăl lor.*

*Pentru Elena, puiuții ei erau
ca trei comori inestimabile. Era
o mamă foarte iubitoare, grijulie,
tandă și blândă. Forțată de îm-
prejurări, nu s-a mai putut duce
la salonul unde era coafeză, pre-
ferând să-și cheme clientele aca-
să, pentru a fi cât mai aproape
de copiii ei. Treaba mergea din ce
în ce mai bine astfel încât, Elena
le putea oferi celor trei îngerași
strictul necesar.*

Dar ea se simțea din ce în ce mai obosită, fapt care a determinat-o să își facă un set de analize.

Și, ca și când viața nu o puse-se destul la încercare, rezultatul analizelor a îngenucheat-o: avea cancer.

La aflarea cumplitei vești, toată lumea ei s-a năruit. "De ce-urile" o asaltau din toate direcțiile și nu avea răspunsuri pentru ele. Toate gândurile se îndreptau către copilașii ei. Ce se va întâmpla cu ei în cele trei luni de terapie? Ce se va întâmpla cu ei cât timp va fi internată? Ce se va întâmpla cu ei dacă ea va muri? Nici nu voia să ia în calcul această variantă. Va lupta cu toate puterile pentru a se întoarce la îngerașii ei iubiți.

Fiind singură pe lume, nu avea în grija cui să își lase puiuții așa că, a apelat la singura variantă: orfelinatul. Astfel că, a încheiat un contract cu directorul orfelinatului din oraș prin care își lua angajamentul că, imediat ce se va recupera după operație, își va lua copilașii acasă. Opțiunea era dureroasă, dar știa că puiuții ei vor fi bine îngrijiiți în această perioadă grea.

Momentul despărțirii de copiii ei a fost cutremurător de ambele părți. Lacrimile se revărsau torente din ochii micuților și ai mamei. Mănuțele lor mici nu mai conțineau să o mângâie cu delicatețea specifică vârstei copilăriei. Ochisorii lor inocenți o implorau să nu îi părăsească. Valuri de sărutări îi acopereau chipul ei trist. Cu ultima brumă de putere le-a spus:

- Promit că mă întorc să vă iau acasă!

Cu greu s-a smuls din îmbrățișările calde ale copiilor și a plecat încrezătoare la drum.

Și acum, se ruga în lăcașul sfânt pentru ca Atotputernicul să-i fie aproape, operația să îi reușească cu bine, să se întoarcă sănătoasă

acasă și să aibă o viață fericită alături de copiii ei.

A plecat optimistă spre spital. Doctorul a întâmpinat-o cu un zâmbet prietenesc și, cu vocea lui blândă, i-a explicat procedura medicală la care va fi supusă.

Întinsă pe masa de operație, a adormit sub efectul anestezicului, ultima imagine întipărită pe retina ochiului fiind a doctorului care o încuraja.

Încerca cu greu să își deschidă ochii, dar pleoapele parcă erau de plumb. Trupul îi era inert, nu voia să reacționeze la ce îi dicta mintea.

Simțea forfotă în jurul ei și auzea șoapte, dar nu putea articula nici un cuvânt pentru a cere ajutor. Se simțea neputincioasă și inima îi era sfâșiată de durere sufletească și trupestă. Incertitudinea pusese stăpânire pe mintea ei întunecată.

Într-un târziu, chipul celui cu care adormise în fața ochilor înaintea operației, apăru zâmbitor. O mângâie cu un gest prietenesc și îi tamponă buzele cu un tifon îmbibat cu apă.

- Bine ai revenit printre noi! auzi vocea dulce a îngerului pământesc. Operația a fost un real succes. În curând, îți vei putea strânge copilașii la piept.

Elena a încercat să dea din cap pentru a aproba vorbele doctorului, dar a săgetat-o o durere cumplită. Așa că, a clipit de câteva ori în semn de mulțumire și i-a strâns mâna cu fărâma de putere pe care o mai avea.

Recuperarea a decurs bine și a venit fericita zi când a plecat spre casă, mulțumindu-le cu recunoștință tuturor celor care au ajutat-o. Cu ochii în lacrimi, medicul a îmbrățișat-o și i-a spus că se vor revede la controalele periodice.

Călătoria spre casă i s-a părut Elenei cel mai lung și obositor

drum din viața ei. Simțea că nu mai ajunge la destinație și numara minutele până când își va putea îmbrățișa copiii cu dragostea infinită pe care doar o mamă o poate oferi.

Ajunsa la orfelinat, le văzu pe cele trei mogâldețe cu fețișoarele lipite de grilajul rece al porții, așteptând-o cu nerăbdare. La vederea ei, copilașii au început să chiuie de bucurie. Directorul le-a deschis poarta și ei au năvălit către mamele lor care îngenuche pe alee așteptându-i cu brațele larg deschise.

Revederea a fost zdruncinător de emoționantă. Elena îi cuprinse afectuos pe cei trei copiii ținându-i strâns la pieptul său.

Cuvintele erau de prisos. Scena era impresionantă. Plânsete și suspine se auzeau de ambele părți. Când s-au liniștit, Elena le-a mângâiat pe rând fețișoarele și i-a sărutat cu dragoste. Întrebările micuților nu conțineau și ea a început să râdă cu poftă. Uitase să și zâmbească și acum a venit momentul descătușării, momentul eliberării de tot răul care se acumulase în ultimul timp.

Ajunși acasă, ei au stat ore întregi să povestească ce făcuseră în perioada cât au fost despărțiți.

Viața lor intrase pe un făgaș normal. Răsetele copiilor răsunau din nou în căsuța lor și cu toții erau fericiți.

În scurt timp, Elena și-a reluat serviciul și afacerea prospera pe zi ce trecea astfel că, după un an, ea și-a cumpărat o casă mai mare unde și-a deschis un salon de înfrumusețare.

Elena a profitat din plin de cea de-a doua șansă pe care viața i-a oferit-o și toată dragostea ei s-a revărsat asupra celor trei copii ai săi.

M e n ț i u n e a a I I - a (e x - a e q u o)

ARCIP DENISA

- Data și locul nașterii: 6 aprilie 2002, Piatra Neamț
- Elevă la Colegiul Național „Petru Rareș” Suceava
- Membră a Clubului de proză ALECART, coordonator: prof. Gheorghe Cîrstian
- Mobil: 0744611757
- e-mail: clubuldeproza.alecart@gmail.com

Narcis 2418

să nu mai fie. Dacă toate spațiile goale din jurul nostru s-ar uni acum și te-ar preface pe tine, dacă ai putea să apari în fața mea abia acum, asemenea profesorului meu de română, ți-aș spune că de la dragoste până la ură e un singur pas. Te rog să-l faci. Apoi, toate golurile noastre se opresc în fața unei linii de start trasate cu cretă și strigă de parcă sunt în stare să-și scuipe inima. Căci da: nimic nu va mai fi cum a mai fost. Nimic nu se va mai așeza pe scenă și nu va mai cânta. Și nu-i voi mai spune nimănui despre felul în care părea că simte piesa, așa cum și eu în cele din urmă o simt. Mă aflu între doi oameni cu care împărtășesc într-o seară două momente lungi, consecutive, în care mi s-a frânt inima și aproape și al treilea, dacă n-ar fi fost oprit de un gol, lipindu-ne nouă mâinile una de alta. Contextul meu e unul atât de teribil, încât mă face să cred că cea mai frumoasă poveste de dragoste se scrie veșnic în absența celui alt. Mă întind pe două trepte și aștept să mi se rupă sufletul în bucăți. Uneori mai aplaud în ritmul celor din sală, caut cu privirea ceva pe trupul tău, locuri pe care le-am atins când ne iubeam. Care acum zvâcnesc, știind că mă aflu aici și pot în sfârșit promite din nou vechea iluzie neîndeplinită. Văd fete frumoase în sală. Și tipi îndrăzneți, plini de spontaneitate. Strălucesc de viață și reprezintă viitorul. Uneori mai văd câte o fată care parcă n-are nicio poezie în ea. Îmi dau seama că lipsa ei constituie însăși poezia, de parcă a nu mai avea iubire constituie însăși iubirea. Nu mă ajută plămânii să trag atâta aer în piept, să pot sufoca oamenii din jur. Și nu-mi doresc un masacru în numele sărac al celui de după cortină. Există oameni aici care aveau toate secretele, așa ca noi. Din numărul par al scândurilor unei cuști de lemn s-a desprins una. A rămas o alta, jumătate singură

și fără apărare. Există oameni aici care și-au scris numele pe cea mai tristă scândură a cuștii. Într-un alt colț mai îndepărtat, imaginea mamei mele stă puțin pitită și ascultă, Mie-mi place să recit versuri mute, mușcându-mi buzele, în timp ce văd cum se eliberează suferință din pieptul unui tip la două scaune distanță. Îmi place fără titlu. Fără titlu este vorba despre fosta mea prietenă, spuse autorul. Îmi place fără titlu. Fără titlu este acum vorba despre fostul meu prieten, îi spun mamei, care încuviințează din cap cu înțelepciune. Mai târziu mă întâlnesc în parcul cu cineva și povestim despre viață. S-a apucat de scris despre un fluviu de metal care arde, eu îmi iau notițe din toate poeziile pe care le spune lumea din știință sau din neștiință. Mereu ajunge discuția într-un punct fizic sau imaginar în spate, unde se ascunde prima dată a fiecăruia. Mereu ne izbim de prima dată. Și ajungem să spunem că, la sfârșit, doar ne-am lăsat. La sfârșit se întâmplă să taci prea tare, să visezi că locul tău se inundă. Pus în situația de a alege ce să iei cu tine în fuga disperată de salvare, nu mai găsești pe nimeni acolo. Îți înghesui laptopul într-un ghiozdan, ai prea multe scrise și ele reprezintă ultima durere pe care nu-ți permiți să o pierzi. Să fugi de inundații, către Ocean. O să-ți rănești puțin urechile cu strigătele găsite acolo. De la linia de start trasată cu cretă, aici au ajuns toate golurile noastre. În final, rămâi cu o moștenire ca Oceanul, în fața căruia niciun actor nu va mai îndrăzni să-ți jure iubire greșită. Ai răgaz cât să șoptești o rugăciune și cât să-ți speli palmele a renunțare. Ai timp să te desparți de tine însuși, ai timp să te găsești a mia oară. Pentru că spațiile goale nu-l vor aduce niciodată acolo unde și-a dorit atât de mult să nu mai fie.

asa de plină de mine. După ce m-am trezit, azi m-am găsit singură în toată casa, și m-am schimbat

de haine în fața oglinzii, de parcă așteptam să-mi dezobișnuiesc ochii din a înțelege că fiecare bucată de carne, piele sau os, poartă o apartenență pentru o altă bucată. Și când ochii încercau să înțeleagă, gura a prins o nevoie stridentă de tăcere, lăsată să curgă în tot corpul până la izbirea de extremitățile mâinilor, picioarelor; vârfurile interioare și reci ale degetelor. M-am apucat să spăl vasele și mă gândeam la tendința lucrurilor de a se preface în același chip, doar din iluzia singurătății, încurajate de forma primară și unică. Mă gândeam că la sfârșitul a ceva prin care trec sau am trecut, unicitatea me și diversitatea elementelor mele mă vor determina să construiesc o singurătate disipată prin intenția de a face parte din lume. Și atât. Fără cuvintele de care aveam nevoie, intenția de a vorbi pe-aceeași limbă, pe-același glas, chiar dacă ceva din interiorul meu se va strânge puternic în sine și va muri. Acesta e sacrificiul pe care o bucată din tine îl face pentru o altă bucată. Și-aceasta e încercarea prin care o durere, ca cea a unei singurătăți, anulează o altă durere, ca cea a zilelor fericite, și viceversa. Dintr-odată pare că toate farfuriile și paharele de sticlă sunt la fel. Ca și cum nicicând, cu mult înaintea formei lor actuale, n-ar fi fost fire diferite de nisip și bucăți diferite de pământ. Și cum ideea de negare a adus într-un timp toate lucrurile la conturul lor prezent, iar noi avem înainte o lume frumoasă și bogată, așa ideea de a închide o bucată pentru o altă bucată, de suflet, sau trup, sau fire, nu mi se mai pare primitivă. Nu mai consider nefirească protejarea unui gând prin desfigurarea altuia, creșterea unei amintiri prin oprirea de la creștere a alteia, datorită simplului fapt că în final, corpul și sufletul nostru vor ajunge la un zero bine definit sau începutul unui drum pe care îl tot vor lua în mod obligat de la capăt. În final, totul ajunge într-o neutralitate exactă, bolnavă și absolut necesară pentru mersul potrivit al lucrurilor și desfășurarea obișnuită a tot ceea ce se mișcă în univers. Și totuși,

în întreaga asta goană nebună a lucrurilor de a se asemana unele cu altele și a universului de a-și asigura mersul vechi și obișnuit din etern către etern. În toată mișcarea asta zbuciumată și toată neliniștea mărginită de tăcere, de ce fiecare eu și fiecare tu nu tind decât unul spre celălalt și-n niciun fel către înțelegerea și profunzimea pământului? De ce fiecare tu și fiecare eu se vor unul pe celălalt fără dorința de a face parte din lume? De ce simt că fiecare eu și fiecare tu sunt firele de nisip care și-au conștientizat existența și au refuzat transformarea în sticlă și apoi obișnuitul? În forma unor pahare, am fi servit guri de toate felurile, cu vinuri sau inspirație pentru visare, pe când în forma unor fire de nisip, nu facem decât să respirăm aerul din jurul ființei noastre. Și totuși, în forma unor pahare, ne-am fi bucurat într-atât să servim guri cu candoare, încât am fi ajuns într-un răstimp să fim spălate de tot luciul și transparența, de mâinile uneia care împlinește filozofii pentru ca mai apoi să le înghită spre neîmplinire. Paradox cu părere de rău, prefer să fiu un fir de nisip în favoarea unei bucăți de sticlă. Acum, oricum ar fi, vasele spălate și hainele din fața oglinzii îmi insuflă despre tine o poezie pe care nu ți-o spun fiindcă-s supărată, și smiorcăită, și anormal de singură pentru a rosti un cuvânt în toată casa goală, așa de plină de mine.

și-i ține tăcerea. Noaptea trecută, într-un vis, îmi povesteau copiii cum, în mod obligat sau firesc, după unele iubiri îți rămâne să suferi toată viața. Și după unele iubiri îți ajunge să reînveți cum să te ții de mână, cum să respiri pentru tine, cum să privești o rană fără nevoia de a o vindeca, pentru a ști că suferința, privită ca un concept multilateral, acoperă toate cavitățile sufletului atâta timp cât există acceptare. Dacă într-o perioadă din viață ți s-a potrivit să te întâmpli, fără reflexul de a-ți explica lucrurile, cu cineva capabil să se liniștească prin simpla cugetare a faptului că ești, indifer-

ent de mod, spațiu sau timp, ei bine, în cazul unei asemenea persoane, sfârșitul împlinit te va determina să-i chemi numele neîntrerupt, până se va întoarce acasă. Am obosit să te aud din fotografiile care nu mă cuprind și să te văd, în viziunea unor orașe, sub a căror ziduri te-ai ascuns și sprijinit de mângâierea altcuiva. Îmi tot repet că te-am iubit în speranța că promisiunea repetată mai slăbește din vină; n-am reușit decât să mint în modul frumos în care scoica îți minte, în vârful muntelui, urechile, cu sunetul mării. Degetele tale împletite pe încheietura mea mă fac să-mi doresc să plâng numai știind că intenția bună a unei lacrimi măsoară libertatea iubirilor trecute ale lumii și eu, știind că n-am puterea de a îmbrățișa la fel de strâns pe cel ce-mi stă în brațe, transform libertatea într-un mit de care se vor ține următorii ani, fie ei împreună, despărțiți sau fantezie. Câmpurile întregi și verzi mă calmează. Muzica pe care o face apa lovindu-se de ceva din interiorul minții mele. Vorbele gravate într-un țesut ascuns, într-o marmură pătată a plămânilor transmițând ideea că avem timp pentru toate, că încă mai avem timp și nimeni n-a greșit, ci însăși greșeala a fost o încercare mai puțin fericită; vorbele îmi compun o fărâma de liniște. Poate că oamenii sunt acolo pentru a culege trandafirii. Și copiii, pui de oameni, pentru a săruta trandafirii culeși. Și oamenii, pentru a povesti marea și a ghici vântul, pentru iertarea unei zile când s-a promis un început și-a rămas doar promis. După unele iubiri îți rămâne să suferi toată viața prin lucrurile mici care se fac simțite când toți din casă dorm și umbra florilor din vază se stinge odată cu flacăra lumânării. Când lemnul doarme și hârtia nescrisă oftează, iar pe masă tremură coaja unei nuci între ale cărei jumătăți se zbate ultimul "te iubesc" de aseară. Mă pierde mirosul de vară și gândul că vara, ca cea mai dorită arsură, n-o să mă caute fiindcă nu mă va pierde. Mă pierde bătaia unei inimi, și zgomotul lung și inexistent urmat de bătaie, ca o pauză între

două jurăminte pe care buzele mele le neagă. Știu că toată înțelegerea îți încălzea simțirea și dorurile te-au susținut într-un echilibru pe care în sinea mea nu l-am recunoscut al nostru niciodată. Îmi bate-n piept o nouă veșnicie, mă presează o altă atingere și-un alt impuls îmi cutremură firea. E cald, și dacă tu ai fost una din iubirile pentru care mi-e dat să sufăr, voi suferi mai târziu. Acum e cald și totul din jur mă face să cred că oamenii sunt aici sau acolo pentru trandafiri. Pentru unele iubiri, vor suferi băncile din parc, florile aruncate și amintirile în locul nostru. Va rămâne un nume, sau două, care din blestem vor mai fi amintite căci vântul, purtând în viață toate vorbele de pe pământ, ne va face numele să se întâlnească cândva. Al meu va fi acolo, iar al tău se va liniști prin gândul pur că al meu e prezent și-i ține tăcerea.

umărul ăsta a crăpat. Când îți spun că inima mea e plecată nu sta în prag și te holba la ochii pe care i-a lăsat în urmă. Nimeni nu are să-și spună nimic, adevărul ca o prezență străină te mângâie pe umăr și-n surâsul calm cât jumătate din liniștea pământescă, în mâinile cu care altădată îi mângâiai încheieturile, florile zdrobite sângerează un sfert de veac din ultima vară. Încerc să mă conving că vina fiecăruia din noi e un ciob din încrederea neacceptată la momentul potrivit și că a fost de-ajuns să înțelegem rostul singurătății, prevestirea golului în care ne vom scufunda. Când prin reducere la absurd, inima mea ca o fată cuminte se va întoarce, să-i spui că-ți va rămâne totdeauna primul cuvânt, că mai întâi a fost Cuvântul, și după el s-au închis ochii de pe pământul dumnezeiesc ca să ni se aprindă oceanele. Din sinea mea și sinea ta au adormit amintirile. Să-i spui că încă te pierd în absența căldurii unui trup pe care nu l-am mai îmbrățișat, că am tăcut ploile și nopțile, am surzit în peșteri ce n-am avut curaj să-ți spun, am hrănit munți și izvoare, am căzut, am așteptat, am ruginit păduri, am judecat oglinzi și încă

te pierd așteptându-mi inima să se întoarcă din rătăciri. Să-i spui cu glasul bolnav ca unei fete cumiți și frumoase, fata Morgana cu hărți de istorii în piele, ca unei sfinte de haina căreia nu m-am mai agățat pentru minuni și ochii șarpelui vor intersecta fricile bătute la ora două, și iubirea ta se va sparge cum mi s-au spart chemările când mi-ai ales doar inima și nu pe mine. Dacă inima mea e plecată nu sta în prag și te holba la ochii pe care i-a lăsat în urmă. Dacă inima e mințită, restul din mine a rămas curat și luminos. Mai am priviri, o răgușeală veche, semne pe mâini, inele de argint, memorii de copil crescut sub ape și toate ale mele însumează un vis mai scump decât o inimă plecată. Nu mă iubi pentru inimă, ea se sperie de veșnicie, de iubirea pentru veșnicie, de mărginirea pentru iubiri spre veșnicie. Iubește fata care stă în fața ușii, și-n fața ta, și-ți spune "Inima mea e plecată. Nu mă iubi pentru inimă." Apoi am înțeles alegerea și-am plâns. Câtă tulburare și regret pe omul așteptând în prag, n-am văzut în sensul omului fără păcat, al câinilor fără stăpân și am ales în taină să-nchid ușa. Ce rost mai are să încredințezi un destin celui mulțumit cu iluzia unei inimi primitoare în locul întregului care așteaptă îmbătrânind? Poate am fost fata Morgana a lui, și nu inima mea, dar în decizia de neîncredere pe fondul îngăduinței pierdute, da, inima mea a plecat, și ușa s-a închis, și-a fost cu noi încrederea neacceptată, tot timpul mângâindu-te pe umăr și cumva umărul ăsta a crăpat.

n-a fost decât un câine. Câinele ăla bătrân al vecinului mai are momente când latră la lună, și se cutremură cu botul pe labe, și scâncește cum o fac oamenii, când nu-și mai recunosc mâinile în întuneric. Și mârâie câteodată așa cuprinzător încât mă face să deschid ferestrele, să mă strecur lângă el, pe scândurile putrede din fața grădinii și să-l ascult; departe de forma de patruped și blana deasă și roșcată care ne urlă în urechi amândurora

că eu am o superioritate bolnavă de care m-aș spăla în orice clipă, cum s-a spălat pe mâini Pilat, de Sângele Lui Iisus. În serile când câinele ăla e slab, mă doare ceva pe interiorul pielii, florile de ceai scufundate în sânge curg de-alungul venelor, și mi-e necunoscută forma umană în rândul meu de deprinderi și nevoi. Mă uit la el ca la o făptură mai puțin nenorocită decât mine și nu mi imaginez că statutul de animal îi răpește dreptul la suferință. Li înjur în gând pe ceilalți vecini când strigă de la ferestre de liniște. E doar un câine. Lăsați-l să sufere acum, și-o să vă lingă rănile când va fi rândul vostru să slăbiți. Un câine treaz, ce poartă-n blană mirosuri de bine cum se poartă tatuajele, mi-a povestit ce înseamnă fiecare esență, câte mâini s-au trecut prin blana lui și cu ce-a rămas de la fiecare. Mi-a spus că așa ajungem cu toții și că nu latră în târziu de bucurie. Eu mi-am amintit cum țipa tata la mine când se gândea că plâng fără motiv; și totuși, motivul stătea ascuns undeva, se îndoia să iasă în gândul c-ar fi fost neînțeleș de tata, sau de mama, sau de colegii de clasă, sau de tot restul elementelor care nu admit că orice lucru de pe lume simte dorința de a plânge. Nu latră în târziu de bucurie, nici eu nu plângeam dintr-un motiv anume, și când i-am spus și-a așezat botul pe picioarele mele, cuminte, a tăcut înțelegător, concentrat pe ritmul pulsului meu și eu pe luna care intra în nori. Uneori mi-aș dori să mai fie aici, câinele. El câinele, eu fata, n-am avut nume și n-a contat. Dacă întreabă cineva de ce nu se mai aud lătrături noaptea vom fi sinceri și vom spune că a fost liniște mereu. Și-n blana deasă în care-mi îngropam mâinile am lăsat să se piardă și mirosul meu de creatură fericită, care în altă viață n-a fost decât un câine.

ca roșul meu, vei câștiga. Era o memorie a atingerilor în fiecare vară renegată din fulg și albul în război cu roșu' striga căzut cu palmele lovite-n sticlă să nu se uite celălalt în ochii lui. Să nu caute urma fiindcă-i păcat să nu-i oferi oricărui

gând de pe lume, o moarte bună. Și-n roșu tremura făptura adâncă închizând pleoapele cu brutalitate și pumnii strânși căci s-ar fi dus, ar fi înșfăcat albul cu mâinile de ceafă și l-ar fi sărutat nebun, intensificând preludiul cel pentru doi, și dacă poți să pierzi un război printr-un sărut, accept să mă săruți de-aș fi eu roșu și tu alb, de-ai fi tu roșu și eu alb și de nu s-ar ajunge la războaie. Să nu te uiți în ochii mei când albul nostru a căzut, și să nu-mi spui nimic, eu știu că simți cum bat corbii din aripi deasupra noastră, cum ei nu știu să-și mintă penele nici dacă-i ningi iar noi nu știm să ne mințim gurile nici când mâna unuia îi caută pe sub haine inima celuilalt. Mai e cineva în stare să te iubească ca mine? Dacă îi șoptesc de războaie își va păstra privirea senină, căută-tura ochilor înțeleghătoare? Dar va fi omul ăsta oare dispus să te împartă cu uitarea? Cum tot spuneam de un deceniu că medalionul pe care-l port are vreo 25 de ani, tu să pretinzi vreo 2-3 milenii că suntem la-nceput. Poate tot ce-a fost de noi a stat în pumnul de prune din care am mâncat cândva. Tot ce-a fost de noi în apa caldă în care m-ai împins doar ca să faci pe eroul și să sari după mine. Tot ce-a fost de noi în diminețile când îmi doream să mă ții în brațe și miroseam amândoi a fân uscat și veri adormite sub fân. Să nu te uiți în ochii mei, nu vreau să vezi că n-am uitat, că la mine memoria întregului îmi respiră în creștet și cel mai grav, memoria atingerilor, apropiere ochi de ochi, coase pleoapă de pleoapă și țesut de țesut și asta nu-nseamnă că nu te-am uitat. Durerea nu se sfâșie, nu se cântă, nu se mai povestesc, nu se mai chinuie să doară singure și trimit dor în locul lor; dor, copil mai blând cu o măsură decât ce-am trăit până acum. Dorul mângâie nefericiții fără să știe cum ard palmele lui, fără să știe că țesutul amintirilor a rămas singur, că pe el n-ai cum să-l coși de om, și-l arde. Dorul n-a fost învățat cum să facă bine. Și cam atât ar fi de zis acum. De-aș putea să spun mai mult, n-aș spune cum nici tu, de-ai putea să nu te uiți în ochii mei, nu te-ai uita. De-

aș putea să promit, aș alege albul. Și dacă nu e asta dovada cea mai sfântă, nu mai încerc. Să aleg albul știind că vei iubi mai mult, dacă tu, ca roșul meu, vei câștiga.

putem să-L iubim. Ce zi liniștită trebuie să fie când știi că și anul ăsta ni s-a dat ca la Mormânt să se coboare Lumina, și anul ăsta mai avem speranțe în ciuda involuției morale, avem minți liniștite. O zi liniștită, tu tinzi să te gândești la calamitățile sufletești ca la copilării și-ți amintești că mai ai de citit pe undeva o carte. Și unei mame de spus că e frumoasă. N-ai griji și gânduri de aruncat azi în mormanul unde e scris "pentru uitare", căci s-a găsit o pasăre să-ți cânte și ți-a inundat golurile, a zburat deasupra palmelor tale cu convingerea că n-ai să te întinzi s-o prinzi și asta v-a plăcut, ca jocurile alea cu fapte bune și mierea sfântă din fagurele încărcat. Am vorbit despre mere coapte, zmee agățate prin copaci, întreceri cu bărci de carton în josul apei și galbenul ăla de păpădie împletită în păr. Când liniștea înseamnă putere, iubirea nu mai are îndoială, nici încercare, trece la următorul pion lipsit de apărare și îți lasă libertatea pe care o aveai înainte de a ști ce naiba-i ăla dor și durere și cu ce se mănâncă rănilor imaginare. S-a dovedit că petele de neîncredere, frecate bine, ies la spălat; frecate bine și clătite cu o zi liniștită. Un timp cald legănând albul pielii și fluturii timizi în a-și deschide aripile, totul e simplu. Și e atâta liniște aici, de dorm îngerii mai sus de fereastră iar unuia îi cad din poală florile de măr și de cireș de nins în pomi. E Paștele și n-am intenția de a porni urări, dar vreau să amintesc de ziua asta liniștită, de faptul că El are încredere în noi și ne aprinde lumânările în cinstea Lui și azi mai mult ca ieri putem să-L iubim.

am reușit să cred. Știu că e trist să gătești masa pentru doi. Din amintirile cu tata și cu mama, din rochia ei de mireasă cu imprimeuri de dantelă și cu molii delicate. Din

ochiul fiicei când târziul i se șterge de obraji și de coate ca de-un oftat de miere. Pe când aveam părul până la șolduri și pistrui pe brațe și am furat rochia mamei închipuindu-ne altar de nuntă-ntr-un muzeu, încremenea sămânța din merele crude și-ți scăpam mâna dintr-a mea, fiindcă alegeai să pleci fără să stăruie. Am învățat cum abnegația încrederii e fructul din care se mușcă împreună. Și mâna pe care-o pierde doar unul singur când plăcerea s-a diluat în simț și simțul s-a rănit frumos, în ciulinii de pe pleoape. N-am judecat cât n-am știut nici măcar un fir de memorie, un fir de păr, un fir de regret împletit la încheieturi, dar am urât în felul nebun în care încremenea sămânța și pașii reci pe marmura albă cântau a ultima oară. Acum tata mă cheamă în bucătărie să mă îmbrățișeze și să-mi mulțumească pentru cafea. În altă parte a lumii, o respirație se va opri în dreptul unei alte respirații și un tânăr va tuși în semn de răspuns în fața altarului. Un om întâmpinat de corbi pe cer, deasupra drumului spre casă, mă va face să mă simt puțin mai aproape de pământ, puțin mai aproape de momentul în care ți-am cerut să mă săruți puternic și cinstit și, la capăt, să-mi mângâie dosul palmei cum fac doi, mai mult decât prieteni, egoiști. Un amic mi-a povestit că a văzut o zeiță în metrou, lipită de geamul rece, cu fața calmă și întoarsă. Eu am știut că o statuie de acum câțiva ani s-a rătăcit din muzeul nostru și a ajuns să ne caute atât de aproape, încât să-și dorească să-mi inspire mirosul de om fragil și tânăr, purtat pe vremea aia-n care a-ncremenit sămânța. Nu m-am speriat așa cum mă așteptam să se întâmple, dar m-am retras în mine. Și-am început să folosesc autobuzul. Am început apoi să interpretez după propriul gust versurile melodiilor de la radio, să-mi fac un loc al meu din și în fiecare spațiu gol pe care l-am întâlnit. "Why is everything so happy?" Devenise un obicei, cu toate că ei se întrebau de ce e totul atât de greu, și nu e atât de fericit. Când am avut o zi proastă, în autobuz, m-am uitat la imaginea mea reflectată în

ecranul telefonului și am văzut că sunt frumoasă. Asta m-a făcut să nu plâng nici atunci, nici când voi fi ajuns la destinație, întrucât nu mă pot gândi ca tu să mă aștepti în stație, pentru că tu întârzi mereu sau nu ajungi la timp niciodată. Și chiar dacă "a nu ajunge la timp" și "a întârzia" înseamnă unul și același lucru, m-am gândit că există o floare pe care o vor ignora toți fluturii. Și câteva cuvinte pe care le vor ignora toți îndrăgostiții. Am ales să nu fiu cea care ignoră. Îmi mângâi obrazii din când în când cu încredere, asemenea unui părinte iubitor. Nu e vina singurării, pentru că încă nu-mi există, dar am înțeles acum

mult timp că eu însămi trebuie să-mi fiu și părinte, și copil, și prietenă, și stăpână, și aproape... Urmăresc o vrabie care s-a așezat pe trotuar și-i observ umbra. Crezând mereu că lucrurile mici n-ar avea umbre, o pasăre mă învață că fiecare gând imaginar sau palpabil lasă o urmă, fie ea umbră, sărut sau arsură, sau altceva probabil și posibil (Nu sunt la fel). Îmbrățișările celorlalți erau menite să o șteargă pe a ta. Când m-am găsit plină de tine pe brațe, pe piept, mi-a fost frică și am vrut să te șterg. Ei au luat după sine toată vopsea și s-au pictat fără să știe unii pe alții. Spuneau că, la fel ca ei, într-o zi voi pleca să iubesc pe altcine-

va, iar eu le-am spus că, într-o zi, voi pleca foarte aproape, ca să fiu alta. Și ție ți-am spus același gând, cum că, într-o zi, mă voi găsi într-o altă parte a lumii, făcând cafea pentru tata. Sau tușind a îndoială în fața unui altar. Mi-am îndeplinit gândul. Pentru felul în care ultima oară m-ai întrebant („Ai dreptul să decizi ce meriți?”), am invocat numele tău în fiecare lucru binecuvântat pe care l-am făcut. În masa gătită din amintiri, în copiii din muzeu și în zeița din metrou. În cafeaua pentru tata și în melodia din autobuz. Așa zicând, am reușit să cred.

M e n ț i u n e a a I I - a (e x - a e q u o)

RADU DIANA GABRIELA

- **Locul și data nașterii:** Ploiești, 16.11.2002
- **Studii:** Clasele V-VIII, Colegiul Național „Mihai Viteazu”, Ploiești
- **Experiențe:**
 - ✓ Calificarea la etapele județene ale olimpiadei de limba și literatura română și olimpiadei „Lectura ca abilitate de viață”
 - ✓ Obținerea premiului I la concursul internațional „Cufărul cu poveștile copilăriei”
 - ✓ Obținerea Mențiunii III în urma participării la Concursul de Creație Literară din cadrul celei de-a 10-a Conferințe Internaționale UNIFERO
- **Limbi străine**
 - ✓ Engleza - avansat nivel C1
 - ✓ Franceza - începător-nivel A2
 - ✓ Germana - începător-nivel A2

Aripi pătate

*

...mi-au spus de prea multe ori că sunt doar un alt înger fără aripi într-o furtună nesfârșită de ură și invidie așa că, acum, zburând deasupra capetelor lor, îi învăț că îngerii nu au întotdeauna aripi de zăpadă...

Miezul nopții. Luna plină veghează de după altarul ei încrustat cu stele asupra orașului adormit. În mod normal, toți ar trebui să doarmă, având grijă să își petreacă noaptea pe tărâmul viselor, dar nu și noi.

– Hai Anais, se face dimineață și un crasmodor înfometat hoinărește pe străzi așteptând dimineața să ia micul-dejun cu primul taximetrist pe care îl vede.

– Din primul taximetrist vrei să spui. Și nu te mai grăbi atât, mă dor picioarele !

Cine suntem noi? Nu vă pot spune. Nici noi nu avem habar. Suntem pe străzi de când ne știm, mereu împreună. În fața celorlalți suntem doar niște puști care își petrec nopțile pictând vagoanele de tren cu graffiti ieftin, dar în

realitate noi suntem cei care asigurăm liniștea acestui oraș, sau măcar încercăm.

– Fii cu ochii în patru, parcă simt ceva ! zise Nicolas deja energizat de faptul că mai spusese asta de trei ori până acum și nu se dovediseră a fi decât șobolani sau pisici maidaneze.

Nicolas și cu mine fuseserăm dintotdeauna împreună. Părinții lui m-au crescut și pe mine, iar el m-a ajutat să îmi găsesc calea. El mi-a explicat ce însemnau numerele pe care le aveam amândoi încrustate pe încheieturile mâinilor: el 555, eu 666., , Al meu nu cred că are atâta importanță, dar al tău s-ar putea să ne cam aducă necazuri în viitor.” dar eu eram prea mică și inconștientă ca să înțeleg că 666 era de fapt unicul număr demonic. Până acum nu am fost decât noi doi, nimeni altcineva nu mai avea astfel de numere așa că siguranța oamenilor stătea doar pe umerii noștri.

– Stai! Simt pericol, cred că suntem urmă...AI GRIJĂ ! am apucat eu să strig când fiara s-a repezit din spatele lui Nicolas

gata să îl lipsească de povara capului de pe umeri.

Crasmodorului i-au trebuit câteva secunde să își revină din șoc iar eu am avut timp să înaintez și să-i aplic o lovitură de pumnal exact la baza gâtului făcându-l să se dizolve în vântul răcoros de octombrie.

Crasmodorii, ființe blestemate ale întinericului, au înfățișarea unui om normal cu excepția botului de crocodil inconfundabil. Corpul pare un bloc masiv de gips din care pornesc cele două brațe ca niște trunchiuri uscate de copac, iar în loc de picioare se bucură de o coadă lipicioasă de șarpe cu clopoței care este, de altfel, arma lui principală.

– Bravo ție, Petice ! Acum hai să ne odihnim și noi, mâine avem latină, mai știi?

– Cum aş putea să uit de doamna Hellsent? zic eu, dându-mi ochii peste cap.

Nu pot spune că mă deranjează să mi se spună Petice, dar nu este nici printre poreclele mele favorite. El îmi spune așa din cauza aripilor mele. De fiecare dată când plâng, câte o pană albă cade și este înlocuită de una neagră, ceva neobișnuit, spune el, deoarece lui nu i s-a întâmplat vreodată.

Mă prinde de mână împletindu-și degetele cu ale mele și zburăm spre casă, satisfăcuți că aia fusese tot, dar atunci când, stimați cititori, vi se spune că ceva e mult prea frumos ca să fie adevărat, luați-o ca atare. Adevărata amenințare pândește dincolo de întinericul dens al unei nopți de toamnă, mai exact în lumina orbitoare a după-amiezii din ziua următoare.

Ora de latină era așa cum prevăzusem: o plictiseală moleșitoare stăpânea întreaga clasă, iar femeia de la catedră continua să își roadă unghiile, în timp ce condamnatul, adică eu, se străduia din răspuțeri să traducă un fragment dintr-un document de pe vremea romanilor.

Simțul meu de pericol m-a izbit atât de tare încât am căzut în genunchi. Ceva mare se apropia rapid de noi iar eu trebuia să îmi țin adevărata identitate ascunsă cu orice preț.

Din clasă se auzeau chicoteli și șoapte batjocoritoare la dresa mea, dar acum contau prea puțin ca să le dau atenție. M-am ridicat cu urechile astupate de un țiuit enervant care prevestea iminența atacului.

– Ei bine, dulceață, doar atât poți? Se pare că astăzi nu prea ai avut noroc. spune ea, pregătindu-se să deseneze un 2 în toată frumusețea lui, așa cum făcea întotdeauna.

Abia ce a apropiat pixul de catalog că ușa clasei s-a izbit de perete lăsând o gaură în dreptul clanței. Un crasmodor s-a târât în fața catedrei apucând-o pe doamna Hellsent de gulerul cămășii și ridicând-o.

– Unde e îngerul negru? a răcnit el și dintr-o dată mi-am simțit inima accelerându-și bătăile. Simțeam că e vorba despre mine.

– Hei, dă-i drumul, respirație de sulf ! Vrei un înger negru? Vino să-l iei! am strigat eu cu o îndrăzneală provocatoare de care nici nu mă credeam în stare.

Monstrul își întoarse botul de aligator să vadă cine îndrăznește să îl confrunte, rotindu-și coada otrăvitoare. Am sărit exact la timp pe catedră, lovindu-l cu picioarele în pieptul său sculptat și făcându-l să se clatine înapoi. Am profitat de confuzia creată și i-am furat sulita de la spate. S-a dezmeticit și a încercat o nouă lovitură cu coada dar m-am apărat străpungându-l cu sulita și imobilizându-l pentru câteva momente la nivelul podelei. Nu am mai stat pe gânduri și mi-am eliberat pumnalul captiv în piatra violet a inelului meu, trimițând fiara înapoi în mlaștina din care venise.

Colegii mei, paralizați de frică, se holbau la mine cu ochii lor scânteietori, cu un sentiment pe

care nu-l mai recunoscusem la ei vreodată față de mine: admirație. Chiar și profesoara, mută de uimire, după ce era să fie rumegată de o făptură de a cărei existență nici măcar nu auzise vreodată, mi-a mulțumit ca o scăpasem de la moarte.

– Uite, știi ca majoritatea nu aveți încredere în mine, dar azi trebuie să urmați întocmai ce vă spun dacă vreți să scăpați de aici cu viață. declare u, încercând să îmi îngrop teama și să par hotărâtă.

Cu toții aproară fără vreo urmă de împotrivire, inclusive profesoara și se ridicară de sub bănci.

– Luați cu voi doar ce este cu adevărat necesar pentru că trebuie să ne mișcăm rapid. Am decretat eu, strângând armele care rămăseseră de la întâlnirea cu crasmodorul de mai devreme, gândindu-mă că voi avea nevoie de măcar o armă automată în viitorul apropiat.

Planul era să ajungem la subsol unde elevii s-ar fi putut baricada în siguranță în camera îngrijitorului deoarece creierele cât un bob de mazăre ale crasmodorilor nu ar fi ajuns să caute până acolo.

Holul era mai întunecat decât de obicei, sau poate așa mi se părea mie din cauza urmelor de sânge care se prelingeau pe podeaua de marmură rece. Pesemne bestia luase prânzul înainte să își întâlnească așa-zisul creator, dar dacă...dacă nu fusese singurul?

Am reușit să ajungem la scările principale fără vreo surpriză însă am văzut ceva care mi-a împăienjenit vederea cu o spaimă neagră, încremenitoare: Terenul de sport era acoperit de o întreagă armată de crasmodori în frunte cu o creatură gigantică pe care nici măcar eu nu o puteam recunoaște. Dar oare ce urmăreau? Ce voiau?

Din păcate, planul nostru fusese prevăzut de către căpetenia crasmodorilor și am picat direct în capcana lor. Ne aduseseră exact unde le era cel mai favorabil: terenul de sport, camp deschis cum ar mai pu-

tea fi privit. Eram ținte ușoare de vreme ce nimeni nu se putea lua la întrecere cu ei.

Minunat! Eram eu contra unei întregi armate de crasmodori care probabil nu mai mâncaseră de zile întregi și al căror fel principal erau elevii liceului meu.

Am ridicat un scut de bronz scăpat probabil de vreun monstru aiurit și am împrumutat în mod convenabil, un arc și o tolă plină cu săgeți de la unul dintre, „tovarășii mei”, așa că dacă tot era să port o luptă nedreaptă măcar să fiu înarmată corespunzător.

Prima săgeată era pregătită și am lansat-o încercând să îi fac să mă urmărească pe mine și nu pe cei neajutorați. Am reușit ce mi-am propus, dându-le răgaz să fugă înapoi în clădire și să se adăpostească, dar acum întregul pericol se revărsa în valuri asupra mea. Erau prea mulți și prea rapizi ca să pot ține pasul și acest lucru a început să se vadă după ce am terminat toate săgețile și am încasat un glonț în picior. Acum nu doar că eram de o mie de ori depășită numeric, dar rana mă încetinea și mai rău., „Dar stai ! Eu pot zbura!” mi-am zis când simțeam că piciorul va ceda cu totul. Deși mă stoarce de puteri, zborul era singura opțiune de care dispuneam la acel moment critic.

Ultimul lucru pe care mi-l amintesc este că, după ce am reușit, în sfârșit, să elimin întreaga pătură de monștri de afară, mi-am lăsat aripile să se odihnească și m-am târât înapoi la ceilalți. Cele câteva pene albe pe care le mai aveam erau acum îmbibate cu salivă și otrăvite de monstru iar umerii și spatelul mă ardeau cumplit.

Cu ultimele puteri am împușcat un ultim crasmodor în ceafă și l-am privit tulburând aerul cu rămășițele sale microscopice, dispărând în neant odată cu simțirile mele.

*

M-am trezit într-o cameră rece și întunecoasă asemănătoare unei

pivnițe însă simțeam acel miros de scortșoară vag familiar.

– Nicolas? am întrebat nesigură, gândindu-mă că trebuia să fie pe aproape.

– Anaïs, sunt aici! a gemut el de la spatelul meu, încercând să își aducă degetele aproape de ale mele.

Eram legați fedeleș unul cu spatelul la celălalt amândoi încercând să distingem ceva familiar care să ne arate că eram noi, cu adevărat, în viață, împreună, aici.

– Mi-ai lipsit, Petice! mi-a șoptit el, încercând un zâmbet.

Încet, încet am început să îmi amintesc de acea creatură imensă pe care o văzusem și de care nu mai auzisem nimic încă de dinainte să leșin. Piciorul îmi pulsa din cauza durerii dar am ales să îl ignor pentru că aveam lucruri mai importante de care să îmi fac griji acum.

– Trebuie să plecăm de aici. i-am șoptit lui Nicolas, iar el a dat din cap aprobator.

Nu ne puteam da bătuți. Cu siguranță, niciunul dintre noi nu mai putea duce o luptă acum așa că singurul lucru pe care îl puteam face era să evadăm.

Am cercetat camera cu privirea și am căzut asupra unui ciob de sticlă aruncat aproape de noi. De data asta aveam noroc. Ne-am rostogolit până la el și am reușit să ne eliberăm mâinile și picioarele din strânsoarea nesuferită a frânghiilor.

Ne-am strecurat pe ușa celulei și am luat-o pe un hol lăturalnic cu speranța că ducea către o ieșire. După ceva timp piciorul meu a cedat de tot și nu am mai reușit să mă ridic.

Deasupra noastră se auzeau țipete și certuri :

– ... voi nu înțelegeți cât e de grav? Dacă puștoica aia află cine sau mai bine zis ce este, noi suntem totalmente compromiși. Stăpânul o să ne facă frigărui de monstru dacă fata găsește poarta către Astelloveria și dacă învață să folosească numărul diavolului.

Ceilalți nu scoteau niciun sunet probabil din cauză că realizaseră căt era de grav.

– Uh, e exact ca mama ei, prea determinată să ajute și prea inimoasă. Să sperăm că asta va fi în favoarea noastră până la urmă.

Încremenisem. Era vorba despre mine. Eu eram cea pe care o urmăreau. Eu eram ținta lor principală, dar oare de ce? Ce era cu numărul diavolului? Și cine sau ce era Astelloveria?

– Nicolas? Tu ai idee ce este Astelloveria? întreb eu încercând să mă lămuresc.

El făcu ochii mari și mă puse jos pentru câteva secunde ca să mă privească.

– De unde știi de asta? întreabă uimit.

I-am povestit despre cum îi auzisem pe crasmodori vorbind și despre ce spuneau de mama și de acest loc sau persoană.

– Nu se poate! Înseamnă că tu ... că mama ta...

– Spune o data !

– Tu ești prințesa Astelloveriei ! Mama ta a fost regina Amira. E imposibil !

Uimirea lui mă făcuse și mai confuză decât înainte. Am înțeles de la el, în final, că mama mă trimisese aici când Astelloveria, ținutul meu natal, fusese invadat și distrus aproape în totalitate, iar ea pierise în luptă, pentru că tatăl meu era prea ocupat cu sticlele sale de whisky ca să o ajute.

-Vezi tu, asta e un dar și un blestem! Acum că te-au găsit vor face tot posibilul să îți dea de urmă, dar tu ai puteri mai mari decât și-ar putea ei imagina, iar asta este avantajul nostru. Trebuie să găsim poarta spre Astelloveria. Tu ești singura ei speranță.

O rază de lumină gălbui-portocalie ne-a luminat calea spre o ieșire nu tocmai potrivită. Ne aflam în vârful unui munte fără nicio idee despre cum aveam să ajungem acasă. Dar cine știe? Până la urmă poate ca întinericul ne va ghida mai bine decât lumina.

NICOLAE MAREȘ - „MIHAI EMINESCU ÎN LIMBA POLONĂ. STUDIUL ȘI ANTOLOGIE ROMÂNĂ-POLONĂ” (II)

de Elena Trifan

continuare din numărul trecut

De asemenea, este menționată și Hedviga de Anjou, fiica lui Ludovic cel Mare, declarată rege al Poloniei.

În manuscrisul eminescian se fac referiri și la cronicari români și polonezi: Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce, Kromer, Strzjkowski, Piasecki, Tadeus Czacki.

Se oferă date despre comerțul româno-polon în Evul Mediu și este relatată vizita lui Hasdeu la Cracovia.

Un subcapitol este dedicat similitudinilor și paralelelor dintre Eminescu și Chopin, având ca punct de plecare studiul realizat pe această temă de prof. univ. dr. Carmen Manea, fostul șef al Catedrei de Pian General al Universității Naționale de Muzică din București, cât și aprecierile făcute de Cella Delavrancea.

Printre asemănările dintre Eminescu și Chopin sunt menționate: genialitatea celor două personalități, lirismul, aplecarea spre mitologia națională, spiritul eliberat de orice constrângeri, detașarea de lumea comună, aspirația spre libertate și plenitudine etc.

Creația lui Mihai Eminescu i-a preocupat și pe graficienii polonezi: Leonard Salmen, Witold Rola Pierkarski.

Leonard Salmen timp de 30 de ani a fost interesat de poezia eminesciană care i-a inspirat un număr impresionant de creații grafice: 95 de planșe și 639 de imagini, majoritatea imprimate pe cărți poștale.

Witold Rola Pierkarski, originar din Cracovia, stabilit în România, s-a remarcat în special prin ilustrațiile inspirate de poezia „Floare albastră”.

De asemenea, sculptorul polonez Wladimir Hegel, stabilit în România în 1888, a realizat primul monument dedicat lui Eminescu amplasat în fața Ateneului Român.

Alte capitole ale cărții sunt dedicate traducătorilor polonezi ai operei lui Mihai Eminescu dintre care spații mai ample li se rezervă poezilor Emil Zegadłowicz, Stanislaw Ryszard Dobrowolski, Kazimiera Hłakowiczówna.

Emil Zegadłowicz, poet și traducător, a fost fascinat de personalitatea poetului român pe care l-a numit „cel mai strălucit meteor” și poezia lui „un fenomen al naturii”, „un element, o eflorescență a firii.” La moartea poetului a scris eseuul „Nemuritor și rece.” A realizat traduceri foarte reușite ale unui număr de 26 de poezii eminesciene pe care le-a publicat în-

tr-un florilegiu în anul 1933. Acesta are o introducere scrisă de Nicolae Iorga și atașat eseu biografic „În Nirvana” semnat de I.L. Caragiale. În predoslovie cărții Emil Zegadłowicz afirma: „Doresc ca această poezie, care cu o aripă atinge viața și tot ceea ce se leagă de ea, iar cu cealaltă frizează eternitatea, doresc ca ea să devină la fel de apropiată, așa cum mi-a fost și mie; fericirea de a mă afla în interiorul ei a constituit pentru mine cel mai frumos și mai nobil dialog din viața mea.”

Antologia realizată de Emil Zegadłowicz s-a bucurat de aprecierea contemporanilor, atât polonezi cât și români. Din partea României autorul a primit distincția Meritul Cultural și a fost invitat la cursurile Universității Populare de Vară de la Vălenii-de-Munte unde l-a întâlnit pe Nicolae Iorga de a cărui personalitate a fost impresionat. De asemenea, a fost ales în conducerea Asociației Culturale Româno-Polonă.

Stanislaw Ryszard Dobrowolski în anii 60 a realizat un nou florilegiu care conține 44 de poezii traduse de el însuși din poezia eminesciană.

Kazimiera Hłakowiczówna, poetă, în calitate de diplomat și refugiat în România în timpul Celui de-al Doilea Război Mondial a fost impresionată de valorile peisagistice și culturale ale României, a realizat scrieri cu o mare valoare culturală, sociologică, folclorică despre țara noastră și a tradus din poeziile lui Mihai Eminescu.

Papa Ioan Paul al II-lea (Karol Wojtla), de origine poloneză a rostit în românește în Piața Sfântul Petru din Roma poezia „Rugă” de Mihai Eminescu și i-a pomenit numele în timpul vizitei pe care a efectuat-o în România în zilele de 7-9 mai 1999. De asemenea, au realizat traduceri Włodzimierz Lewik, Danuta Bieńkowska etc.

Nicolae Mareș realizează ample și competente comentarii, la nivelul fondului, cât și al formei ale unui număr impresionant de traduceri în limba poloneză ale autorilor menționați, insistând asupra muzicalității versurilor, unul din obiectivele care i-a preocupat în mod deosebit pe traducători.

Printre poeziile analizate pot fi amintite: „Împărat și proletar”, „Se bate miezul nopții”, „Lasă-ți lumea”, „Ce te legeni”, „Rugăciunea unui dac”, „Și dacă”, „De câte ori, iubito...”, „Cugetările sărmanului Dionis”, „Despărțire” etc.

Atenția autorului se îndreaptă și către personalități românești care au con-

tribuit la mediatizarea culturii române în Polonia și în mod deosebit a poetului național, precum: Aron Cotruș, în calitate de ministru plenipotențiar la Ambasada României în Polonia și Nicolae Iorga al cărui prim profesor de istorie a fost un polonez imigrant care i-a inspirat dragostea și interesul pentru poporul polonez, care a semnat introducerea antologiei realizate de Emil Zegadłowicz și care a ținut în Polonia trei conferințe dintre care una despre Mihai Eminescu.

Partea a II-a a cărții conține o antologie alcătuită din 44 de poezii eminesciene traduse în limba polonă și reproduse bilingv.

Partea a treia după cum sugerează și numele „Cronologie” oferă o trecere în revistă a principalelor date ale vieții și activității lui Mihai Eminescu, cât și reflexii și gânduri despre acesta aparținând scriitorilor români și universal: Tudor Arghezi, George Bacovia, Alain Bosquet, Ioan Slavici, George Bernard Shaw, Mircea Eliade, Nichita Stănescu, Emil Cioran, Veronica Micle, Silvia Pankhurst, Al. Vlașuță. De asemenea, sunt menționate câteva aspecte importante ale recunoașterii universalității poetului nostru național: anul 1999 a fost declarat de către UNESCO „Anul Eminescu” și „Luceafărul” a intrat în Guinness Book of Records ca fiind cel mai lung poem.

Autorul exprimă gânduri de recunoștință pentru cei care s-au ocupat de opera lui Mihai Eminescu în Polonia și de nemulțumire față de autoritățile române care din 1989 încoace nu au mai făcut nimic pentru cunoașterea personalității poetului Mihai Eminescu în această țară: „Dureros rămâne faptul că din 1989 până în prezent nimic despre Eminescu nu s-a mai petrecut în Polonia, în ciuda faptului că un institut așa-zis cultural funcționează de peste un deceniu la Varșovia.”

Cartea se remarcă prin unicitatea, rigoarea și profunzimea cercetării, având la bază o bună cunoaștere a limbii poloneze de către autorul ei, o documentare bogată și pertinentă, reliefând totodată, pasiunea acestuia atât pentru știință, cât și pentru artă, talentul de traducător, de istoric și critic literar, puterea de interpretare, spiritul comparatist, respectul pentru valorile autentice românești și integrarea lor în context universal.

ADIO

de Emilia Petrescu

Era o zi frumoasă, de început de primăvară. Am ieșit la o plimbare în parcul din apropierea casei și, ca de obicei, sâmbătă după-amiază era plin. Cu greu am găsit un loc pe o bancă lângă un cuplu trecut de prima tinerețe. Ea era blondă, aranjată, fardată, cu niște tocure imense, el era grizonant, tipul sportiv, îmbrăcat casual. Când m-am așezat lângă ei, erau în mijlocul unei discuții aprinse:

Ea: Ce voiai, dragă, să te aștept câțiva ani să te hotărăști să divorțezi, să-mi treacă tinerețea, să mă usuc așteptându-te, până când aveai tu timp, chef, când erai sătul de nevastă? Normal că mi-am găsit pe cineva!

El: Spuneai că mă iubești, că-mi lași un timp de gândire...

Ea: Timp de gândire spui... Eram în stare să-ți dau soarele și luna și tu voiai timp de gândire? Ce să faci cu el? Să mă compari cu nevasta?

El: Nu te comparem, că dacă era bine cu ea, nu te iubeam pe tine. Ia spune, cine este amărâtul ăla?

Ea: Așa crezi tu, că este amărât? Crezi că ești mai mult ca el? Nu ești, pentru că, vezi tu, el mi-ar aduce măcar o steluță din poleială, dacă nu, luna de pe cer, dacă aș dori. Îți spun adio acum, du-te la nevastă, vezi să nu o pierzi și pe ea, pe mine mă așteaptă prietenul!

Frumoasa blondă se ridică cu un aer de satisfacție și porni pe alee cu pasul apăsător. Tocurile ei răsunau pe asfalt.

Bărbatul înfuriat, roșu la față, se calmă brusc când dădu cu ochii de mine și-mi spuse:

– Auzi, domnișoară, să mă lase pe mine pentru un amărât, pe mine, care sunt persoană cunoscută, cu posibilități...

– Ai nevastă, domnule, mă scuzați, am auzit din întâmplare...

– Am, domnișoară, am! Cum intru pe ușă mă ia la întrebări: „ce-am făcut?”, „unde am fost?, cu cine?” și vă dați seama cum e pentru mine, om cu influență și cu posibilități, să stau „drept” în fața ei...

– Măcar ați rămas cu nevasta...

– Da, mama lor de femei! Cine le înțelege? Muncești toată viața pentru ele și lor tot nu le ajunge, vor mai mult! Ce? Dvs. ce vreți, domnișoară?

– Ce vreau eu? Ce vrem noi, femeile? Cred că puțină iubire, atenție, acceptare și poate liniște câteodată.

– O să țin cont, domnișoară, de ce mi-ați spus! Acum alerg la nevastă, să nu o apuce democrația, să mă lase și ea, că amantă mai găsesc, dar nevasta e nevastă!

Bărbatul se ridică și plecă în pas grăbit. În drum spre casă, în minte îmi răsunau cuvintele lui „O amantă mai găsesc, dar nevasta e nevastă!”

Textul „Adio” al Emei Petrescu aduce în prim plan probleme de ordin erotic, psihologic, social, cu efect moralizator. În proză, de mică întindere, textul e suficient de cuprinzător totuși, pentru a ilustra o situație de viață des întâlnită, aceea e amantei sătule să aștepte dovezile iubirii bărbatului căsătorit, care hotărăște să aleagă alt drum, fără acesta. Se poate remarca viziunea feminină cu privire la aspecte esențiale pentru echilibrul emoțional, pentru bucuria, longevitatea unui cuplu. Narratorul este o instanță feminină, ipostaziată și în martor al conversației dintre eroii povestirii, cât și personaj, care exprimă nevoile femeii în cadrul unei relații: „puțină iubire, atenție, acceptare și poate liniște câteodată.”

Autoarea apelează la narațiune, la dialog pentru a sublinia valorile pe care le promovează: familia, respectul, dragostea, pacea. Exemplul oferit și replicile personajelor sunt elocvente pentru a evidenția natura umană cu slăbiciunile sale. Personajul feminin este înfățișat ca fiind preocupat de aspectul fizic, fără scrupule, până la un punct, gata să se implice în relația cu un barbat căsătorit, având în același timp pretenții de doamnă, care conștientizează într-un final, nu că intervenția ei este cea care nu ar fi trebuit să fie de la început, ci că nu primește suficientă atenție, timp, cât să fie în echilibru cu sine și cu ceilalți. Nu știm în ce măsură se poate vorbi despre dragoste pentru că bărbatul nu își iubește nici soția, nici amanta, pe prima o înșală, iar a doua e nemulțumită și își găsește un alt partener care să îi satisfacă pretențiile, nevoile. Dialogul este tăios, lipsit de căldura celor care sunt captivați de prezența, farmecul celor de lângă ei, femeia îi reproșează amantului faptul că îi este furat timpul prin această relație în care el nu a avut puterea de a renunța la soție și îi aduce la cunoștință faptul că și-a găsit un nou partener. Prin eroul povestirii se păstrează aerul enigmatic al feminității, bărbatul recunoaște că nu înțelege femeile „Da, mama lor de femei! Cine le înțelege? Muncești toată viața pentru ele și lor tot nu le ajunge, vor mai mult!” În același timp, replicile finale subliniază credința în valoarea familiei: „O amantă mai găsesc, dar nevasta e nevastă!”

Limbajul este accesibil, simplu, autoarea se concentrează asupra mesajului și asupra rolului moralizator, cu menirea de a influența lectorul să facă alegeri înțelepte în plan personal, în a medita asupra unor aspecte care s-ar putea repeta și în alte contexte.

prof. **Iulia Dragomir**

de Ștefania Popișteanu, Luminița Avram, Adriana Zamfir

În lunile septembrie și octombrie, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a desfășurat următoarele activități culturale:

• **5 septembrie:** expoziția „Icoane pe sticlă-Ferestre deschise spre cer” în locația muzeului de Istorie „Augustin Bunea” din Blaj. Lucrările au fost realizate în perioada martie-mai 2018 de către elevii din clasele a II-a și a III-a de la Colegiul Național „Jean Monnet” Ploiești, în cadrul proiectului cu același nume, organizat de Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale”. Elevii au fost îndrumați de artistul plastic Mihaela Laslo. Icoanele micilor artiști au fost prezentate în perioada 12-15 iulie 2018 la Alba Iulia, în cadrul Conferinței Internaționale UNIFERO Inc. Acest proiect este organizat cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la Marea Unire, urmând un traseu istoric. Coordonatorul proiectului este dna Luminița Avram, referent în cadrul instituției noastre.

• **6-9 septembrie:** Târgul de oferte educaționale, organizat de Winmarkt Ploiești. Instituția noastră și-a prezentat cercurile pe care le organizează, activitatea per ansamblu, Universitatea Populară „Dimitrie Gusti”, oferind celor interesați pliante și reviste „Atitudini”.

• **13 septembrie:** Membrii Cercului „Cinstim Eroii Neamului” și ai Grupului vocal de muzică folclorică „Prahova” ale Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” au participat la comemorarea a 105 ani de la tragica dispariție a marelui aviator și inventator Aurel Vlaicu. Evenimentul s-a desfășurat la monumentul din comuna Bănești, județul Prahova. Elevii înscriși la aceste două cercuri, alături de profesorul lor coordonator, domnul Vicol Neculai, au susținut un recital muzical și au depus flori la monumentul închinat lui Aurel Vlaicu, alături de autorități locale sau județene.

• **21 septembrie:** Ansamblul Folcloric „Prahova-Junior” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, a participat la proiectul intitulat „Alfabetul Conviețuirii”, ediția a VI-a, inițiat de Uniunea Elenă din România. Evenimentul, în cadrul căruia instituția noastră este partener, a avut loc la Filarmonica „Paul Constantinescu” din Ploiești. În cadrul acestui spectacol, ansamblul a susținut un moment folcloric, sub îndrumarea domnului coregraf Vasile Enache.

• **5-6 octombrie:** „Festivalul Castanilor-In memoriam Gabi Dobre”, ediția a XIX-a, organizat de Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, în parteneriat cu Teatrul „Toma Caragiu”.

Juriul de specialitate al festivalului a răsplătit prestația lui **Paul Adrian Tihan** cu Marele Premiu, Trofeul Festivalului și Premiul de Interpretare solist ex aequo, pentru cea mai

bună voce masculină. Au mai fost acordate premii astfel:

- Premiul de Interpretare solist pentru cea mai bună voce feminină, *Bivolaru Kethy, București*;
- Premiul pentru măiestrie instrumentală, *Comănescu Radu, Moinești, jud. Bacău*;
- Premiul Redacției Musicale Radio România Actualități, *Grupul M&M, București*;
- Premiul Special Bes Romania, *Liviu Băițel, jud. Constanța*;
- Premiul de Popularitate, *Gojkovic David, Constanța*;
- Premiul de Creație, *Sprinceană Florian, jud. Dâmbovița*;
- Premiul de Interpretare Grup, *Grupul „Om bun”, Brașov*;
- Premiul „Gabi Dobre”, *Pârvulescu Sergiu, jud. Hunedoara*.

Pe scena festivalului au urcat tineri talentați, dar și nume mari ale folkului, între care: Mircea Baniciu, Mircea Vintilă, Maria Gheorghiu, Andrei Păunescu, Zoia Alecu, Walter Ghicolescu, Ada Milea, trupa „Cântec Nou”.

• **6 septembrie:** Vernisajul Taberei de pictură „Dan Platon”, la Galeria de Artă Ploiești. Aici au fost expuse lucrările artiștilor plastici prezenți anul acesta la cea de-a XII-a ediție a taberei de pictură „Dan Platon”.

Festivalul Castanilor, de la Ploiești, se adresează grupurilor muzicale și interpreților individuali de muzică folk, cantautori din România, și își propune menținerea în actualitate a acestui gen muzical, descoperirea talentelor interpretativ-creative.

• **7-12 octombrie:** „Festivalul Conștiința”, în cadrul căruia au avut loc conferințe, concerte și lansări de carte. Moderator a fost preot dr. Claudiu Băzăvan. Festivalul a început, ca în fiecare an, cu un concert extraordinar susținut de elevii dlui Profesor Robert Marcaș - școala ART Academy, la Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești. În fiecare zi au avut loc evenimente interesante și utile precum: conferința susținută de dna. psihoterapeut Eugenia Popovici, la Biblioteca „Nicolae Iorga”; lansarea cărții „Intercultural” a dnei. Cătălina Ene-Onea, în foaierea Filarmonicii „Paul Constantinescu” Ploiești, conferința „Asaltul

asupra familiei creștine”, susținută de dr. Pavel Chirilă, la Biserica Eroilor - Înălțarea Domnului; conferința „A fost odată o regină” susținută de dna. prof. Georgeta Filitti, la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Festivalul s-a încheiat cu un concert susținut de grupul de copii „Trandafirul Prahovean”, sub îndrumarea dnei. prof. Cristina Stănescu, la Biserica Eroilor - Înălțarea Domnului, Ploiești. Intrarea a fost liberă! Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a fost partener.

• **14 octombrie:** Ansamblul Folcloric „Prahova-Junior” al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești a participat la evenimentul „Zilele Comunei Căptura”, în cadrul căruia a susținut un moment folcloric, sub îndrumarea domnului coregraf Vasile Enache.

• **16 octombrie:** Festivitatea de deschidere a Universității Populare „Dimitrie Gusti” (instituție unică în peisajul cultural ploieștean, care

funcționează în cadrul Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești) la Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus”. Cu această ocazie, au avut loc: - expunerea ofertei educaționale a Universității, profesorii colaboratori prezentându-și tematica propusă pentru noul an universitar - Serata literară „Atitudini”.

Au participat invitați valoroși precum: Alex Ștefănescu, scriitor și critic literar; Corina Popa, filolog, Președinte InterEDU, expert în educație; Marian Avramescu, care a realizat un show de caricatură; prof. Lazăr Traian, care și-a lansat cartea „Regele Ferdinand - acțiunea militară pentru Marea Unire 1916-1917”. De asemenea, au avut loc două spectacole, unul poetic, susținut de membrii trupei de teatru amator și de membrii Cercului de teatru „Atitudini”, coord. Gelu Nicolae Ionescu, și unul muzical susținut de elevii ai Colegiului de Artă „Carmen Sylva”, coord. prof. Rodica Georgescu.

• **1-31 octombrie: Tabăra Națională de Sculptură Monumentală-România 100**, organizată de Primăria Municipiului Ploiești și de Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, în Parcul Municipal Vest. Partenerii acestui proiect sunt: UAP, Asociația 24pharte, Parcul Municipal Vest, TCE, SGU, Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești, Teatrul „Toma Caragiu” Ploiești.

Tabăra are ca temă Centenarul Marii Uniri, iar fiecare dintre cei șapte artiști participanți urmează să realizeze o sculptură monumentală, conform proiectului selectat. De asemenea, aceștia vor aduce sau vor crea și niște sculpturi de dimensiuni mici, pentru o expoziție care va avea loc în sala multifuncțională a Parcului Vest. Materialul folosit la crearea sculpturilor este marmura românească de Rușchița.

Artiștii participanți la această tabără de sculptură sunt:

- Dan Daniel
- Maxim Dumitraș
- Alfred Dumitriu
- Bogdan Severin Hojbotă

- Petre Virgiliu Mogoșanu
- Eugen Petri
- Ion Zderciuc

Pe parcursul desfășurării taberei se organizează mai multe conferințe de presă, astfel încât ploieștenii să fie continuu informați despre stadiul lucrărilor.

Ziariștii prezenți au putut dialoga cu cei șapte sculptori și cu reprezentanții instituțiilor organizatoare, aceștia din urmă fiind: Sorin Văduva, consilier local în cadrul Primăriei Municipiului Ploiești; Gelu Nicolae Ionescu, director al Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” Ploiești; Luminița Avram, referent de specialitate în cadrul Casei de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, coordonator al proiectului;

Marcel Bejgu, președintele U.A.P., filiala Ploiești; Florin Manole, din partea Asociației PH24Arte; Alice Neculea, comisar de tabără, director adjunct al Muzeului de Artă „Ion Ionescu-Quintus”, Ploiești.

Sâmbătă, 13 octombrie 2018, ora 09.00, în Parcul Municipal Vest, în apropierea serei, a putut fi urmărită operațiunea de întoarcere a blocurilor de marmură, realizată cu ajutorul unei automacarale de minimum 40 de tone.

Vă reamintim că, pe toată perioada de lucru, sculptorii pot fi urmăriți de către iubitorii de artă și pot fi realizate materiale audio, video.

Pentru informații suplimentare, vă punem la dispoziție adresa de e-mail comunicare@casadecultura.ro